

ངའི་སྐྱེས་ཡུལ།

ཨ་ཁུ་པད་མ་སྐྱེས་པའི་ལོ་རྒྱུ་ ༡༩༢༧ ཡས་མས་སུ་རེབ་གོང་ཁུལ་ལ་རེབ་གོང་ནང་སོ་
དང་ཤར་སྐལ་ལྗན་གྱི་མཚོ་སྐྱེས་ལྗོངས་ལོ་རྒྱུ་གྱིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མངའ་དབང་བསྐྱོར་
ཡོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་མང་པོར་གྱི་དམག་གི་བཙན་གཏོག་ལོག་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་མ་
བུའུ་རྒྱུ་གི་སྐབས་སུ་འཛིགས་སུ་རྒྱུང་བའི་དམག་གི་སྐབས་ནས་རེབ་གོང་རོང་
འབྲོག་གི་ཡུལ་སྡེ་མང་པོ་བཙན་སྐྱེས་པ་མང་པོ་བསལ། གོང་སྡེ་མང་པོ་མེ་ལ་སྲེག་པ་
སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་།

༡༩༢༠ ལོར་གོ་མིན་ཏང་གི་དམག་གི་ཟླ་བའི་མཁའ་དབང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚོས་མདོ་སྐད་མགོ་
ལོག་ཁུལ་དུ་བཙན་གཏོག་བྱས་ཤིང་། ལོ་འདིའི་ཡས་མས་སུ་མགོ་ལོག་གི་མི་དྲག་མང་

མོ་འཛིན་བརྒྱུད་དང་། རྒྱ་དངོས་འབྲོག་བཙམ་སོགས་བྱས་རྒྱུན་ལོ་ངོ་བཅུ་ལྷག་གཉིས་
ལྷག་རིང་རྒྱ་བོད་བར་གྱི་དམག་འབྲུག་ཞོལ་འཇགས་སུ་སོང་མེད། ལོ་མིན་ཉང་གི་
དམག་དབུང་འདི་དག་གིས་རིམ་གྱིས་མདོ་སྐད་སྐྱ་བྲང་ཁྲུལ་དང་། དེ་བཞིན་སྤང་ར་
ཁྲུལ། དེ་ནས་རེབ་གོང་ཕྱོགས་སུ་དམག་དྲངས། ༡༩༣༤ ལོར་རེབ་གོང་གི་འབྲང་ཡར་
ནང་ཞེས་པའི་གོང་སྤེལ་ལ་དམག་དྲངས་ནས་གོང་སྤེལ་ ༢༧ ལྷག་མེར་བསྐྱེགས་བྱས།
འབྲང་ཡར་ནང་གི་དར་ཞིང་དགོན་པ་ཡང་མེ་ལ་སྤེལ་ རེབ་གོང་གི་ཆབ་སྤྱིད་དབང་
འཛིན་པ་རོང་བོའི་ནང་སོ་དང་རྒྱ་བོའི་དགོན་པོ། ཤར་སྐྱ་བྲང་གི་བྱུག་མཛོད་གསུམ་
ཡང་ཁྲོམ་འབྲས་སུ་སྐྱེ་བྲེགས་ཏེ་བསད། ༡༩༣༩ ལོ་ནས་ལོ་གྲངས་ཁ་ཤས་རིང་རེབ་
གོང་སྐོན་ཆེ་སོགས་སུ་དམག་དྲངས་ཏེ་བསད་འབྲོག་བཙམ་པའི་ལས་ངན་བྱས།

སྐབས་འདིའི་བོད་ཀྱི་བྱས་ཉེས་ཤིག་ནི། རྒྱ་དམག་གིས་རེབ་གོང་ཁྲུལ་གྱི་གོང་སྤེལ་ཤས་
བསད་བཙམ་བྱས་ན་ཡང་གོང་སྤེལ་གཞན་ཚོས་དེ་ལ་རྒྱབ་རྐྱེད་གྱི་རྣམ་པ་ཡེ་ནས་ཐོན་མེད་
ལ། རེབ་གོང་ཁྲུལ་ནས་སྐྱ་བྲང་ཕྱོགས་ལ་སྐབས་བཙམ་ལ་འབྲོག་དང་། དེ་ནས་ས་གནས་
གཞན་ལ་སྐབས་བཙམ་ལ་འབྲོག་སོགས་ཀྱིས་ཁྲུང་ས་འབྲོལ་ཐབས་བྱས་པ་དེ་རེད། འོན་
ཀྱང་གོང་སྤེལ་ཁྲོད་ཀྱི་གཞོན་པ་མ་ཐོག་པ་ཚོས་ཞིང་འབྲོག་གི་རྒྱན་ལས་དང་ཚོས་ཀྱི་བྱེད་
སྐོལ་ལ་བྲེལ་བཞིན་མཆིས། ཚུམ་པ་པོས་བྲིས་པའི་མཆན།

ངའི་མིང་ལ་བད་མ་འབྲུམ་ཟེད། བོད་མི་ཚོས་ང་ལ་ཨ་ཁུ་བད་མ་ཟེད། ང་
༡༩༢༥ བོད་ཤིང་གླང་ལོ་ལ་སྐྱེས། ང་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་ནི་རེ་བ་གོང་རེད།
རེ་བ་གོང་སྐད་པ་ལྷ་ཁང་སྡེ་བའི་བཙན་མཚང་ཟེང་བ་དེ་རེད། ང་ཚོའི་སྐད་
པ་སྡེ་བདུན་གྱི་ནང་བོན་པོ་དང་རྙིང་མ། སྐོ་ལུགས་བཅས་ཚོས་ལུགས་
ཁག་གསུམ་ཡོད། མི་ཚང་གཅིག་ཡིན་ན་ཡང་དེའི་ནང་བོན་པོ་དང་རྙིང་མ།
དགེ་ལུགས་བཅས་ཡོད། ས་བོན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་བུ་དགེ་ལུགས་པའི་
དགོན་པའི་གྲུ་བ་བྱེད། རྙིང་མའི་བུ་ཡང་དགེ་ལུགས་པའི་གྲུ་བ་བྱེད། འདི་
ལྟ་ལ་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་སྲོགས་རིས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད། ངའི་ནང་བྱིམ་
དེ་ཡང་མི་ཐོག་མང་པོའི་རིང་གི་བྱིམ་ཚང་ཞིག་རེད། དེའི་རྟགས་མཚན་
དེ་ལ་ངེད་ཚང་གི་སྐོ་ཁར་སྡོང་པོ་ཆེ་མོ་ཞིག་ཡོད། ལོ་མང་པོ་རིང་གི་
སྡོང་གན་ཞིག་རེད།

ངའི་ཨ་མའི་མིང་ལ་སྙིང་དཀར་རྒྱལ་ཟེད། ངའི་ཨ་མའི་མིང་ལ་འབྲུག་མོ་
ཚེ་རིང་ཟེད། ང་ཚོ་སྐྱུན་རྒྱ་བརྒྱད་ཡོད། ང་ལས་ཆེ་བ་སྐྱུན་བཞི་དང་ང་ལས་
ཚུང་བ་གསུམ་ཡོད། རིམ་པ་བཞི་ན། ཤ་བོ་རྒྱ་མཚོ། བད་མ་ཚོ་བརྟན།
བད་མ་འཚོ། དེ་ནས་ང་རང་བད་མ་འབྲུམ། ཤ་བོ་ཚོ་བརྟན། བད་མ་

བཀྲ་ཤིས། མཁར་མོ་བྱམས་བཅས་དང་། ཡང་རྡོ་རྗེ་ཚོ་བཏུན་ལྷ་བ་དེ་
ཚུང་དུས་ནས་མ་འཚམས་པ་རེད། ང་ཚོ་ནི་ཞིང་པའི་བྱིས་ཚང་ཞིག་ཡིན།

༡༩༩༢ ཚམ་ལ་ང་ལོ་དྲུག་བདུན་ཞིག་ལ་སླེབས་དུས། ང་སློན་དཀར་ཐང་
དགོན་པའི་གྲྭ་བ་བྱས། ངའི་གྲྭ་པའི་མིང་ལ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ཟེས། ང་
དགོན་པ་དེར་ལོ་ངོ་ཁ་གསུམ་གྱི་རིང་བསྐྱད་པ་ཡིན། ༡༩༩༧ ལོར་ང་ལོ་
དྲུག་ཚམ་ལ་སླེབས་སྐབས་རོང་བོ་དགོན་པའི་ཚོས་སློབ་ལྷན་ལ་ཉེ་ལོ་
གསུམ་ལ་བསྐྱད་པ་ཡིན། དེ་ནི་ངས་ཚོས་གྱི་གཞུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ་
པའི་རེ་བ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ང་ལ་དགེ་ཆུན་ཡག་པོ་ཞིག་མ་ཐོབ་པ་དང་།
དེ་བཞིན་ངས་སློབ་སྦྱོང་ཡང་དེ་ཚམ་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་བཏུན་སྐར་ཡང་སློན་
དཀར་ཐང་དགོན་པར་ལོག་པ་ཡིན། དེ་ནས་ལོ་བཅུ་དགུ་དང་ཉི་ཤུ་ཚམ་
ལ་མ་སླེབས་བར་དུ་ང་རང་དགོན་པ་དེ་ལ་བསྐྱད་པ་ཡིན།

རེབ་གོང་ཁུལ་གྱི་ཚོས་སློབ་ལྷན་གྱི་བྱེད་སློབ་ཞིག་ལ། རོང་བོ་དགོན་ཚེན་གྱི་
གྲྭ་བ་རྣམས་སློན་ཚོས་ཞེས་སློན་དཀར་ཐང་དགོན་པ་ལ་ཡོང་གི་རེད། འདི་
ལོ་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་སློན་ཁར་ཡོད་པའི་ཚོས་སློབ་ལྷན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་རེད།

དེ་དུས་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་གྲྭ་པ་རྣམས་ཉིན་བདུན་ཙམ་ལ་བཞུགས་ཀྱི་
མེད། སྤྲད་པ་སྡེ་བདུན་གྱིས་ཉིན་མེ་བཞིན་དགེ་འདུན་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་
བྱེད་ཀྱི་མེད། དེ་དུས་འགྲུལ་བཞུད་ཀྱི་མཐུན་སྦྲེན་ལེགས་པོ་ཞིག་མེད་
སྟབས། ང་ཚོའི་སྡེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཏྲེལ་དེད་ནས་དགེ་འདུན་པའི་ཅ་
དངོས་རྣམས་པར་སྐྱེལ་ཚུར་ལེན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། བོད་རྒྱ་ ༧ ཚེས་ ༢༢
ཉིན་གྲྭ་ཚང་གསེར་གྱི་སེབས་ནས་སྤྲད་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་མི་མང་རྣམས་ལ་
དབང་གནང་གི་མེད། དེ་ནས་སྟོན་ཚོས་གྲོལ་འགྲོ་གི་མེད།

སྟེན་དཀར་ཐང་དགོན་པ་ལ་རྟེན་ཅ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་རྗེ་དུ་ཁ་མ་མེད།
འདིའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་ཙམ་བཤད་ན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་དངོས་བཞུགས་དུས་
སྐུ་ཉིན་གཅིག་ལ་དབུ་སྐུ་ལན་བདུན་བཞི་ལ་ནས་ལན་མེ་ལ་སྐུ་མེ་
བཞེངས། སྐུ་མཐའ་མ་དེ་སྐུ་སྤྲད་མེ་ལ་སྟོས་སྟབས། སྐུ་ཡིས། “དུ་བ་
ཁ་གི་འདུག” ཅེས་གསུང་འབྲོན་སྟབས། རྗེ་དུ་ཁ་མ་ཞེས་གྲགས་པ་མེད།
རྟེན་འདི་ཉིད་བྱང་ཅེ་མཁན་པོ་ཞིག་གིས་དབུས་ནས་གདན་དྲངས་ནས་
སྟེན་དཀར་ཐང་དགོན་པར་བཞུགས་བཅུག་པ་འདི་མེད་གོང་ཁྲུལ་གྱི་རྟེན་
ཅ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་མེད། མེད་གོང་སྟོད་སྤྲད་ཀྱི་རོང་འབྲོག་གཉིས་ཀ་རྟེན་འདི་

ལ་མཇལ་སྤྲད་ཡོང་གི་རེད། དགོན་པའི་སྤྱང་མ་གཙོ་བོ་ཡང་དམ་ཅན་
ཚོས་རྒྱལ་རེད། འདིའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱང་མ་དམ་ཅན་
ཚོས་རྒྱལ་ཡིན་པ་དང་། རྗེ་དུ་ཁ་མ་ང་ཚོའི་རྟོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་དབང་
གིས་རེད། ང་ཚོའི་དགོན་པ་འདི་ཚོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་སྤྲུག་
བཏབ་པའི་དགོན་རྙིང་ཞིག་རེད་ཅེས་མདོ་སྤྲད་ཚོས་འབྲུང་དུ་ཡང་འཁོད་
འདུག་ཟེར།

ང་ཚོའི་སྤྲོན་དཀར་ཐང་དགོན་པའི་གྲུ་པ་རྣམས་མཚོ་སྤྲོན་པོ་སོགས་ལ་
གྲོང་ཚོག་ལ་མ་སོང་ན། ཡོང་སྤོ་སོགས་མེད་པས་དགོན་པའི་འཚོ་རྟོན་
གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཡང་མཚོ་སྤྲོན་པོར་སོང་བ་ཡིན།
མཚོ་སྤྲོན་པོའི་སྤོང་སྤོང་ལ་སྤྲེབས་ནས་མར་རྐང་ཚེ་ལ་འགྲོ་དགོས་
བསམས་ནས་རི་བོ་ཉི་ཟླ་ནས་ཚུར་ཡོང་སྐབས། ང་ལྟ་བུའི་གྲུ་པ་
གཅིག་ལ་ཕྱག་གྲུ་བ་དེ་དང་དགཉིས་མཚོ་སྤྲོན་པོར་མཚོ་སྤོང་ལ་སོང་
ནས་མཚོ་མགོ་བར་དུ་མཉམ་དུ་ཡོང་བ་ཡིན། ཁོ་སྤོ་མེ་ཆབ་ཆེ་ལ་འགྲོ་གི་
ཡིན་ཟེར། ཁོང་ལ་ཕ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་པར་ཞིག་འདུག། དེ་དུས་ང་ཚོས་
ཕ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་གོ་སྤོང་བ་མ་གཏོགས་མཇལ་སྤོང་ཡོད་པ་མ་

མེད། བར་དེ་ཁོང་དགའ་ལོ་ལྟ་ཡིན་དུས་ཀྱི་ཁོག་སྟོང་ལ་སོག་ཅེས་བརྒྱབ་
པ་དང་དབྱེ་ལ་ཇོ་ཞུ་མནའས་བསྟན་པ། སྐུ་ཤ་རྒྱག་པ། ཚོན་བྱ་མེད་པ་
ཞིག་འདུག བར་དེ་ཁོས་ང་ལ་སྟུང་སོང་། ང་རང་ཡང་དགའ་བོ་བྱུང་། བར་
དེ་ང་རང་ལྷ་ས་དང་ལྷ་ས་ནས་རྒྱ་གར་ལ་སླེབས་རྒྱ་བར་དུ་བདག་ཉར་
བྱས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ང་དང་ངའི་སྐུན་ཉེ་ཞིག་ཡོད་པ་མཉམ་དུ་མཚོ་སྟོན་
པོའི་རྐང་ཚེ་ཟེར་བའི་ས་ཚེ་དེ་ལ་གྲོང་ཚོག་ལ་སོང་བ་ཡིན། དེར་ངས་རྩ་
ངོ་མང་པོ་ལ་ཚོས་བསྐྱགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན། མཚོ་སྟོན་པོའི་ས་ཚེ་
འདིར་འབྲོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་འཚེ་མི་བྱེད་པར་བརྟེན།
རི་དྲུགས་དགོ་དང་རྒྱང་སོགས་ཀྱང་ནོར་ལུག་དང་འདྲེས་ནས་སྟོང་གི་
ཡོད།

ང་མཚོ་སྟོན་པོར་ཡོད་པའི་སྐབས་དེར་ཉ་ས་ཁ་བ་ཟེར་བའི་མི་མང་པོ་
ཞིག་སླེབས་སོང་། དེང་སང་བསམ་སློབ་བྱེད་ན། མི་དེ་ཚོ་ནི་གིན་ཅང་
སྟོགས་ནས་མེད། ང་ཚོས་ཐོག་མར་རྒྱ་གཞུང་འབྲུག་ཟེར་བའི་དམག་མི་ཡོད་
པ་རེད་ཅེས་ཐོས་སྟོང་བ་དེ་ཚོ་ཡིན་རྒྱུ་རེད་བསམས། བན་ཚུན་བར་གོ་
བར་མི་འབྲོད་མོད། ཁོང་ཚོ་ལ་རྣམ་འགྲུར་བསྟན་ནས།

“ཁྱེད་ཚོས་མི་གསོད་ཀྱི་ཡོད་དམ།” ཞེས་དྲིས་དུས། ཁོང་ཚོས།
 “ང་ཚོས་མི་གསོད་ཀྱི་མེད།” ཅེས་ཟེར། དེ་ནས་ཁོང་ཚོ་མི་གསོད་མཁུན་
 མིན་པ་དང་། ཁོང་ཚོ་ཡང་ལུང་པ་ཤོར་ནས་ཡོང་བའི་རྣམ་འགྲུར་སྟོན་གྱི་
 འདུག ཁོང་ཚོར་ང་ཚོས་ཤུགས་སྒྲུབ་པ་དེ་ཁོང་ཚོ་ཁ་ཆེ་ཡིན་སྟབས་ཟ་
 གི་མི་འདུག གཞན་ཟ་འཐུང་གང་ཡིན་ཡང་ཟ་གི་འདུག ཁོང་ཚོ་ཡོང་ནས་
 རིམ་གྱིས་ས་སྟོབས་འདྲིའུགས་ཆགས་པ་དང་། དེ་ནས་རི་དྲུགས་རྩོན་
 པའི་ལས་ཀ་བྱས། ཤུ་བ་དང་རྒྱུང་སོགས་ལ་མེ་མདའ་བརྒྱབ་ནས་བསད།
 དེ་ཡང་མེ་མདའ་ཕོག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོབས་མ་ཆད་པའི་སྟོན་ལ་སྟེ་
 བྲེགས་ནས་བསད་པའི་ཤུ་དེ་ཁོང་ཚོས་ཟ་གི་འདུག སྤྱིས་སུ་ཁ་ཆེ་འི་
 རིགས་འདི་ཚོ་སྐྱབས་བཙོལ་ལ་ཡོང་བའི་གོ་བཅ་ཡག་པོ་མ་འདྲོད་པར་
 བརྟེན་རིམ་གྱིས་ཁོང་ཚོ་ལྷ་སའི་སྟོབས་ལ་འགྲོ་བུ་ལྟ་པ་རེད། དེ་ནས་
 ཁོང་ཚོ་རིམ་གྱིས་རྒྱ་གར་ཀའི་སྤྱི་ལུགས་ལ་སྟེབས་འདུག དེང་སང་བསམ་
 སྟོན་བྱུང་ན་ཁོང་ཚོ་ཡང་རྒྱ་གར་ཁྲན་ལས་ཐར་ཆེད་སྐྱབས་བཙོལ་ཡོང་བ་
 ཡིན་པ་གཞི་ནས་ཤེས་ཀྱི་འདུག

ཕ་མའི་དྲིན་ལན་གསལ་ཆེད། ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་མཇལ་དགོས།

ད་ནིང་ཡང་ལོ་ན་ཉི་ལུ་ལ་སླེབས་འདུག་གི་ལོ་ ༡༩༧༩ ཅམ་རེད། ང་ཚོའི་
ཁ་རླུན་ལ། ཕ་མའི་དྲིན་ལན་གསལ་ཆེད། ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་ལ་མཇལ་
དགོས། ཅམ་ཟེར་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོའི་ཕ་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བོ་
ནམས་ཀྱི་ཁོངས་ནས་དབུས་ལ་འགོ་མཁན་ཉུང་ཉུང་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་
ན། ལམ་ཁ་ཐག་རིང་ཁར་རྒྱ་རོ་མང་པོར་གོམ་བསྐོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད།
སློན་དཀར་ཐང་དགོན་པའི་གྲུ་བ་ངའི་གྲོགས་པོ་རང་ཉིད་ཟེར་བ་ཞིག་
ཡོད། ཉིན་གཅིག་ཁོང་གིས་ང་ལ།

“ང་གཉིས་ལྷ་སར་འགོ” ཟེར། ངས།

“ང་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་མགོ་བོན་གྱི་མ་རེད།” ཅམ་བཤད་པ་ཡིན། ངས་

སྒོན་ལ་ཡང་ལྷ་སར་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཤེས་ཁ་ཤས་བྱས་པ་ཡིན་མོད་ནང་
མིས་བབྱང་ནས་འགྲོ་བཅུག་མ་སོང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས།
“ཁྱེད་ཀྱིས་སུ་ལའང་མ་བཤད། རོང་བོའི་ནང་གི་བྲལ་བ་ཁ་ཤས་འགྲོ་གི་
འདུག ང་གཉིས་ཀྱང་རོང་བོ་དགོན་པར་སོང་ནས་ཁོང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་
སྐད་ཆ་བཤད་དེ་འགྲོ་ཁོང་ཚོ་རོགས་པ་ཡག་པོ་རེད།” ཅེས་བཤད་བྱུང་།

དེ་ནས་ང་ཚོ་རོང་བོ་དགོན་པར་སོང་ནས་དབུས་ལ་ལམ་ཆས་ཀྱི་བྲ་སྐྱིག་
བྱས་པ་ཡིན། ཕལ་ཆེར་བོད་རྒྱ་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་རེད། རོང་བོའི་ནང་
དབྱུག་ཚོས་གཏོར་རྒྱུག་ཟེར་བའི་མིང་གྲགས་ཅན་གྱི་མཚན་སློབ་ཞིག་ཡོད་
པ་རེད། བོད་རྒྱ་ ༡༡ པའི་ཚོས་བཅུ་བདུན་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་ལ་གཏོར་
རྒྱུག་དེ་གོ་ལ་སོང་། དེའི་མཚུག་དེ་མ་ཐག་རོང་བོ་ནང་གི་བྲལ་བ་ལམ་
ཆས་ཀྱིས་དབུས་ལ་འགྲོ་བའི་བྲ་སྐྱིག་བྱས་ཚར་འདུག ང་ཚོས་སྐད་ཆ་
བཤད་ནས་མཉམ་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཁ་ཆད་བྱས་པ་ཡིན། སྐབས་འདིར་རེད་
གཉིས་ལ་སློན་དཀར་ཐང་དགོན་པར་ཁང་པ་སྟོང་པ་རེ་ཡོད་སྟབས། རེད་
གཉིས་ཀྱིས་ཁང་བའི་ལྗེ་མིག་ཁོང་ཚོ་ལ་སྐད་ནས་ཁོང་ཚོ་དབྱུང་མོར་སླེན་
དཀར་ཐང་ལ་སོང་བ་དང་། རེད་གཉིས་ཉི་མ་ཁ་ཤས་ཀྱི་རིང་ལ་རོང་བོ་

དགོན་པར་བསྐྱད་པ་ཡིན། དེ་དག་གིས་སོ་པའི་ཚོད་དུ་རོང་བོ་དགོན་པའི་
ནང་བསྐྱད་པ་རེད།

རོང་བོ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོས་ང་ཚོའི་དབུས་རོགས་པ་ནམས་སྒྲ་
བྲང་སློབ་དང་ཡང་བྱ་བྱུང་ཞེས་པའི་རི་བར་དུ་སློབ་པ་རེད་ཟེར་བའི་
གཏམ་ཡན་བརྗོད་པ་ལས་སློབ་དཀར་ཐང་དུ་སོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ཀྱི་
མི་འདུག། དེ་ནས་ང་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་གཉེན་ཉེ་དག་གིས་ཁོང་ཚོ་འཇིན་
པའི་ཉེན་ཁ་མེད་པར་མཐོང་ནས་སློབ་དཀར་ཐང་ལ་ཡོང་བ་ཡིན།

ཁོ་ཚོ་ཚང་མས་གྲུ་ཆས་གོན་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། དབྱུན་དུས་འདིར་ང་ཚོ་
དབུས་ལ་འགྲོ་གིན་ཡོད་སྟབས་ང་ཚོས་ལུག་པགས་ཀྱི་སློབ་པ་གོན་
དགོས་པ་རེད། སྤེ་བྱི་ཞེས་པའི་གྲོང་སྡེ་ནས་ཡིན་པའི་རྒྱུད་པ་གྲུ་ཚང་གི་
གྲུ་བ་ཞིག་ཡོད། ཁོ་ཁོའི་སྐྱུན་རྒྱ་མགོ་དོ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཤེས་
ནས་ལེན་དུ་སླེབས་སོང་། དེ་མིན་ཚང་མས་སློབ་པ་སོགས་ཁྱེད་ཡོང་ནས་
དེར་སྤུ་སྤུར་བཏགས། ང་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་འདྲ་རེ་བཅོམ། ཉིན་མོའི་སྐབས་
ལ་ང་ཚོའི་ས་ཆ་ལ་བྲག་སྐྱུག་ཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ལ་བསྐྱུངས། དགོང་

དོར་ཤག་ལ་ཡོང་ནས་བསྐྱེད། ཡང་ཞོགས་པ་ནམ་མ་ལངས་སྒྲོན་པར་ལ་
བསྐྱེད། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ཉིན་ལྔ་དུག་ཅིག་ལ་སྒྲོད་དགོས་བྱུང་སོང་།
ཐབས་ལམ་འདི་དག་ནི་ང་ཚོའི་ནང་མི་རྣམས་ཀྱིས་ང་ཚོ་དབྱུས་ལ་འགོ་
གི་ཡོད་པ་མི་ཚོར་བའི་ཆེད་ཡིན། དེ་ནས་དེ་བཞིན་སྐྱོ་ཞོགས་ཆེན་མོ་ཚང་
ཞེས་པའི་བླ་མ་ཆེན་པོ་དེ་སློན་དཀར་ཐང་ལ་ཕེབས་སོང་། ལྷ་མཚན་དེས་
ང་ཚོའི་སྐས་སྐྱེད་གི་བྱ་བ་དེ་ཡུལ་མི་ཚོས་ཤེས་པར་དོགས་ནས་ང་ཚོ་
མགྲོགས་པོར་ལམ་ལ་ཆས་པ་ཡིན།

སྐབས་དེར་ང་འདི་པ་བྱིས་ལ་གྱི་གཅིག་དང་མདུང་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལེན་
དུ་སོང་བ་ཡིན། བྱིས་ལ་སླེབས་སྐབས་ཨ་མ་གཅིག་དུ་མ་གཏོགས་མི་
འདུག ང་ལ་ཉ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་པ་བྱིས་ལ་བསྐྱེད་ཏེ། ངས།
“ཨ་མ། དེ་རིང་ང་ལ་ཇ་ཅིག་བསྐྱོལ་ཏེ་ཟར་སྐྱུམ་གྱི་རྩམ་པ་གཅིག་གནང་
རོགས།” ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ཨ་མས་ཇ་ཞིག་བསྐྱོལ་ཏེ།
“ད་ཀྱི་དུང་གིས་སེམས་ལ་གང་བྱུང་མ་དུན།” ཞེས་ཟེར་ཞོར་ཨ་མ་
དུས་སོང་། ངས་ཨ་མའི་གདོང་ལ་བལྟ་བཞིན་སེམས་སྐྱོ་སེང་བ་བྱེད་ཀྱི་
འདུག ངས།

“ཨ་མ་འདིས་ག་རེ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དགོང་མོར་རྒྱ་མ་སོགས་ཡོད་
པས་དགོན་པ་ལ་གྱི་འདི་དགོས་གྱི་འདུག” ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། ཡིན་ན་
ཡང་། ཨ་མས་ངའི་སྐད་ཆ་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་གྱི་མེད་པ་འདྲ། ཨ་མ་
མུ་མཐུད་ནས་དུས་སོང་། དེ་ནས་ངས་གྱི་འབྲེལ་ཉེ་སྲིད་དགོན་པར་ཡོང་
པ་ཡིན། དེའི་སྲི་ཉིད་དེ་རང་ཚོ་དགོན་པ་ནས་ཐོན་རྒྱུར་ཐག་བཅད་པ་ཡིན།
གང་ཡིན་ཟེར་ན། བྲ་བ་མང་པོས་ཀྱང་ང་ཚོའི་བྲོས་བྲོལ་སྐོར་ཅུང་ཙམ་
ཤེས་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་དགོང་མོར་སྐོ་ལ་ལྷགས་ཟ་རྒྱག་གི་ཡོད་སྟབས།
དགོང་མོ་གཅིག་ལ་བྲ་བ་ཅིག་ཡོང་དུས་ལྷགས་ཟ་ཉིས་བཅེགས་བརྒྱབ་
འདུག། ངའི་ཁང་པ་མཁར་གྱི་འབྲིས་ན་ཡོད་པས་ང་ཚོ་མཁར་གྱི་ཐོག་ལ་
བྱུང་ནས་ང་ཚོ་གསུམ་ཆ་མཁར་ཁ་ནས་མར་མཚོངས་པ་ཡིན། ང་མཁར་
ཁ་ནས་མཚོངས་སྐབས་མཁར་གྱི་ས་རྩོག་རྩོག་ཅིག་ཀྱང་མཉམ་དུ་ས་ལ་
ཟགས་སོང་། ཡིན་ན་ཡང་ང་ཚོའི་རྐང་པ་སོགས་ལ་སྐྱོན་གང་ཡང་བྱུང་མ་
སོང་། དེ་དུས་ང་ཚོའི་རོགས་པ་ཚོ་སྟེན་དཀར་ཐང་མཁར་ཆག་ཟེར་བ་དེའི་
ནང་བསྐྱུངས་བསྐྱེད་ཡོད།

འདི་བོད་རྒྱ་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་རེད། གནམ་གཤིས་ཉ་ཅང་གྲང་མོ་ཡོད།

དེ་ནས་ང་ཚོ་སྤྱིང་རྒྱ་ཞེས་པའི་གྲོང་དེའི་ཁོག་ནས་ཡར་སྤྱི་ནཔ་ཡིན། ང་ཚོ་
 པར་འགོ་དུས་གནས་སྣ་བཟུ་གིས་ཟེར་བའི་ང་ཚོའི་ཡོང་རོགས་དེ་ཚུ་ནང་
 ལ་སྤྱང་ནས་ཁོའི་སློབ་པ་སོགས་འབྲུག་པ་ཆགས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་
 བྱུང་། ཞོ་འཕོང་ཞེས་པའི་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཤུག་པ་ཞེས་པའི་
 སྤོང་པོའི་ལོ་མ་དང་ལལ་ག་སྤྱུག་ནས་གྲོང་གསེབ་གཞན་ལ་བཙོང་གི་
 རེད། ཤུག་པ་འཚོང་མཁན་དེ་ཚོ་མཚན་དཀྱིལ་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད།
 ཁོང་ཚོ་ང་ཚོའི་འབྲིས་ལ་སླེབས་སྐབས་ང་ཚོ་ལམ་གྱི་གཡས་གཡོན་ལ་
 སྤྲུལ། ཞོ་འཕོང་ལ་སླེབས་དུས་ནས་ལངས་བྲུབས་འདུག ང་ཚོ་ཞོ་འཕོང་
 གི་ནགས་གསེང་ལ་འཕྱུལ་ནས་བསྐྱོད། དགོང་མོར་ས་ཆ་དེར་རྩ་ཞིག་
 བསྐྱོལ། དེ་ནས་ཚོ་རྒྱལ་དང་སྤྱུ་རྒྱ་ཚུ་ཁོག་ལ་ཡར་སོང་། དེ་ནས་ང་ཚོ་མགར་
 ཅེ་འབྲོག་ས་ལ་སླེབས་སྐབས་ང་ཚོ་འབྲོག་པ་ཁག་གཅིག་གི་ནང་ལ་
 སླེབས་སོང་། འབྲོག་པ་ཚོས།

“ཁྱེད་ཚོ་གང་ནས་ཡིན།” ཟེར། ང་ཚོས།

“ང་ཚོ་བྱ་བྱུང་སྤོགས་ནས་ཡིན།” ཞེས་ལན་བཏབ། ཡིན་ན་ཡང་འབྲོག་པ་
 ཚོས་ང་ཚོའི་སྐད་ཆ་ལ་ཡིད་ཆེས་མ་སོང་། ཅུང་ཙམ་འགོར་རྗེས་རེབ་གོང་
 ལྷང་སྤྱུ་ནས་ཡིན་པའི་ལྷམ་བཟོ་བ་ཞིག་སླེབས་སོང་། ཁོང་ང་ཚོའི་འབྲིས་

ན་སྤྲེལས་ནས་ང་ཚོའི་རོགས་པ་ལོ་གཞོན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་མཐོང་ནས།
 “སྣས་ང་ན། ཁྱོད་གང་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད།” ཅེས་ཟེད། དེ་ནི་ཁོའི་སྤྱན་གྱི་བྱ་
 ཞིག་ང་ཚོའི་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བཤད་པ་རེད། སྣབས་དེར་ང་ཚོའི་
 རོགས་པ་སྤྲོད་འདུམ་རྒྱལ་ཟེར་བའི་མི་མགོ་བདེ་དུན་འདུལ་ཅན་ཞིག་
 ཡོད། དེས་དུན་འདུལ་ཅིག་བཞོལ་སོང་། དེས་ལྷང་སྤྱི་མི་དེ་བོས་ནས།
 “ང་ཚོས་ཁྱེད་ལ་སྤྲོད་ཆ་དུང་མོ་མ་བཤད་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད། ཁྱོད་ལྷ་
 རྒྱུང་འདིའི་མི་བདག་རེད། ལྷ་རྒྱུང་འོང་བའི་ནང་སྤྲོད་སྣབས་མིང་བཏགས་
 གཏོང་སློབ་གཏོང་ཉེ་ལ་འཁེལ་སྣབས། དེ་ལས་གཡོལ་ཆེད་པ་མ་དང་དགེ་
 བཞན་གྱིས་ང་ཚོའི་མཉམ་བོར་བཏང་སོང་།” ཞེས་བཤད། དེ་ལ་ལྷང་སྤྱི་
 མི་དེ་ཡང་ཡིད་ཆེས་ནས།
 “ད་འོ་ན། ཁྱོད་ཚོ་ལས་ཁ་གང་ནས་འགྲོ་གི་ཡིན།” ཟེད། དེ་ལ་ང་ཚོས།
 “ང་ཚོ་འདི་ནས་སྤྲོད་སོག་བརྒྱུད་དེ་འགྲོ་གི་ཡིན།” ཞེས་བཤད་པ་ཡིན།
 རོ་མ་བཤད་ན་ང་ཚོར་རྒྱ་དགོན་བར་འགྲོ་མཁན་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་ང་
 ཚོས་ཁོ་ལ་ང་ཚོའི་ལས་རྒྱས་ནམས་དུང་བོར་བཤད་མེད་ལ། དེ་ནི་ང་ཚོའི་
 རྗེས་སུ་སྤྲེལ་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན།

ང་ཚོར་རྒྱལ་སྐྱབས་སོང་། ར་རྒྱ་དགོན་པ་ལ་མ་རྩུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དུས་མ་
 རྩུ་ལ་ད་དུང་མཚོ་དར་ཆགས་མི་འདུག ར་རྒྱ་དགོན་པའི་གྲུ་པ་ཚོས་བཤད་
 སྲོལ་ལ། ཉིན་བདུན་བརྒྱད་ཅུ་གྱི་རྗེས་ལ་མ་རྩུ་ལ་མཚོ་དར་ཆགས་གྱི་
 རེད་ཟེར། དེ་ནས་ང་ཚོས་ར་རྒྱ་དགོན་པར་བསྐྱད་ནས་མཚོ་དར་ཆགས་རྒྱ་
 ལ་སྐྱབས་པ་ཡིན། སྐྱབས་ནས་སྤོང་སྐྱབས་གྱི་ཞོགས་པ་སྤྲ་མོ་ཞིག་ལ།
 “ཉ་ཉ། ད། ཁྱོད་ཚོ་ཐར་སོང་བསམས་གྱི་འདུག་གཤམ།” ཟེར་ཞོར་མི་
 གཅིག་གཉིས་ཤིག་ང་ཚོའི་ནང་ལ་རྒྱགས་ནས་སྐྱབས་སོང་། ང་ཚོའི་
 རོགས་པ་ཁ་ཤས་ཤིག་སྐྱབས་ནས་གནམ་གླིང་ས་གླིང་ཞིག་གྲེད་གྱི་འདུག
 ད་ནི་ང་ཚོའི་རྗེས་ལ་དེད་ནས་སྐྱབས་སོང་བསམས་ནས་ང་གྲེལ་འཇུག་
 གྱིས་ཡར་ལངས་པ་ཡིན། ཞིབ་ཏུ་བལྟ་སྐྱབས་དེ་ཚོ་ནི་གྲུ་གཞོན་དེའི་རྗེས་
 ལ་ཡོང་བ་རེད། ཁོང་ཚོ་ཁོང་ཁོ་ལངས་ནས་སྐྱབས་འདུག ང་ཚོ་ཡང་ཕོ་
 གསར་ཤ་སྟག་ཡིན་སྐྱབས་ཁོང་ཚོས་ང་ཚོར་འཇིང་རེས་གྲེད་ཤོད་མ་སོང་།
 ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་ཚོ་གྲུ་གཞོན་གྱི་འབྲིས་ལ་བསྐྱད་ནས་སྤྱང་བ་ཆེན་པོ་
 གྲུ་མ། ཐ་ན་ཁོང་གཅིན་པ་གཏོང་ས་ལ་ཡང་རྗེས་འདེད་གྲེད་གྱི་འདུག ར་
 རྒྱའི་གྲུ་པ་ཁ་ཤས་གྱིས།
 “ཁྱོད་ཚོ་སྤང་ཤོག་དང་ང་ཚོས་ཁང་པ་ཡང་གཡམ་ཚོགས།” ཅེས་ཟེར་མོད།

རྗེས་འདེད་པ་ཚོས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ནས་སྐྱེད་ཐབས་མི་འདུག། དེ་ནས་ཁོང་ཚོས་
ང་ཚོ་ལ་པ་ཡུལ་དུ་ལོག་དགོས་པའི་བསྐྱེད་བྱ་བརྒྱུ་སྐབས་ང་ཚོས་མ་
ཉན་སྐབས། ཁོང་ཚོས་གཞོན་དེ་འབྲིད་ནས་རེབ་གོང་ལ་ལོག་སོང་།

མ་ཚུ་ལ་དར་ལམ་ཆགས།

ད་མ་ཚུ་ལ་ཡང་དར་ལམ་འདུག། ང་ཚོ་དགུན་ཁ་ལ་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་དབྱས་ལམ་གྱི་གཙང་པོ་ཁག་ལ་མཚོ་དར་ཆགས་ན་འགྲོ་
བདེ་བའི་དབང་གིས་རེད། ང་ཚོ་དར་ལམ་བརྒྱད་མ་ཚུའི་པར་སྤོགས་ལ་
སྤྱན་བ་ཡིན། དེ་ལ་འགྲོག་པའི་རུ་སླེ་མང་པོ་འདུག། རིམ་གྱིས་ང་ཚོ་མགོ་
ལོག་ཅེས་བའི་ཨ་མདོ་འགྲོག་པའི་ས་ལ་སླེབས་འདུག། ང་ཚོ་ལ་མཐོན་པོ་
གཅིག་བརྒྱབ་ནས་སོང་། རིའི་ཉག་ཁ་ལ་སླེབས་ནས་མར་བལྟ་དུས། ལྷང་
བའི་མདར་ན་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཡོད་པ་མཐོང་། ང་ཚོ་ཡང་སེམས་
དགའ་བྱུང་། ང་ཚོ་མི་བདུན་ཡོད་སྟབས་གཤམ་ནས་སྤྱན་བ་ཡིན། སེམས་
ཅན་ཚོའི་འབྲིས་ལ་ཉེ་སྐབས་མི་ཁ་ཤས་གྱིས་མེ་མདར་ཡང་འབྲེར་ཡོད་

བ་ལྟ་བུའི་སྐྱོད་བ་བྱུང་། ཐག་ཉེ་སར་སོང་སྐབས་ཁོང་ཚོ་མར་ཚུར་
བཀའ་སྲོལ་ནས་སྲོད་ཀྱི་འདུག་ཁོང་ཚོ་ཇག་པ་རེད་འདུག ཇག་ལ་སོང་ནས་
སེམས་ཅན་དེ་ཚོ་དེད་ཡོང་བ་རེད། ང་ཚོ་ཇག་པ་དང་བར་ཐག་ཉེ་ཏུ་སྤྱིན
སྐབས་ཁོང་ཚོ་ཡང་ང་ཚོའི་འབྲིས་ལ་སྐྱེབས་སོང་།

“ང་ཚོ་གནས་སྐོར་བ་ཡིན། ལྷ་ས་ལ་གནས་མཇུག་ལ་འགྲོ་མཁན་ཡིན།”
ང་ཚོས་དེ་ལྟར་བཤད། ཇག་པ་ཚོས་ཀྱང་ང་ཚོའི་བབས་ནས་གནས་སྐོར་བ་
ཡིན་པ་ཚོར་ཉེ་སྲོད་སྲོད་ངོས་ང་ཚོ་ལ་ཇ་བསྐོལ་སོང་། སྐབས་དེར་ཁོང་
ཚོའི་ནང་གི་ཇག་པ་གཅིག་གིས།

“ང་ཚོས་སེམས་ཅན་འདི་ཚོའི་གཅིག་བསད་ནས་བྱེད་རང་ཚོར་ཤ་སྲུལ་ན་
འགྲིག་མོད། ད་ཆ་སེམས་ཅན་གྱི་ཤ་ཤེད་སྐྱེས་ནས་ཡོད་སྐབས། ང་ཚོས་
སྤྱི་ག་པ་བསགས་པ་ཅམ་ལས་བྱེད་རང་ཚོར་སན་པ་ཞིག་མི་འདུག
སེམས་ཅན་ལ་ཤེད་མི་འདུག” ཅེས་བཤད་བྱུང་། ང་ཚོས་ཡང་།

“ང་ཚོ་ནི་གྲུ་པ་ཤ་སྐྱེག་ཡིན་སྐབས་སེམས་ཅན་གསོད་མི་ཏུང་། དེ་འདྲ་
མ་གསུངས་རོགས།” ཞེས་བཤད་བ་ཡིན། ཇག་པ་ཚོས་ང་ཚོ་གྲུ་པ་ཡིན་པ་
ཤེས་རྗེས་ང་ཚོ་ལ་མོ་རྒྱག་རོགས་ཞེས་བཤད་བྱུང་། མོ་ཡི་ས་བོན་ལ། ད་

ནས་ཇག་པ་ཚོར་དག་ཡོང་ས་མེད་དམ་མ་མེད་ཟེར། ང་ཚོའི་གྲུ་པ་གཅིག་
གིས་མོ་བརྒྱབ་ནས།

“ད་པལ་ཆེར་དག་ཡོང་ས་མ་མེད། མོ་ཡག་པོ་འབབ་གྱི་འདུག” ཅེས་
བཤད་པ་མེད། དེ་ནས་ཁོང་ཚོས་ང་ཚོར་ལམ་རྒྱ་ས་བསྟན་ཏེ། རི་གཅིག་
བསྟན་ནས་དེའི་པར་རྒྱབ་ན་མགོ་ལོག་ཨ་སྐྱོང་ཟེར་བའི་ས་ཆ་དེ་ཡོད་པ་
དང་། དེ་ལ་སང་ཉི་མ་མ་རྒྱབ་ཅམ་ལ་སྟེབས་གྱི་མེད་ཟེར། ང་ཚོ་ཇག་པ་
དང་ཁ་གྲེས་ནས་དབྱས་ལམ་ལ་སྟེག་པ་ཡིན།

ཇག་པས་ལམ་རྒྱ་ས་བསྟན་པ་ལྟར་སོང་སྐབས་ང་ཚོ་མགོ་ལོག་ཨ་སྐྱོང་ལ་
སྟེབས་སོང་། འཕྲོག་པའི་རུ་སྟེ་མང་པོ་འདུག དུས་ཚོད་འདི་ནི་བོད་རྒྱ་
བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚུག་ལ་འཁེལ་གྱི་ཡོད། ང་ཚོས་ཀྱང་བོད་ལྷགས་གྱི་
ལོ་གསར་ཞིག་གཏོང་དགོས་བསམས་སོང་། ཚོ་མ་ཁི་བད་མེ་རྒྱ། ང་ཚོས་
ལྷག་གཅིག་ཉོས་པ་ཡིན། དེ་འཕྲོག་པ་ཞིག་ལ་གསོད་དུ་བརྒྱབ་ནས། ཤ་
དང་ནང་ཁྲོལ་སྐྱབ་པ་སོགས་ལོ་གསར་གྱི་ཟས་ཞིམ་པོ་ཞིག་ཟ་དགོས་
བསམས་བྱུང་། སང་ཉིན་ཚོས་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་སྐྱ་དགོང་དེར་ས་
གནས་འདིར་འབྲུག་རྒྱུད་དུ་ག་པོ་ཞིག་ལངས། ང་ཚོས་བསྐོལ་བཞིན་པའི་

ཇ་ཡང་ཐབ་མགོ་ནས་འབྲུག་རོམ་ཆགས་སོང་། ང་ཚོ་དེ་རྒྱབ་ལྷ་མཐུད་
ནས་འབྲུག་རྒྱུང་ལས་ཐར་ཐབས་ཁོ་ན་བྱས་ནས་སྲོད་དགོས་བྱུང་།
ཞོགས་ཀར་ང་ཚོ་འབྲོག་སྡེ་འི་ནང་འབྲུམས་ཏེ་སྲིན་བ་ཡིན། སྲོད་ཐུབ་བ་མི་
འདུག། རྟོག་སྲུམ་རིང་འབྲོག་པའི་མི་ཚང་ཁག་ལ་སོང་ནས་འབྲུག་རྒྱུང་
ལས་གཡོལ་ཐབས་བྱས་བ་ཡིན། རྗེས་ནས་ང་ཚོ་རྩེ་རྒྱུ་སྲོད་ས་ལ་
སྡེབས་སྐབས་ང་ཚོའི་ལུག་ག་དང་རྒྱ་མ་རྣམས་འབྲུག་བ་ཆགས་ནས་
ལག་ཏུ་ལེན་སྐབས་ཁྲོག་ཁྲོག་ཅེས་སྒྲ་འབྲིན་གྱི་འདུག།

དབྱུག་པའི་མོ།

ང་ཚོ་མགོ་ལོག་སྐྱག་ཐོག་གོང་མ་ཟེར་བ་དེར་འགྲོ་དགོས་པ་རེད། དེའི་
ལམ་ལ་རྗེ་དམའ་མོ་ནང་ཟེར་བའི་ས་ཞིག་འདུག དེ་ལ་མ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་མགོ་འཁོར་གི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར། ང་ཚོས་འབྲོག་པ་ཞིག་ལ་
ལམ་རྒྱས་སྐྱད་ཆ་དྲིས་པ་ཡིན། ཁོས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ང་ཚོ་ཉི་མ་ལྔ་ལ་
གོ་མ་པ་བརྒྱབ་ན་མགོ་ལོག་གི་དགོན་པ་ཞིག་ལ་སླེབས་པ་དང་། དེ་ནས་
ང་ཚོ་སྐྱག་ཐོག་གོང་མ་ཟེར་བ་ལ་སླེབས་པ་རེད་ཟེར། ང་ཚོས་ཁོའི་ལམ་
རྒྱས་ལྟར་སོང་བ་ཡིན། དེ་དུས་ང་ཚོ་མ་ཚུ་གོང་མ་ལ་བཞུགས་དགོས་པ་
དང་། དེ་ལ་ཡང་དར་ལམ་ཆགས་འདུག མ་ཚུ་བཞུགས་ནས་སོང་སྐབས་ས་
ཡོངས་རྫོགས་གངས་ཀྱིས་གཡོགས་ནས་ང་ཚོས་ལམ་ཁ་རྙེད་མ་སོང་།
ང་ཚོ་ལ་ཉིན་ལྔ་ལ་འདང་ངེས་ཀྱི་བ་མ་མ་གཏོགས་མེད། ང་ཚོ་ཉིན་དུག་

ལ་སོང་བ་ཡིན་མོད་དེ་དབོན་པ་རྗེས་མ་སོང་། དེ་ནས་ང་ཚོ་ཉག་ག་
གཅིག་ལ་སླེབས་ནས་གཡས་གཡོན་ལ་བརྟུན་པ་ཡིན། ང་ཚོའི་ནང་སྡོན་
ལ་དབྱས་ལ་འགྲོ་མོད་མཁམ་གྱི་ལམ་པ་གཅིག་ཡོད་པ་དེས་ས་སྤྱོད་ས་
ཡུལ་སྤྱོད་ས་ལ་ཞིབ་ལྷ་ཞིག་བྱས་ནས།

“རྗེ་དམར་མོ་ནང་ནས་བསྐྱས་ན་རི་གཅིག་མཐོང་གི་རེད། རི་དེའི་མིང་ལ་
ནམ་མཁའི་སོ་རོག་རྒྱལ་མོ་ཟེར། རི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱུག་བསྐྱད་པ་གཅིག་
ཡོད་པ་རེད། རི་དེ་ལམ་གང་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་རྟོགས་མཚན་ཞིག་ཡིན་
ཡང་ད་ནི་རི་དེ་མཐོང་ས་ལ་མི་འདུག། ད་ནི་ངས་ཀྱང་ལམ་གང་དུ་ཡོད་
ཤེས་གྱི་མི་འདུག” ཅེས་ཟེར། ང་ཚོས་ཀྱང་ཅི་བྱེད་འདི་བྱེད་མེད་པར་ལུས་
པ་དང་མཉམ་དུ་ཐག་ཉེ་སའི་ཉག་ག་ཞིག་ལ་སྤྱིན་པ་ཡིན། ཉག་ག་དེ་
སླེབས་སྐབས་ཀྱང་འགྲོག་པའི་མཚེར་ས་རྗེས་བེད་འདྲ་མཐོང་མོད་འགྲོག་
པའི་རུ་སླེ་མེད་ལ། ང་ཚོར་དགོས་པའི་ལམ་ཁ་དེ་སྤྱོད་ས་སུ་ཡོད་པའི་
རྟོགས་མཚན་གང་ཡང་མི་འདུག། རྗེ་དམར་མོའི་ནང་དེད་མོང་མང་བ་དང་
དེད་མོང་གིས་གནས་སྐྱོར་བ་བསད་པའི་ལོ་རྒྱུས་གོ་རྒྱུ་འདུག་མོད། ང་ཚོ་
དེ་འདྲེ་ལ་བྱུག་མ་སོང་། ང་ཚོས་སྤྱོད་ས་དེར་ཉིན་གངས་ཅི་ཅམ་མང་བ་
སྤྱིན་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ང་ཚོའི་ཟས་རྗོགས་བཞིན་ཡོད། ང་ཚོས་ཉིན་རེར་རྩམ་

ཐུག་ཏུ་བ་རེ་ཙམ་འབྲང་ནས་སོང་བ་ཡིན། བལ་ཆེར་ང་ཚོའི་ཟས་རྫོགས་
འདུག་མི་ཚང་མའི་སེམས་ནང་ཐེངས་འདིར་ང་ཚོའི་དབྱུག་འགྲོ་བ་རྣམས་
ཐུ་གེར་གྱི་གི་རེད་བསམས་ཀྱི་ཡོད།

ང་ཚོའི་གཡས་གཡོན་གྱི་རི་བོ་རྣམས་ནམ་མཁར་བསྟེགས་བཞིན་འདུག་
ང་ཚོ་ལྷང་པ་ཆེ་མོ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ལ་སླེབས། ང་ཚོ་ལྷང་པ་གང་དུ་འགྲོ་
རྒྱུ་འགྲོ་ཐག་མ་ཚོད། བོད་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལ་དབྱུག་པའི་མོ་གཅིག་
རྒྱག་རྒྱ་ཡོད། མཚམས་དེར་ང་ཚོས་ཀྱང་དབྱུག་པའི་མོ་རྒྱག་རྒྱུ་འདུག་
འཁེལ་བྱས། དེ་ནི་དབྱུག་པ་གཅིག་ཐང་བདེ་ས་ཞིག་ལ་ཐད་ཀར་ཡར་
བསྐྱངས། དེ་ནས་མི་ཚང་མས་སྲོན་ལམ་ཅིག་བཏབ། དེ་རྗེས་དབྱུག་པ་
སྲོགས་གང་དུ་ཡོལ་ན་དེ་སྲོགས་སུ་ང་ཚོ་ཡང་འགྲོ་རྒྱུ་བྱས་པ་རེད།
དབྱུག་པ་གཡས་སུ་ཡོལ་ན་ང་ཚོ་གཡས་ཀྱི་ལྷང་པར་འགྲོ་རྒྱུ་དང་། དེ་
བཞིན་དབྱུག་པ་རྒྱབ་དུ་ཡོལ་ན་ང་ཚོ་ཡང་སྤྱིར་ལོག་རྒྱུ་འགྲོ་ཐག་གཅོད་བྱས་
པ་ཡིན། མཚམས་དེར་ང་ཚོའི་དབྱུག་པ་ཡང་གཡས་སྲོགས་སུ་འགྲེལ་
སོང། དེ་ནས་ང་ཚོས་ཀྱང་གི་གསོན་གང་ལ་ཐུག་ཀྱང་ལྷང་པ་གཡས་ལ་
འགྲོ་རྒྱུ་འགྲོ་ཐག་གཅོད་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ནང་ཡིན། ང་ཚོར་ཟས་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་

གྱིས་གཞུགས་པོ་ཇི་སྐྱེ་དུ་སོང་བ་མ་ཟད་རྣམ་རིག་ཀྱང་འཐོམ་འཐོམ་
ཆགས་འདུག སང་ཉིན་དེར་ང་ཚོ་ཡང་བསྐྱར་ལུང་བ་དེའི་ནང་གོམ་པ་
བརྒྱབ་པ་ཡིན། ང་ཚོའི་སྐྱོད་ཙམ་ལ་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བས་རི་རྩེའི་ཉག་ག་ནས་
ཐོག་ཁ་ཤས་འདེད་མཁན་གྱི་མི་གཅིག་གཉིས་ཤིག་མཐོང་སོང་། ང་ཚོའི་
སེམས་དགལ། ང་ཚོའི་སྐྱུང་ལ་ལྷུང་བའི་མིག་རིལ་གྱུང་བོ་རྣམས་གྱིས་
འབྲོག་པ་དེ་ཚོ་གང་དུ་འགོ་གི་ཡོད་མེད་ལ་བལྟས་ནས་བསྐྱད་སྐྱབས་
ཁོང་ཚོ་ཡང་ང་ཚོ་ཡོད་པའི་ལུང་བ་དེའི་ནང་མར་སྐྱེ་བས་སོང་།

ང་ཚོའི་འབྲིས་ལ་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བས་འབྲོག་པ་གཉིས་གྱིས་སེམས་ཅན་དེ་ཚོ་
སྲོགས་ཡར་མར་དེད་རྗེས། ས་འབྱར་ཞིག་ལ་བསྐྱེལ་ཏེ་ང་ཚོའི་ཐོག་མེ་
མ་དང་བཅུ་གས་སོང་། ང་ཚོའི་སྲོགས་ནས་ལག་པ་གཡུགས་ཏེ་ང་ཚོ་
གནས་སྐོར་བ་ཡིན་པའི་བར་བསྐྱེན། དལ་གྱིས་ཁོང་གཉིས་ང་ཚོའི་འབྲིས་
ལ་ཡོང་། ཁོང་གཉིས་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ང་ཚོ་འགོ་སྲོགས་གྱི་ས་ཆ་དེ་
ལ་སོང་ན་འབྲོག་པའི་རུ་སྐྱེ་མེད་ལ། ཕལ་ཆེར་ཤི་ལས་ཞིག་ཡིན་ཟེར། དེ་
ལས་ཁོང་གཉིས་ལ་རོགས་བྱས་ན་ཁོང་གཉིས་གྱིས་ལམ་རྒྱས་བྱས་ཏེ་
འབྲོག་པའི་རུ་སྐྱེ་ཞིག་ལ་སྐྱེ་བས་ཟེར། མགོ་ལོག་གི་མི་ལ་རྩམ་པ་དང་ཤ་

ལས་གཞན་གྱི་ཟས་རིགས་མི་འདུག། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་འབྲེར་བའི་ཤ་
དུམ་བུ་ཞིག་དང་ཙམ་པ་ཉུང་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་དེ་ཚོར་བྱིན། ང་ཚོས་བགོ་
བཤའ་བྱས་ཏེ་དུམ་བུ་ཚུང་ཚུང་རེ་ཟས་པ་ཡིན། འབྲོག་པ་དེ་གཉིས་ས་ཆ་
འདིར་སྐྱེ་བ་ལེན་དུ་ཡོང་བ་རེད་ལ། ང་ཚོས་ཁོང་གཉིས་ལ་རོགས་པ་བྱས་
ཏེ་སྐྱེ་བ་རྣམས་གཡག་ལ་བཀལ་བ་ཡིན། འབྲོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ང་ཚོ་ལ་
རི་འདིརི་པར་རྒྱབ་དུ་ཡོང་ན་ཁོང་ཚོའི་ཏུ་སྡེ་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོ་ཡང་དེར་
ཤོག་ཅེས་བཤད་ནས་བྱིན་སོང་། ང་ཚོས་ཀྱང་སེམས་དགའ་ནས་རི་དེ་ལ་
སྡེག་ནས་སྐྱིན་པ་ཡི་ཚོད། གཟུགས་གཞི་སྐྱོ་བའི་སྐབས་ཀྱིས་ས་རུབ་
ཙམ་ལ་མ་གཏོགས་སྐྱེབས་མ་སོང་། མཚམས་ཤིག་ལ་ང་ཚོས་བྱི་སྐྱད་གོ་
གི་འདུག། སེམས་དགའ་བ་དང་སྐྱོ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོང་། ཉི་མ་ཤར་དུས་ང་
ཚོའི་མིག་ལམ་དུ་འབྲོག་པའི་ཏུ་བྱིམ་བརྒྱ་ལྷག་ཁ་ཤས་ཡོད་པར་གྱུར།

ང་ཚོ་ལ་སྡོན་གྱི་འབྲོག་པ་དེ་གཉིས་སྐྱུག་ནས་བསྐྱད་འདུག། དེའི་བྱིམ་དུ་
འརྱུལ་སྐྱབས་ཤ་དང་མར། ཙམ་པ་སོགས་ཡོད་པ་གསལ་པོར་མཐོང་།
ཡིན་ན་ཡང་འབྲོག་པ་ཚོས་ང་ཚོ་ལ་ཟས་རིགས་དེ་ཚོ་མི་སྟེར། ཟས་ལ་
རྩམས་ནས་སྐྱོད་སྐྱབས་ཁོང་ཚོས་རྩ་ཞིག་བསྐོལ་ནས་སྐྱད་བྱུང་། དེའི་རྗེས་

ལ་ང་ཚོ་ལ་རྩམ་ཐང་དང་དེའི་ནང་ཚུ་ར་རྩུང་ཟད་ཡོད་པ་ཞིག་སྤྲད་བྱུང་།
དེ་ནས་ང་ཚོ་ལ་ཟས་གང་ཡང་མི་སྟེར། འབྲོག་པ་ཚོས་བཤད་སྟོལ་ལ་ང་
ཚོ་ཟས་སྟོགས་ཀྱི་ངང་ཉི་མ་མང་ཙམ་འགོར་བར་བརྟེན་ང་ཚོས་སློབ་བྱུང་
ཟས་ཟ་མི་རུང་བ་དང་། གལ་སྲིད་ཟས་ཚེ་འཆི་ཉེན་ཡོད་ཅེས་བཤད་བྱུང་།
ཁོང་ཚོས་ང་ཚོ་སློབ་མོ་བྱེད་པར་ཡང་བཏང་མ་སོང་། དེ་ལྟར་འབྲོག་པའི་མི་
ཚང་འདིས་ང་ཚོ་ཉིན་གཉིས་ལ་ཁོང་ཚོའི་བྱིམ་དུ་བཀག་བྱུང་། དེ་རྗེས་
ཁོང་ཚོས་ང་ཚོ་སློབ་བྱེད་དུ་བཏང་བྱུང་།

ང་ཚོ་ལ་རྩམ་པ་སློབ་ཆེད་དུ་གྲ་སྒྲིག་བྱས་པའི་ཁབ་དང་འབིག་གི་ངོ་
མངས། མ་ཚོག་སོགས་ཙག་ཙག་ཡོད། ང་ཚོས་དེ་དག་འབྲུར་ནས་སློབ་
བྱེད་དུ་སོང་། མི་ཚང་རེ་རེར་སོང་ནས་ང་ཚོས་རང་གི་སྟོགས་ལུས་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་རེ་བཤད། ཁོང་ཚོས་ཞོ་དང་རྩམ་པ་སྟེར། ཉིན་གཅིག་ལ་ང་ཚོས་རྩམ་
པ་ཐངས་བདུན་ཙམ་ཟས་འདུག།

དེ་ནས་འབྲོག་པ་ཚོས་ལམ་སྟོན་བྱས་པ་ལྟར། ང་ཚོ་རྗེ་དམར་མོ་ནང་ཟེར་
བ་དེ་ལ་སོང་། དེ་ལ་དྲེད་སོང་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་མོད་ང་ཚོ་དྲེད་སོང་ལ་གྲུག་

མ་བྱུང་། ཉིན་གསུམ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་སོང་སྐབས་དོ་ལ་བཀའ་འགྲུང་
 བཞེས་ཡོད་ཟེར་བའི་དོ་ཡི་བཀའ་འགྲུང་གི་ས་གཅིག་ལ་སླེབས་སོང་།
 འདི་འདྲ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཁོངས་ལ་ཡོད་པ་མ་རེད་ཟེར། ང་ཚོས་རི་
 དེ་ལ་བསྐོར་བ་བྱས་ཏེ་རི་མ་གྱིས་རྗ་ཚུ་བཀའ་ནས་རྗ་སྐྱ་དགོན་པ་ཟེར་
 བའི་དགོན་པ་ཞིག་ལ་སླེབས། དེ་ནས་ཉིན་གཅིག་གི་ལམ་ནས་ང་ཚོརྗ་སྐྱ་
 དགུ་དགོན་པ་ལ་སླེབས། དེ་དུས་ང་ཚོའི་རོགས་པ་གཅིག་གི་རྐང་པར་
 ཁྱིས་སོ་བརྒྱབ་ནས་ང་ཚོརྗ་སྐྱ་མཐུན་འགྲོ་མ་ཐུབ་པར་ལུས། སྐབས་དེར་
 དགོན་པ་དེའི་གྲུ་པ་གཅིག་གིས་དགོན་པའི་གྲིམས་འགལ་བྱས་སྐབས་
 ཁོང་ལ་དར་ལུག་ལྟ་བུ་གཞུ་རྒྱུ་འཛད་པ་སོག་ཡོད་སྐབས། གྲུ་པ་དེ་ང་
 ཚོའི་སར་སླེབས་ནས།

“ཁྱེད་ཚོས་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་ལ་རེ་སྐུལ་ཞུས་ན། ངའི་ཆད་པ་གྲུ་ཡངས་
 གུ་འགྲོ་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱུང་ཆོངས་ཁྱེད་ཚོརྗ་སྐྱ་མ་པ་དང་ཟས་
 རིགས་སྟེར།” ཅེས་ཟེར། ང་ཚོས་ཀྱང་ཁས་ལེན་བྱས་ནས་ཚོགས་ཆེན་
 ཞལ་ངོ་ལ་ཞུ་བར་སོང་། རྗ་སྐྱ་དགུ་འི་དགོན་པ་འདི་དགོན་པ་ཆེན་པོ་
 གཅིག་རེད། གྲུ་པ་ཚོ་ཚོགས་ལ་འཚོགས་པའི་གུལ་རྗ་དེར་ཚོགས་ཆེན་
 ཞལ་ངོ་གཉིས་བཞུགས་འདུག། ང་ཚོས་ཁབ་དང་ཤིང་མངར་གྱི་འབྲུལ་བ་

སྤུལ་ནས་ཉེས་པ་གྲུ་ཡངས་ཡོང་བའི་རེ་བ་ལྷན། ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་
གཉིས་ཀྱིས།

“གྲུ་བ་ཁོ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་དགུ་བོ་རེད།” སོགས་ཚོགས་གཏམ་
རིང་པོ་ཞིག་གཏོང་གི་འདུག ང་ཚོས་ཡར་ལྷུ་ཡང་ཡང་ལྷན་སྐྱབས་ཉེས་
ཆད་ཀྱི་དར་ལྷན་ལྡ་བརྒྱ་དེ་དར་ལྷན་ལྡ་བརྒྱ་ཐམ་པ་བར་བཅག་སོང་།
ཁོས་ཀྱང་ང་ཚོར་ཚུམ་པ་ཅུང་ཟད་རེ་བྱིན། དེ་ལྟར་ང་ཚོས་ངལ་གསོ་བ་དང་
རོགས་པའི་མ་ཁ་སོས་ཆེད་བསྐྱེད་པ་ཡིན། རྩ་སྤྱེ་རྒྱ་དགོན་པའི་གྲུ་བ་
གཅིག་གིས་བཤད་སློལ་སྐྱར་ན། ང་ཚོ་ཉིན་གུངས་ཉི་ཤུ་ཙམ་སོང་ན་ལྟ་
ས་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་རེད་ཟེད། ང་ཚོ་ཡང་འགྲོ་མགོ་བཙུགས། ཞི་བའི་ཁོག་
ཟེར་བའི་ས་ཆ་ཞིག་བརྒྱད་ནས་ཡོང་། དེའི་མདོ་ལ་སྤྱོད་སྐྱབས་ང་ཚོ་
འབྲི་ཚུ་ལ་ཐུག འགག་ལ་ཞེས་པའི་ལ་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་སོང་། ལ་འདི་ལ་
མཐོ་ནས་ཞིག་རེད། ས་ཆ་འདིའི་གཡས་གཡོན་ན་དོ་ཡི་མ་ཁི་བཞོས་པ་
དེ་འདྲ་མང་པོ་དང་འཕྲད་ཀྱི་འདུག ཁམས་ནང་ཆེན་ཞེས་པ་བརྒྱད་ནས་
ཡོང་བ་ཡིན། མཐར་ང་ཚོ་སོག་ཅན་དན་དགོན་པ་ལ་སྤྱོད་སྐྱབས། ནག་ཚུ་ཁ་ལ་
སྤྱོད་སྐྱབས་ནས་ང་ཚོ་ཉིན་མ་ཁ་ཤས་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡིན། འདི་ནས་ང་ཚོས་ལྟ་
སའི་སློབ་ལ་སྐྱད་ཆ་མང་པོ་གོ་གི་འདུག

ང་ཚོ་ལྷ་ས་ལ་སླེབས།

ཨ་ཁུ་པད་མ་ ༡༩༩༧ ལོར་ལྷ་སར་འབྱོར། ལོ་འདིར་རྒྱ་གར་ལ་རང་བཅོན་ཐོབ་ཅིང་།
རྒྱ་ནག་ནང་གྲང་ཁྲན་ཏང་གིས་རྒྱ་ནག་ཡོངས་ཚོགས་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པའི་
ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། བོད་ནང་ཏུ་ཡགོང་ས་མཚོག་དགུང་ན་ཕ་ཞིང་། རྒྱལ་ཚབ་
སྟག་བྲག་ཕྱོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཚབ་བྱར་པ་རྩ་སློང་འཇུ་བཟུང་བྱས་པ་སོགས་ལྷ་སའི་
ནང་གི་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དེ་ལྷིང་འཇགས་ཤིག་མེད། ཞུ་སྐབ་པའི་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་
བོད་གཉིས་པའི་ཤོག་གྲངས་ ༣༤༤ པར། ༡༩༩༧ ལོའི་བོད་ཟླ་ ༢ པའི་ནང་རྒྱལ་བྱར་རྩ་
སློང་འཇུ་བཟུང་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་འཁོད་འདུག སྟག་ལྷ་བུན་ཚོགས་བཟང་ཤིས་ཀྱིས་
བརྩམས་པའི་མི་ཚེའི་བྱང་བ་བརྗོད་པའི་ནང་གནས་ཚུལ་འདི་དག་ཁ་གསལ་འཁོད་ལ།
ཁོང་གིས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་སྲིད་བྱར་རྩ་སློང་རིན་པོ་ཆེ་ལྷོ་བྱར་ཏུ་

བཙོན་ཁང་ནང་སྐྱ་ཚེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་པ་རེད་ཅེས་གྲགས། ཞེས་འཁོད། རྩོམ་པ་བོས་
བྲིས་པའི་མཚན།

ལྷ་སར་སླེབས་ཁར་རྩ་སློང་དགོན་པར་དང་བོར་སླེབས་ཀྱི་འདུག རྩི་ལོ་
༡༩༧༧ ཅམ་ཡིན་པ་རེད། ང་ཚོ་རྒྱལ་བོ་རྩ་སློང་ལ་མཇལ་དུ་འགྲོ་དུས་
ཁོང་ཚོང་ཁ་སངས་སླེ་བ་གཞུང་གིས་བཟུང་སོང་བ་རེད་ཟེར། ལྷ་སར་བྱིད་
སོང་བ་རེད་ཟེར། ང་ཚོ་རྩ་སློང་དགོན་པར་མཇལ་ཏེ་ང་ཚོ་མཁན་པོའི་ནང་
ལ་སོང་བ་ཡིན།

‘མགོ་རིལ་རིལ་ཐམས་ཅད་བསད་ཞོག ཅེས་སླེ་བ་གཞུང་གིས་བཀའ་
བཏང་ཡོད་པ་རེད། བྱིད་ཚོ་ཡར་མར་ལ་འགྲོ་དུང་གི་མ་རེད། བསད་གི་
རེད་ད།’ ཅེས་གྲོང་གསེབ་པ་དེ་ཚོས་ང་ཚོར་བཤད་ཀྱི་འདུག ལྷ་སར་
དམག་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནས་ང་ཚོ་འཕན་པོ་ནང་བརྒྱད་ནས་ལྷ་སར་སླེབས་སྐབས་གཉིས་པའི་
ཚོགས་མཚོན་ཁ་རྒྱག་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། ང་ཚོའི་ནང་འབྲས་སྐྱུངས་ལ་འགྲོ་
མཁན་གྱི་བྲ་བ་ཁ་གསལ་ཡོད་ཅུང་། ཁོང་ཚོ་འབྲས་སྐྱུངས་ལ་འགྲོ་མ་རྒྱུ་

བར་ང་ཚོ་མི་བདུན་དེ་དགའ་ལྷན་སྐྱེ་བས། ཉིན་གསུམ་རིང་ང་ཚོ་གྲུ་བའི་ནང་
ལ་བསྐྱུངས་ནས་བསྐྱད། བདུན་ཕྲག་གཅིག་ཙམ་མིན་ཅུང་དེ་འདྲ་ཅིག་ལ་
ལྷ་སའི་ཚོ་བོ་ལ་མགྲོགས་པོར་མ་མཇུག་ན་ང་ཚོར་རྩམ་བ་སོགས་མེད་
བས་མགྲོགས་པོར་ལྷ་སའི་ཚོ་བོ་ལ་མཇུག་བ་ཡིན། འདི་ནས་བསྐྱུང་ང་ཚོ་
དབྱུས་རོགས་བ་རྣམས་ཁ་འཐོར་བ་རེད། དཔེ་ཆ་བལྟ་མཁན་དེ་ཚོས་དཔེ་
ཆ་བལྟས། འབྲས་སྐྱུངས་ལ་གྲུ་བ་བྱ་མ་ཐུབ་བ་རེད། ཁ་གསུམ་ལོ་གཅིག་
གི་སློན་ལམ་ལ་སྐྱུག་ནས་མཚམས་མཚམས་ལ་དགའ་ལྷན་ལ་ཡོང་།
མཚམས་མཚམས་ལ་གྲོང་གསེབ་དེ་འདྲ་ལ་སོང་། ང་ལྷ་སའི་ཚོ་བོ་
མཇུག་དུས་ཁྲོམ་ན་གྲུ་ལ་བོ་རྒྱ་སྐྱེད་བཅོམ་བའི་ཅ་ལག་མང་བོ་མཐོང་རྒྱ་
འདུག།

དེ་ནས་ང་ཡར་ལྷུང་ལོད་དཀར་ཁོག་དང་མེ་རིན་པོ་ཆེའི་གནས་དེ་ཚོ་ཚང་
མར་གནས་སྐྱོར་ལ་སོང་བ་ཡིན། ལྷ་སའི་སྐྱ་མཚོ་ཐག་ཉེ་བོ་འདུག་པས་
དེར་མཇུག་དུ་སྤྱིན་བ་ཡིན། མཚོ་འདི་ལས་གནས་མཇུག་བ་ཁ་གསུམ་ལ་ཕ་
ཡུལ་གྱི་སྐྱང་བརྟན་སྟོན་གྱི་ཡོད་པ་དང་ཁ་གསུམ་ལ་ལུང་བསྐྱུན་སོགས་སྐྱ་
ཚོགས་སྟོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་དེར་མཚོ་མཇུག་ལ་སོང་ནས་ཉིན་གཉིས་

ལ་གཟབ་གཟབ་བྱས་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་མོད་ལ་གང་ཡང་བསྟན་མ་
སོང་། འོད་དཀར་ཁོག་ནས་ཡང་བསྐྱར་ལྟ་སར་སོང་། སྐབས་དེར་ལྟ་སའི་
སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་འཛོགས་བསྐྱད་ཡོད་པས་ང་ཡང་སྟོན་ལམ་ལ་བསྐྱད་པ་
ཡིན། དེ་ནས་སློར་མོ་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དེ་འབྲེར་ནས་གཞིས་ཀ་ཅེར་ཡོང་
སྟེ་ཚོང་ཐོག་ཉེ་ཏེ་རྒྱ་གར་ལ་ཡོང་། ཚོང་པན་ཚུན་བརྒྱབ། མཚམས་
མཚམས་ལ་ཚོང་ཡག་པོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། མཚམས་མཚམས་ལ་ཡག་པོ་
མེད་པ་ལྟ་བུ། དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ངང་ནས་ངའི་ཚོང་ལ་ལམ་ལྗང་མ་བྱུང་བ་
རེད།

ང་ལྟ་སར་ཡོད་པའི་སྐབས་དེར་ལྷི་ཚ་ཨ་ལགས་ཟེར་བ་ཞིག་བོད་གཞུང་
གིས་བཙོན་ཁང་ལ་བཅུག་ཡོད་རེད་ཟེར། ཇིས་སྲུ་གོ་བྱས་དེ་དགོ་འདུན་
ཚོས་འཕེལ་ཚང་རེད་ཟེར། ཡིན་ན་ཡང་། ང་ཚོས་ཁོང་གི་སློར་གྱི་གནས་
ཚུལ་ཆ་ཚང་ཞིག་ལྟ་སར་ཡོད་སྐབས་ཤེས་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད།

ང་ལོང་བར་གྱུར།

ཨ་ཁུ་པད་མ་རང་ལོ་ ༢༩ ཅམ་ལ་སླེབས་སྐབས་ཁོང་གྱུ་གར་ལ་སླེབས། ༡༩༥༩ ལོར་
གྱུ་ནག་ཏུ་གྲུང་ཁབ་གྱི་གཞུང་བཙུགས་ལ། དེ་མ་ཐག་བོད་ཏུ་དམག་འཛུགས་བྱས། ཆབ་
མདོ་གྱུ་ལག་ཏུ་ཤོར། གོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཙུན་བདུན་ཟེར་བའི་ཡིག་ཆ་དེར་ ༡༩༧༡
ལོའི་ཟླ་བ་ ༧ པའི་མིང་རྟགས་བཀོད་བ་རེད། ཚུ་མ་བ་པོས་གྲིས་བའི་མཆན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ཡས་མས་ཤིག་ལ། ང་ཐོག་མར་གྱུ་གར་གྱི་བཀའ་སློན་
སྐྱབ་ (Kalimpong) ཅེས་བའི་ས་གནས་ལ་སླེབས་བ་རེད། དེ་ནས་
ངས་མིན་སོགས་ཅ་ལག་ཅག་ཅིག་ཉོས། དེ་བོད་ཏུ་འབྱེད་ནས་ཚོང་བྱེད་
གྱི་ཡོད། འདིའི་སློན་ལ་ངས་གཞིས་ཀ་ཅེ་དང་རྒྱལ་ཅེ་སོགས་ལ་སོང་

ནས་ལོ་ཁ་གསལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན། དེ་དུས་ད་གྲུ་བ་
 ཡང་ལོ་ག་བ་རེད། དེ་ནས་རྒྱལ་ཅེ་ནས་སྐྱེས་དམན་གཅིག་བཅའ་བ་ཡིན།
 ལུན་ཚོགས་ཟེར་བའི་བྱ་ལོ་ཞིག་རེད། ཚོང་དེ་ལམ་འགྲོ་མ་རྒྱགས་ཅང་
 ངའི་རོགས་བ་ཚང་མས་རྒྱ་གར་ལ་སོང་ན་ཡག་ས་རེད་ཟེར། དེ་ནས་ད་
 ཚོ་རྒྱ་གར་ལ་ཡོང་བ་ཡིན། བཀའ་སློན་སྐྱབས་ལ་སྐྱེ་བས་དུས་དེར་ཁྲུངས་
 མ་འབྲོལ་བའི་གྲུ་བ་ལྷོ་མ་སོ་དང་། འབྲུམ་སོ་མང་སོ་ཡོད་པ། ང་ཚོ་ཚང་
 མ་དོ་ཇི་གདན་ལ་གནས་སྐྱོར་ལ་འགྲོ་ཞེས་ང་ཚོ་དོ་ཇི་གདན་ལ་ཡོང་བ་
 ཡིན། དེར་སིམ་ལ་(Shimla)ནས་ཡོང་བའི་ཨ་མ་དོ་བསང་ཁོག་གི་མི་
 ཞིག་ལ་ལྷག་སོང་། ཁོས།

“བད་མ། ང་ཚོ་སིམ་ལ་ལ་འགྲོ་ དེར་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱ་ཡོད་བ་རེད། ལྷ་ཆ་
 ཆེན་སོ་ཡོད་བ་རེད།” ཟེར། ང་ལ་སློར་མའི་དཀའ་ངལ་འབྲད་བཞིན་
 བར་བརྟེན། ཁོའི་ཁ་ལ་ཉན་ཏེ་རྒྱ་གར་བྱང་སྐྱོགས་ཀྱི་སིམ་ལ་ཞེས་བའི་
 ས་དེར་སོང་བ་ཡིན།

སིམ་ལ་ལ་སྐྱེ་བས་ཏེ་ལས་ཀ་བྱེད་སྐབས། མི་རེར་སློར་གསུམ་རེ་རྟལ་
 གི་ཡོད་བ་རེད། ལམ་བཟོའི་ལས་ཀ་རེད། ང་རང་མའི་ཁ་ལ་ཉན་རྒྱུར་

དགའ་བོ་ཡོད། ཉིན་གཅིག་མི་གཅིག་གིས་སྒོར་གསུམ་དང་ཨ་ན་(ཨ་ན་
 ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སྒོར་རྒྱུར་གྱི་མིང་རྟེ་ དེ་དང་སྐར་མ་ ༢༥ རོ་མཉམ་པ་ཡིན།) བཞི་
 སྒོད་གི་ཡིན། ངའི་མཉམ་ཏུ་ཤོག་ཟེར། དེར་སོང་ནས་ཉིན་གཉིས་གསུམ་
 ཞིག་གི་རིང་ལ་ལས་ཀ་བྱས་པ་ཡིན། ཉིན་གཅིག་ང་ཚོའི་ལམ་བཟོ་ས་
 དེར། བྲག་རྩོ་གཏོར་བྱེད་གྱི་བགད་རྩལ་ཤིག་ལ་མེ་སྒྲོན་ཡོད། ཡིན་ན་
 ཡང་། བགད་རྩལ་དེ་འཐོར་མ་སོང་། ང་ཚོས་ཡུད་ཅམ་ལ་སྐྱག་པ་ཡིན། དེ་
 ནས་ང་དཔའ་བོ་གྲས་སུ་ཞུགས་ཏེ། བགད་རྩལ་འཛོག་སའི་ཉེ་འགྲིས་
 ལ་བཅར་ནས་མེ་འབར་གྱིན་ཡོད་མེད་ཉོག་ཞིབ་བྱས་པ་ཡིན། མཚམས་
 དེར་བགད་རྩལ་འཐོར་བ་རེད། ང་དྲན་པ་འཐོར། བལ་ཆེར་སྐར་མ་བཅུ་
 བྲངས་ཤིག་ལ་ང་བརྒྱལ་ཡོད་པ་རེད། ངས་དྲན་པ་སོས་དུས། ངའི་
 ལས་རོགས་ཚོས་ངའི་མཐའ་བསྐོར་ཡོད་པ་ཚོར་མོད། ངའི་གདོང་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པར་མ་ དང་སྐྱངས་ཐེབས་ཏེ་དམར་ལྷམ་ལྷམ་བྱེད་གྱི་འདུག
 ངའི་མིག་གཉིས་ཆ་ཞར་སོང་བ་རེད། ལས་ཀ་ཡང་ཉིན་དུག་རིང་མ་
 གཏོགས་བྱས་ཡོད་པ་མ་རེད། ཨ་མདོ་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དེས་རོགས་པ་
 བྱས་ནས་སིམ་ལ་སྐྱན་ཁང་ནང་བསྐྱལ།

རྗེས་སྤྱི་འཇོལ་ལོག་པའི་མ་ཁ་དྲུག་ཚོར་བའི་སྐབས་ལ་དེའི་མིག་
 གཉིས་ཀྱིས་མཐོང་གི་མི་འདུག དེ་ནས་ད་ཚོའི་གྲོའི་ཀྱའི་ཀྱའི་བོ་དགེ་
 འདུན་བསྟན་འཛིན་ཟེར་བ། འདུག་གཉིས་གསུམ་ཡོད་པ་ཅིག་ཡོད། ཁོ་
 རང་ལས་ཀ་ལ་ཞེ་དྲུག་དགའ་བོ་མེད་སྐབས། འཚོ་བའི་ཚ་རྒྱུན་ཡང་
 ཡག་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁོ་རང་གི་སྐྱེས་དམན་དེ་རྒྱ་གར་ཁམས་པ་རེད།
 རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་མཁས་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་ཚང་གིས་དེ་ལ་བདག་པོ་
 བརྒྱབ་ནས་སྐྱུན་ཁང་ལ་འབྲིང། ཨ་རིའི་སྐྱུན་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེར་
 ཡང་འབྲིང་ནས་སོང། སྐྱུན་པས་བརྟུག་དབྱུང་བྱས་རྗེས།
 “ད་ལྟ་ད་ཚོས་མིག་བཟོ་བྱུང་གི་མི་འདུག རྗེས་མའི་དབྱུང་ཁ་གསུམ་
 རྒྱུང་རང་ཤོག་དང། ད་ཚོས་མིག་བཟོ་བྱུང་མིན་ལ་སྣ་རྒྱ་ཡིན།” ཞེས་
 བཤད་སོང། དེ་ནས་ད་ཚོ་རྒྱ་ནང་གླུ་ལ་སྤྱི་ནུབ་ཡིན། ལྷོ་མ་ལྷེ་
 (Bombay) ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དེ་ལ་རོགས་པ་ཞིག་བྲིད་ནས་སྤྱི་ནུབ་
 ཡིན། དེར་ད་ཚོ་ཨ་མ་དོ་བ་ཁག་ཅིག་འདུག དེར་བྱུང་མེད་མང་པོ་ཞིག་
 འདུག ཁོ་ཚོས་དེའི་གནས་སྐབས་མཐོང་ནས་སེམས་སྐྱོ་བ་འདྲ། ད་ལ།
 “སྤྱི་ཚེ། རྒྱུང་རང་སྐྱུན་ཁང་ལ་བསྟན་ན་དྲུག་གི་རེད།” ཅེས་བཤད་ནས་
 སྐྱུན་ཁང་ལ་ཟ་མ་བསྐྱུལ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་འགྲོ་སོང་ཡོད་ན། ད་ཚོས་སྐྱོར་མོ་

བསྐྱབས་གསོག་གིས་གཏོང་གི་ཡིན། སྤྲོན་ཁང་ལ་སྟོན་རྒྱུ་དེ་བྱེད་རང་གིས་
འགན་ཁུར་ཅེས་བཤད། དེ་ནས་སྤྲོན་ཁང་མང་པོ་དང་སྤྲོན་པ་བྲག་ཚོད་
ཚོད་མར་བསྟན་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་སྤྲོན་པ་ཚོད་མ་ཁ་གཅིག་གྲག་རེད།
“བྱེད་རང་གི་མིག་བཟོ་བྱུང་པ་མི་འདུག” ཟེམ། ངས་ཚེ་འདི་མིག་
མེད་པའི་མི་ཞིག་བྱེད་དགོས་བྱུང་སོང་སྟེ་ནས་སེམས་ཁྲལ་བྱས་ཤིང་
སེམས་པ་ཤིན་ཏུ་སྟོ་སོང་།

རྩོམ་རྩེ་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ན་ཡོད་པ་རེད། སེམས་པ་ཞེ་བྲག་སྟོན་ནས་ཕྱི་ཉིན་
དེར་ངས་རོགས་པ་དེད།

“དེ་རིང་ངེད་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལ་ལྷན་མོ་བཟུ། གཟུགས་པོ་ཞིག་
བརྒྱས། དེ་ནས་ངེད་གཉིས་ལོག་འགྲོ།” ཞེས་བཤད་ནས་སོང་བ་ཡིན།
སོང་དུས་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་སླེབས་ཁར་དོ་སྐྱོས་རིང་པོ། དོ་ས་བོང་ཆེན་པོ་དེ་
འདྲར་ལྷགས་ཐག་ཡོད་པ་དེར་ལག་པ་འཇུག་ནས་རྒྱ་ནང་ལ་བརྒྱལ་བ་
ཡིན། མཚམས་དེ་ལ་ང་རང་གི་བསམ་བཤད།

“ད་ང་གི་ན་དགའ་གི་རེད། མཚོ་འདིའི་ནང་ལ་མར་ཁྲུར་སོང་ན་ཡག་པོ་
འདུག” ཅེས་བསམ་སྟོར་འཁོར་སོང་ཡང་། དེ་ངའི་རོགས་པ་བཤད་ཀྱི་

ཡོད་པ་མ་རེད། རྒྱ་མཚོའི་ནང་མར་བཀལ་སོང་དུས།
 “རང་སློབ་རང་གི་ས་བཅད་ན་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་དེ་ལ་མི་ལུས་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་
 མ་རེད།” ཅེས་བཤད་སློལ་ཞིག་ཡོད་པ་དྲན། ཡང་བསམ་སློབ་གསར་པ་
 ཞིག་འཁོར་བྱུང་།
 “རང་གིས་སྤངས་དགོས་ཏུང་། ཚེ་འདིར་སྤངས་ན་དགའ་གི་རེད་མ་
 གཏོགས་རང་སློབ་རང་གིས་བཅད་ན་ཡག་པོ་མི་འདུག” དེ་ལྟར་ང་གི་
 ཐུབ་མ་སོང་།

སྤྱི་ཉིན་དེར་རེད་གཉིས་སྤྱིར་སེམ་ལར་སྤྱིན་པ་ཡིན། དེར་ཨ་རིའི་སྐྱེན་ཁང་
 དེར་སོང་དུས་ལོ་ཁ་ཤས་བསྐྱད་པ་རེད། མིག་བཟོ་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་རེད། ཉི་
 མ་གཅིག་སྐྱེན་པ་ཡོང་ནས།
 “བད་མ། ད་ཁྱེད་རང་ལ་གུང་གསེང་སྤྱད་ཀྱི་ཡིན། ཁྱེད་རང་གི་མིག་ལ་ན་
 ཚོ་མི་འདུག ཁྱེད་རང་ལ་ཁ་ལག་བསྐྱུལ་མཁན་ཚོ་ཡོད་དུ་ཤོག་ཅེས་
 བཤད་དགོས་པ་རེད།” ཅེས་ཟེར།
 ང་ལ་ཅ་ལག་གང་ཡང་མེད་ལ། རོགས་པ་ཚོས་ཀྱང་སྤྱིང་རྗེ་སྤྱེས་ནས་ང་
 ལ་རོགས་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཁོང་ཚོས་བདག་པོ་བྱེད་

དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་མེད། དེ་ལྟར་བསམ་སློབ་བཏང་སྐབས་ང་
 སེམས་སློབ་ནས་མིག་ཚུ་ཤོར་སོང་། དེ་དུས་ང་བསྐྱད་སའི་ཁང་བའི་ཐོག་
 ཁང་དེར་ཨ་མི་རི་ཀའི་བཟའ་ཚོ་གཉིས་ཡོད། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོད་ཁང་
 ཏུ་སློབ་གི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཞོར་དུ་ནད་པ་དག་གི་གཟུགས་
 ཤོར་མཉེལ་མཉེལ་བྱེད་པའི་སྤྲོད་པའི་ལས་ཀ་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་གི་
 མིང་ལ་ རེ་ཤིར་སོན་ (R. H. Davidson) ཟེར། ཁོང་གིས་
 ཐོག་ཁང་ནས་ང་དུ་གི་ཡོད་པ་མཐོང་འདུག དེ་ནས་ཁོང་གཉིས་རེད་སར་
 སླེབས། སྐད་བསྐྱར་རྒྱ་གར་པ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་ང་དུ་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་དྲིས་སོང་། ངས་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། རྒྱ་གར་བས་
 ཁོང་ལ།

“བད་མ་སྤྲོད་ཁང་ནས་འགྲོ་རན་པ་དང་། ཁོང་ལ་འགྲོ་ས་དང་སློབ་ས་
 མེད་ལ། བདག་པོ་ཡང་མེད་སྐབས་དུ་གི་ཡོད་པ་རེད།” ཅེས་བཤད་པ་
 རེད། དེ་ནས་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ང་ལ་ས་ཡུལ་དུ་ཡི་གེ་བཏང་ན་ལེན་མཁན་
 ཡོད་མེད་དྲིས་སོང་བར། ངས་ང་ལ་དེ་འདྲའི་ནང་མི་མགོ་ཐོན་པ་མེད་
 ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། དེ་མཚམས་ཁོས་ངའི་རྒྱབ་ལ་བྱུགས་བྱུགས་ཤིག་
 བྱས་ཏེ།

‘ཁྱེད་རང་གིས་སེམས་བྱུང་མ་བྱེད། ཁྱེད་རང་འདིར་བསྐྱེད་ན་འགྲིག་གི་
 རེད། ངས་རོགས་བྱེད།’ ཅེས་བཤད་སོང་། ང་ཡང་སེམས་དགའ་བྱུང་།
 ཉིན་རྗེས་མ་དེ་ལ་ཨ་འི་མི་དེ་ཡང་བསྐྱེད་ཡོང་ནས་ངའི་གོན་ཆས་
 རྣམས་གཡུགས་ཏེ་ཁོང་གི་གོན་ཆས་རྫིང་པ་རྣམས་ལ་ང་ལ་གཡོགས་
 བྱུང་། དེ་བཞིན་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ང་ལ་ལོ་གཉིས་གསུམ་ཞིག་གི་རིང་ལ་
 ལྷོ་གོས་གནས་མལ་དང་བཅས་པའི་མཐུན་སྲུང་གནང་བྱུང་། ཟ་མ་རིགས་
 ཟ་ཁང་གཅིག་ལ་མངགས་ནས་ཉོས་པ་དང་། མཚམས་ཤིག་ཟ་ཁང་གིས་
 ཟས་བྲང་མོ་བསྐྱེད་སྐྱབས་དེ་ཡང་བཀག་སྡེ་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟ་
 པའི་ཟ་མ་དེ་ཚོང་ལ་ཡང་གནང་བྱུང་། ང་གནས་སྐབས་ཤིག་གི་རིང་ལ་
 མི་ཆེན་པོའི་ཉམས་ཤིག་ཐོན་སོང་། རྒྱུན་ཆས་དང་ཟས་རིགས་ཚོང་མ་
 ཁོང་ཚོ་དང་མཉམ་པོ་བྱས་བྱུང་། མཐའ་མ་དེར་ཁོང་གིས་ཐབས་ཤེས་
 བྱས་ནས་སློང་མོ་ཉིས་སློང་ལྔ་བརྒྱ་ཞིག་ཐོབ་བྱུང་། ངས་སློང་མོ་ལྔ་བརྒྱ་
 དེ་ང་ལ་རོགས་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་ཨ་མ་དོ་མི་ཚོང་ལ་སྤྲད་པ་ཡིན། གང་
 ཡིན་ཟེར་ན། ཁོང་གཉིས་ལ་ཡང་བྱ་གུ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་མི་ཚོང་སྤྱོད་པོ་
 རེད། ཉིས་སློང་དེ་གནས་སྐབས་ངའི་སྤྱིན་བདག་གིས་ཉར་སོང་། ཉིན་མ་
 གཅིག་སྤྱིན་བདག་ཨ་མ་དེ་ངའི་སར་ཡོང་ནས།

“ང་གཉིས་ཀྱི་གར་ལ་ལོ་ལྷ་མ་གཏོགས་བསྐྱད་མི་ཚོག་ཅིང་། དེ་ནས་ཨ་
 མི་ཇི་ཀ་ལ་ལོག་དགོས་ཡོད། བྱས་ཅང་། རྩེད་ཀྱི་སློབ་ལ་ང་ཚོས་བསམ་
 སློ་ཡང་ཡང་བཏང་བ་ཡིན། ཐབས་ཤེས་གཅིག་ནི། འདི་ལ་མིག་མེད་པའི་
 སློབ་བྱ་གཅིག་ཡོད། རྩེད་རང་དེ་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་ནམ།” ཞེས་དྲིས་བྱུང་།
 ངས་ལམ་སང་ལན་བཏབ་མེད། དེ་མཚམས་ནས་ཨ་མ་དེས་ཡང་བསྐྱར་
 ང་ལ་འདི་ལྟར་བཤད་ཀྱི་འདུག
 “རྩེད་རང་གིས་བསམ་སློ་ཐོངས་དང་། སློབ་བྱ་ལ་འགྲོ་ན་རྩེད་རང་གིས་
 ཡི་གེ་ཡང་ཤེས་ཀྱི་རེད་ལ། ལག་ཤེས་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཀྱང་ཤེས་ནས་ལས་
 ཀ་ཅག་ཅིག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། བསམ་སློ་ཐོངས།” ཟེར།

ཉིན་རྗེས་མ་དེར་ངས་སྤྱིན་བདག་གཉིས་ལ་འདི་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན།
 “ང་སློབ་བྱ་ལ་འགྲོ་གི་མིན། ང་ལ་མིག་ཡོད་དུས་ངས་ཡི་གེ་མ་ཤེས་པ་
 རེད། ད་མིག་མེད་དུས་ཡི་གེ་ཤེས་ཀྱི་རེད་བསམས་ཀྱི་མི་འདུག” ཅེས་
 བཤད་པ་ཡིན།
 དེ་ལ་སྤྱིན་བདག་ས་མ་གཉིས་ཀྱིས།
 “བསམ་སློ་དེ་འདྲ་མ་གཏོང་། རྩེད་ཀྱིས་ལས་ཀ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་སོང་ན།

རྗེས་མ་བྱེད་ལ་རོགས་པ་བྱེད་མཁན་ཡང་ཐོབ་གྱི་རེད།” ཅེས་ཟེར།

ངས་ཀྱང་བསམ་སྒྲོ་བཏང་བ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་། ངས་ཡི་གེ་ཞིག་གེས་གྱི་
རེད་བསམས་མ་སོང་། དེ་དུས་ཡང་ཨ་མ་ལྟོ་བཟའ་ཚང་གཉིས་ཡོད། ཁོང་
གཉིས་ལ་བྱིས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། ཁོང་གཉིས་
བཟའ་ཚང་ཁ་འཐོར་སོང་། བྱད་མེད་དེ་གནས་སྐབས་རིང་ལ་རོགས་
བྱེད་མཁན་གྱི་ནང་མི་ཚོ་དང་མཉམ་པོ་བསྐྱེད་འདུག། མཚམས་མཚམས་
ལ་ངེད་སར་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། ཉིན་གཅིག་ངས་མོ་ལ།

“ང་གཉིས་བཟའ་ཚང་བྱས་ན་ག་འདྲ་འདྲག” ཅེས་ཐད་ཀར་དྲིས་པ་
ཡིན། མོས་ལམ་སེང་།

“འགྲིག་གི་རེད།” ཅེས་ང་ལ་ཁས་ལེན་བྱས་བུང་། ད་དུང་མོས།

“ངས་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་ཟས་ཁམ་གང་ཡོད་ཀྱང་མཉམ་ཟ་མཉམ་
འཐུང་བྱས་ཏེ་བྱེད་ལ་རོགས་པ་བྱེད་གྱི་ཡིན།” ཟེར། ལྷ་མཚན་འདི་ཚོ་
སེམས་ལ་བཞག་ནས་ངས་སྦྱིན་བདག་ཨ་མ་དེ་ལ་བཤད་པ་ཡིན།

“ང་སྒྲོབ་གྲུ་ལ་འགྲོ་གི་མིན། ངས་ཡི་གེ་གེས་ལྷ་མ་རེད། དེ་ནས་འདི་ལ་
བྱད་མེད་ཅིག་ཡོད། ངས་མོ་དང་མཉམ་བཟའ་ཚང་བྱས་ཏེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་

སྤྱིར་ཐོན་གི་ཡིན།” ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། སྤྱིན་བདག་ཨ་མ་དེས།
 “ཡག་པོ་འདྲུག” ཅེས་འབྲུལ་བྱ་ང་ལ་བཤད་སོང་། ཡང་བསྐྱར་བསམ་
 གྲོ་ཞིག་བཏང་ནས་བྱུང་མེད་དེ་ལོ་ག་ཚོད་ཡིན་མི་ན་དང་འཆང་ས་བརྒྱབ་
 ཡོད་མེད་སོགས་སྐད་ཆ་དྲིས་སོང་། ངས་བྱུང་མེད་དེ་འཆང་ས་བརྒྱབ་
 མྱོང་བ་མ་ཟད། འཁྲིམ་པ་ཁ་གསུང་གྲང་ཡོད་ལ། ཉེ་ཆར་བཟའ་ཚང་འཐོར་བ་
 ཡིན་པ་དང། མོ་རང་ལོ་ན་སྐུམ་ཅུ་ཙུམ་གྲངས་ཡིན་རབས་བཅས་གནས་
 ཚུལ་རྣམས་དྲང་བོར་བཤད་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་སྤྱིན་བདག་ཨ་མ་དེས།
 “ཁྱེད་རང་གི་འཆར་བ་ཞི་འདི་ཡག་པོ་མི་འདྲུག བྱུང་མེད་དེས་མིག་ཡོད་
 མཁལ་གྱི་ཁྱོ་ག་གཡུགས་ཡོད་སྟབས་ཁྱོད་མིག་མེད་མཁལ་གྱི་ཁྱོ་ག་
 ཡང་གཡུགས་ངེས་རེད། འཆང་ས་མ་རྒྱག” ཅེས་བཤད་སོང་། ངས་ཀྱང་
 ལེགས་སོ་ཟེར་བྱུང་བ་ཡིན་མོད། སེམས་ནང་དེ་ལ་འཐད་པ་ཡོང་གི་
 མེད། ཡང་མོས་མུ་མཐུད་ནས་ང་ལ་བསྐྱབ་བྱ་བྱས་སོང་།
 “ཁྱེད་རང་མིག་མེད་པའི་སློབ་གྲྭ་ལ་སོངས་དང་། ལོ་གཉིས་མ་གཏོགས་
 འདྲུག་དགོས་པ་མ་རེད། གལ་སྲིད་མོ་རང་དངོས་གནས་ཁྱེད་ལ་འདོད་པ་
 ཡོད་ན། མོ་སྐྱབ་གི་རེད།” ཅེས་ཟེར། དེ་བདེན་པ་རེད་བསམས་སོང་། ཉིན་
 རྗེས་མ་དེར་ངས་སྤྱིན་བདག་གཉིས་ལ།

“ང་འཆང་ས་རྒྱལ་གི་མིན། ལྷོ་བ་གྲུ་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན། རྱེད་རང་གཉིས་
ངའི་དྲིན་ཆེན་པ་མ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། རྱེད་གཉིས་ཀྱིས་གང་
བཤད་པ་དེ་ངས་བྱེད་གི་ཡིན།” ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། དེ་ནས་པར་རྩེ་ར་
ཡིག་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་མཐར་ང་རྟེན་རྒྱན་(Dehra Dun)ཟེར་བའི་ས་ཆ་
དེར་ཡོད་པའི་ལོང་བའི་ལྷོ་བ་གྲུ་ལ་བསྐྱུལ་བ་རེད། ཁོང་གཉིས་ལ་མོ་ཏེ་
ཡོད་སྟབས་ང་ཚོ་ཞོགས་ཀ་སྤྲོ་པོ་ནས་སིམ་ལ་ནས་ཐོན་ཏེ་ཉིན་གུང་རྒྱ་
ཚོད་བཞི་བ་ཡོལ་ཙམ་ལ་ལྷོ་བ་གྲུ་དེར་སླེབས་སོང་།

ཡོང་བའི་སློབ་གྲྭ

དེ་ནི་ ༡༩༧༧ ལོའི་དབྱར་ཐོག་རེད། ང་ལ་ཆེས་ལོ་ ༣༠ ཙམ་རེད། སློབ་
གྲྭ་དེ་ལ་མིག་ཡོང་བའི་སློབ་མ་གྲགས་ཡོད་པ་རེད། ཐོག་མར་སླེབས་
སྐབས་ང་ལ་སློབ་གྲྭའི་གནས་སྤངས་སློབ་འགྲེལ་བཤད་བྱས་སོང་། ཡོང་
བ་ཚོས་བཟོས་པའི་ཅ་ལག་མང་པོ་སྟོན་གྱི་འདུག། འགྲིག་གི་སྐྱད་པས་
སླས་པའི་རྒྱབ་སྟེགས་དང་ཅོག་ཅེ་ཆུང་ཆུང་སོགས་རེད། ང་ལ་ཉལ་ཁང་
ནང་གི་ཉལ་ཁྲི་སོགས་མིག་མེད་མཁན་ཚོས་ཁྲིད་ནས་སྟོན་གྱི་འདུག། སློབ་
མ་རྙིང་པ་ཚོས་སློབ་མ་གསར་པ་ལ་རོགས་བྱེད་གྱི་འདུག། ཉི་མ་ཁ་གསལ་
གྱི་རིང་རེད་གྱིས་ཟ་མ་གང་དུ་ཟ་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཉལ་ཁང་དང་གསང་
སྟོད་གང་དུ་ཡོད་མེད་སོགས་སྤངས་པ་ཡིན། སློབ་གྲྭའི་འཛིན་སྐྱོང་གིས་

ང་ལ།

“བྱེད་རང་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་རིང་འདིར་ཚོད་སྟོན་བྱེད་གྱི་ཡིན། དེའི་རིང་ཡི་གེ་
དོག་ཙམ་ཤེས་སོང་ན། ལུ་མཐུད་ནས་ལོ་གཉིས་རིང་ཉར་གྱི་ཡིན། དེ་མིན་
འགོ་དགོས་པ་རེད།” ཅེས་ཟེར།

ངས་ལུ་མཐུད་ནས་སློབ་གྲྭ་དེར་ཡི་གེ་སློབ་བ་དང་ལག་ཤེས་སློབ་བ་
སོགས་ལ་འབད་བ་བྱས་པ་ཡིན། ངའི་སློབ་བཤུག་གཉིས་ཀྱི་སེམས་ལ་
ངས་དབྱིན་ཇིའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཀྱང་ཤེས་ན་བསམས་པ་འདྲ། ཡིན་ན་ཡང་།
ངས་སྐད་ཡིག་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་ཤེས་ཐུབ་པ་མི་འདུག དེ་བས་ཉིན་
དེའི་སྐད་ཡིག་ལ་བྱགས་བརྒྱབ་ནས་སྤྲངས་པ་ཡིན། རྒྱ་གར་དུ་མི་ཆེ་
བསྐྱེད་དགོས་སྲིད་ཉིན་དེའི་སྐད་ང་ལ་དགོས་མཁོ་ཆེ་གི་རེད་བསམས་
བྱུང་། ལོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་། ངའི་སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་ལ་སོང་བ་མ་ཟད།
ངས་ལག་ཤེས་ཀྱང་མང་ཙམ་ཤེས་པར་བྱུང་། ཡི་གེ་དེ་ཚོ་ལོང་བའི་ཆེད་
བཅོས་པའི་གཙགས་ཡིག་(Braille)རེད། མཚུབ་མོས་སྤྲངས་ནས་ཡི་
གེ་འདི་འདོན་དགོས། ངའི་སློབ་སློབ་དང་ལས་ཀ་ལ་བྱུབ་འདུག་ཡག་པོ་
བྱུང་སྟབས་སློབ་གྲྭའི་ལས་བྱེད་ཀྱིས་ང་ལ་ལོ་གཅིག་འཕར་མ་སྤྲད་བྱུང་།

མཚམས་འདིར་ཡང་བསྐྱར་གནས་ཚུལ་གསར་བ་ཞིག་དང་འདྲ། དེ་ནི།
ལྷོ་ལོ་ནས་ང་ཚོའི་སློབ་གྲུའི་དབྱ་འཛིན་ཞིག་སློབ་གྲུ་ལ་བལྟ་བར་ཡོང་། དེ་
དུས་ཁོས་ང་འོད་པ་ཡི་ནལ་ཤེས་སྟབས། ཁོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཚབ་ལ་
འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ། འོད་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་ང་ཚོའི་སློབ་གྲུའི་ནང་ཡོད་སྟབས་
འོད་ལ་གཏོང་ཐབས་བྱེད་དགོས་སྟོང་ཡི་གེ་བྲིས་པ་རེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་
ཚབ་ཁང་གིས་ང་ཚོའི་སློབ་གྲུ་ལ་ཡི་གེ་ཡོང་ནས། ངའི་ཁ་བྱང་དང་ས་
གནས་གསལ་བོར་ཤེས་ཆོ། ལམ་ལ་མ་ཆས་པའི་རྒྱ་བ་གཉིས་ཙམ་གྱི་
སློན་ནས་ཡི་གེ་བཏང་ན་ཁོང་ཚོས་རོགས་པ་བྱེད་གྱི་ཡིན་ཞེས་བཤད་
འདུག། མཚམས་དེར་ང་ཡང་སེམས་ལ་དགའ་སྟོབས་གཉིས་ཀ་ཡོང་། གཅིག་
བྱས་ན་ཁོང་ཚོའི་རོགས་ལ་བཞེ་ཆོས་པ་ཡུལ་དུ་ལོག་ཐུབ་གྱི་རེད། འོན་
ཀྱང་དོན་འདི་རེད་གཅིག་བྱས་ཐག་གཅོད་བྱེད་མ་ཐུབ། ངས་སློན་བཤད་
བཟའ་ཚོ་གཉིས་ལ་དེའི་སློབ་ཡི་གེ་བཏང་བ་ཡིན། ཡིག་ལན་ནང་ཁོང་
ཚོས་ང་ལ།

“དེ་ང་སང་འོད་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་གིས་བརྒྱུང་ནས་སྦྱིད་པོ་
ཡོད་པ་མ་རེད། བྱས་ཅང་། འོད་ལ་མ་འགོ།” ཞེས་བཤད་པ་རེད། དེ་ནས་
ངའི་སློབ་གྲུའི་མགོ་བྲིད་ལ་ང་འོད་ལ་ལོག་གི་མིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན།

ཨོ་ཅི། ལྷོང་རྗེ།

༡༩༧༧ ལོར་ཡོ་ཤོང་ས་མཚོག་གྱུ་ནག་ཏུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་ཞིང་། ལོ་འདི་དག་ཏུ་
བོད་ནང་གྱུ་ནག་དམར་པོའི་དབང་ཤུགས་སླེབས་ནས་ལོ་ངོ་ཁ་ཤས་སོང་ཞིང་། ལྷོང་
དམར་གྱི་དམག་དཔོན་ཚོས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་ལམ་ལུགས་ལ་ཐེ་གཏོགས་བྱེད་ཤུགས་
ཇི་ཅེས་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་ཤིག་རེད། ལྷོང་གི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཚོགས་
ཀྱིས་གདན་ཞུས་ལྟར། ཡོ་ཤོང་ས་མཚོག་དང་ཀྱན་གཟིགས་པན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་
གཉིས་ ༡༩༧༩ ལོར་ལྷོང་གི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལྷོང་ལོ་ ༡༩༠༠ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་
མཛད་སྒོར་ཐེབས།

༡༩༧༩ ལོའི་ལྷོང་སའི་སྲོལ་རྒྱན་ལམ་ལུགས་ཆེན་མོ་དེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཟིང་ཆ་དང་དངངས་འཚབ་

ཆེ་བའི་སློན་ལམ་ཞིག་ཆགས། ཡོད་པ་མཚོག་གིས་ལོ་དེར་ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་ཆེན་
མའི་གྲུ་སློར་དམ་བཅའི་མཚན་རྟགས་བཞེས། བཀའ་སློན་སྤྲུལ་ནས་ཐོན་པའི་ཡུལ་
རྩོགས་སོ་སོའི་གསར་འགྱུར་མེ་ལོང་གི་རྒྱ་ ༢ ནས་ ༣ ཞེས་པའི་གསར་ཤོག་གི་ནང་
གསལ་ལྟར་ན། ལོ་དེའི་རྒྱ་ ༢ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་བཀའ་སློན་སྤྲུལ་ཁྲུལ་ཏུ་ཡོད་པའི་བོད་
རིགས་ ༧༠༠༠ ལྷག་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པ་མཚོག་གི་ཚོས་ཀྱི་མཛད་སློལ་དམིགས་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སློལ་མཛད་ཅིང་། ད་ཏུ་སྐར་ཏོག་དང་དོར་སྤིང་། ཀ་ལི་ཀ་ཏ་སོགས་
སུ་ཡང་བོད་རིགས་ཚོས་དེ་ལྟར་གྱི་མཛད་སློལ་ཡོད་པ་རེད། ད་ཏུ་འཕགས་
ཡུལ་ཁྲུལ་སློད་བོད་རིགས་སེར་སྐྱ་སྤྱི་མགྲིན་ནས་ཡོད་པ་མཚོག་གི་སྐྱ་ཆེ་བརྟན་པའི་
གསོལ་འདེབས་སྟན་ཏུ་སྤྲུལ། འདི་ལ་གཞིགས་ཆེ་སྐབས་འདིར་མ་མཐར་ཡང་བོད་མི་
སློང་སྤྲུལ་བརྒྱུད་ཡས་མས་གི་སྐྱ་གར་ཁྲུལ་ཏུ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཚོད་དཔག་གྱེད་
ཐུག་ཚུལ་པ་པོས་གྲིས་པའི་མཚན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་བོད་ནས་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཅས་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་ནམ་གཉིས་སྐྱ་གར་ལ་ཐེབས་པ་རེད། ཁོང་ནམ་གཉིས་ལྷི་ལི་
(Delhi)ལ་ཐེབས་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་སྐྱ་གར་གྱི་གསར་འགྱུར་ནས་ཡང་
ཡང་གོ་བྱུང་། ཡིན་ན་ཡང་། ང་ལ་རོགས་པ་གྱེད་མཁུན་མེད་སྐབས་ང་ལྷི་

ལི་ལ་སྤྱིན་མེད། མཚམས་ཤིག་ལ་ཁོང་རྣམ་གཉིས་དོ་རྗེ་གདན་ལ་ཐེབས་
གི་རེད་ཅེས་བོ་བྱུང། དོ་རྗེ་གདན་ལ་ངའི་མ་ཡུལ་གཅིག་པ་ཨ་མ་དོ་བ་
མང་པོ་ཡོད། ང་ལ་རོགས་པ་བྱེད་མཁན་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ཡོད། དེ་བས་
ངས་ཀྱང་མེ་འཁོར་གྱི་འཛིན་ཡིག་ཉོས་ནས་ང་གཅིག་ཤུ་དོ་རྗེ་གདན་ལ་
སྤྱིན་པ་ཡིན། མ་ར་ན་སིར་སླེབས་སྐབས་བོད་ཀྱི་གྲུ་གཞོན་འགའ་ཞིག་མེ་
འཁོར་ནང་འཇུག་སོང། མཚམས་ཤིག་ལ་ཁོང་ཚོས་རྒྱ་གར་བ་སྲུང་མ་
བཅོས་མ་བཅོང་མཁན་སྐོར་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་སྲུང་མའི་ཆེད་ཚོད་པ་
ཏོག་ཅམ་བྱེད་གྱི་འདུག མཚམས་དེར་ངས།

“དགོ་འདུན་པ་ཚོས་དེ་ལྟར་གནང་ན་ཡག་པོ་ཡོད་མ་རེད། ཁོང་ཚོ་སྣོ་མ་
ཚུང་སྲུང་མ་བཅོང་མཁན་རེད། ཉོ་གི་ཡིན་ན་ཉོས། ཉོ་གི་མིན་ན་བརྟུས་
བཅོས་མ་བྱེད།” ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། ཁོང་ཚོ་ཡུད་ཅམ་ལ་ཉོན་འཐོར་པ་
འདྲ། མཚམས་ཤིག་ནས།

“ཨོ་ཅོ། རྒྱ་གར་བ་འདིས་བོད་སྐད་བཤད་གྱི་འདུག” ཅེས་བཤད་སོང།
ངས་དོར་མ་བོན་ཡོད་སྐབས་ཁོང་ཚོས་ང་རྒྱ་གར་བ་ཞིག་རེད་བསམས་
པ་རེད། སང་ཉིན་དེར་ང་ཚོ་དོ་རྗེ་གདན་མེ་འཁོར་བབས་ཚིགས་ནས་
བབས་ཏེ་དོ་རྗེ་གདན་མཚོད་རྟེན་བར་དུ་ང་ཚོ་མཉམ་དུ་སྤྱིན་པ་ཡིན།

ང་དོ་ཇི་གདན་གྱི་མཚོད་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བས་དུས་མ་ཡུལ་གཅིག་པའི་མི་མང་
པོ་ལ་ཐུག་བྱུང་། བཀའ་སློན་སྐྱབས་ལོང་བའི་ཨ་མ་མདོ་བྱུང་མེད་ཁ་ཤས་
ཤིག་འདུག ཁོང་ཚོས་ང་ཡང་ཁོང་ཚོའི་མཉམ་དུ་འདུག་གྱུ་འོག་ས་རམ་
བྱེད་ཟེར་བ་ལྟར་ང་ཚོ་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་བ་ཡིན།

ངའི་མི་ཚེའི་ནང་ཕྱུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེངས་དང་པོར་མཇུག་གྱི་ཡོད།
དུས་ཚང་ང་ཚོ་མཇུག་ཁའི་ཆེད་ཡང་བསྐྱར་ཕྱར་ན་སི་ལ་སྤྱིན་བ་ཡིན།
ཕྱུལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་ངས་དབྱིན་ཇིའི་ཡི་གེའི་ནང་གནས་ཚུལ་ཁ་ཤས་
བྲིས་བ་ཞིག་ཐུལ་བ་ཡིན། དེ་ལ་གང་ཡང་གསུངས་མ་སོང་། ཁོང་གི་སྐྱེ་
མདུན་བ་ཞིག་གིས་ང་སྤྱི་ལོགས་ལ་འབྲིད་ནས་སང་ཉིན་ཡང་བསྐྱར་
མཇུག་ཁ་ལ་ཤོག་ཅེས་གསུངས་སོང་། དེའི་དགོང་མོར་བཀ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་ཡང་མཚོད་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བས་གྱི་ཡོད་བ་དེ་ལ་མཇུག་ཁར་སྤྱིན་བ་ཡིན། དེ་
དུས་ང་བཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་མ་ཡུམ་ལ་མཇུག་བ་ཡིན། མ་ཡུམ་གྱི་
འབྲིས་ལ་བཅར་ནས་མཇུག་ཁ་ཞིག་ཞུས་བ་ཡིན། མ་ཡུམ་གྱིས།
“ཨོ་ བྱོ་ གང་ནས་ཡིན།”
“ང་ཨ་མ་མདོ་ནས་ཡིན།”

“ཨ་མདོ་གང་གི་ཡིན།”

“ཨ་མདོ་རེ་བ་གོང་གི་ཡིན།”

“སྣང་རྗེ། སྣང་རྗེ་ལ་……”

“ང་ལ་མཇལ་ཁ་ཞིག་ཡོང་བའི་རོགས་རམ་གནང་རོགས།”

“ལོས་ཡིན། བྱོ་སང་ཉིན་ བོག་ ཨ་ སྣང་རྗེ།”

སང་ཉིན་དེར་ང་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཐུམ་ཁ་ལྷ་རུ་སོང་། ངས་ཉིན་དེའི་
སྐད་ཀྱིས་སྐྱ་སྐྱ་བ་ཚོར་ང་ཡར་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་ཁ་ལྷ་དགོས་
ཡོད་ཅེས་བཤད། མཚམས་ཤིག་ལ་ཁོང་ཚོས་ང་ཁང་བ་ཞིག་གི་བར་
བྱམས་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བྲིད་སོང་། དུད་ཅོམ་ནས་ཡསྐྱ་མདུན་གྱི་ལོགས་ལ་
ཕེབས་སོང་། ཁོང་གིས་ངའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་བཀའ་འདྲི་གནང་སོང་།
མཚམས་དེར་ཁོང་གིས་ང་ས་ལ་སྡོད་གསུངས་ནས་ང་ལ་མ་ཆིའི་ལུང་
ཞིག་གནང་སོང་། “མ་ཆི་ཡག་པོ་ཐོན་ཨ།” ཞེས་གསུངས་སོང་། མཇལ་
ཁ་གྲུབ་ནས་མར་ཡོང་སྐབས་ཡསྐྱ་མདུན་གྱིས་ང་ལ་སྡོར་མོ་སྐྱམ་བརྒྱ་
གསོལ་རས་གནང་བུང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམས་ལ་གཉིས་ཡིན་ནམ་དེ་འདྲ་
ཞིག་གིས་ཀྱང་ང་ལ་སྡོར་མོ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་གནང་སོང་།

དེ་ནས་ང་པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་ཁར་སྲིན་པ་ཡིན། མི་ཚོགས་དང
མཉམ་དུ་མཇལ་ཁའི་བར་བསྐྱིགས་ཡོད་དུས་མ་ཡུམ་གྱིས་ང་མཐོང་བ་
ལྟ། ང་ཡར་སྐད་བཏང་བུང་། མ་ཡུམ་གྱིས་ང་ལ་གསོལ་རས་སྒོར་མོ་
སུམ་བརྒྱ་ཞིག་གནང་བུང་། དེ་ནས་ང་ལ་རོགས་པ་ཞིག་བཙུལ་ནས་ཡུལ་
ལ་ཡོང་ན་ལམ་ཁ་སོགས་སྟབས་བདེ་རུ་སོང་ཡོད་ཅེས་བཀའ་གནང་
སོང་། ངའི་རོགས་པས་བཤད་པ་ལྟར་ན་མ་ཡུམ་གྱིས་མཚམས་དེར་སྐྱེན་
ཆབ་ཤོར་གི་འདུག་ཟེད། དེ་ནས་ང་རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་སྲིན་ནས་ཡང་པའ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་ཁ་ཞིག་ཞུས་པ་ཡིན། འདི་ཚོན་འའི་མི་ཆེའི་ནང་
ཡལ་ལ་བ་པའ་ཆེན་ལ་མཇལ་ཁ་ཞུས་པ་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན། མཇལ་ཁ་
ཞུས་པའི་ཉིན་དེར་སྐྱུག་པོ་ཆགས་སོང་། ང་ལ་སྒོར་མོ་དུག་བརྒྱ་ལྷག་
ཙམ་ཡོད།

རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་ང་རྗེ་ར་རྩུ་མཁ་ལོག་པ་ཡིན། དེད་གྱིས་རང་གི་སྒོར་མོ་
ཡོད་ཚད་དེ་རྐྱེད་པ་ལ་བཅངས་ནས་ཚོགས་རྫས་སོགས་ཟས་རིགས་
སྐྱུས་ལོགས་ཡོད་པ་རྣམས་འབྲེར་ཏེ་མེ་འཁོར་ནང་འཇུག་པ་ཡིན། ཡིན་
ན་ཡང་ངས་མེ་འཁོར་གྱི་ལག་ཁྲེར་ཉོས་མེད། མཚམས་ཤིག་ལག་ཁྲེར་ལྟ་

ཉོག་བྱེད་མཁམ་སླེབས་སོང་། ངས་ཉིན་དེའི་སྐད་མི་ཤེས་པའི་ནམ་འགྲུང་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན། ཁོས་ང་ལ་གཤེ་གཤེ་གཏོང་གི་འདུག
 “འོ་མ་དང་ཟས་རིགས་སྐྱུས་ལེགས་ཟ་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ལག་
 བྱེད་ཉོ་བྱུང་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁོ་ སྤྱི་ལོགས་ལ་རྒྱགས།” ཟེད།
 དེ་ནས་མི་གཅིག་སྐད་བཏང་ནས་ང་སྤྱི་ལོགས་ལ་འབྲིད་ བཅུག ངས་
 འབྲིད་མི་དེ་ལ།
 “ང་སྤྱི་ལོགས་ལ་མ་འདེད། ང་ལ་མིག་ཡོད་པ་མ་རེད།” ཅེས་བཤད་པ་
 ཡིན། ཁོས།
 “ཡོང་གི་མ་རེད། ལྷ་སྤྱ་གིས་ད་དུང་ལྷ་གི་འདུག” ཅེས་བཤད་སོང་། ཡིན་
 ན་ཡང་ཡུད་ཅོམ་ནས་ཁོས།
 “རྒྱའོ་ རྒྱའོ་” ཞེས་བཤད་ནས་ང་ཡང་བསྐྱེད་མེ་འཁོར་ནང་དུ་འགྲོ་བཅུག་
 སོང་། དེ་ལྟར་ང་རྗེ་ར་རྒྱ་ནམ་སླེབས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ངའི་སློབ་གྲུབ་
 ལས་ཀ་ཡང་ཚར་སོང་། ང་ཡང་བཀྲ་ཤིས་ལོ་ལེགས་ཀྱི་ངང་ནས་སློབ་གྲུབ་
 ཐོན་པ་རེད། ངའི་སྤྱིན་བདག་པ་མ་གཉིས་ཀྱང་རང་ཡུལ་ཨ་མི་དེ་ཀ་ལ་
 འགྲོ་རན་པ་རེད། བྱས་ཅང་ང་ཁོང་གཉིས་བསྐྱེད་བར་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལི་བར་
 དུ་སྤྱིན་པ་ཡིན། དེ་དུས་ང་ཚོ་ལྷ་མཁམ་འབྲེལ་བ་ཡོང་ཆེད་ཁ་བུང་སོགས་

ཀྱང་གནང་མོད། མཚམས་ཤིག་ངས་ཡིག་ཆ་མི་དགོས་པ་མེ་ལ་སླེབ་
སྐབས་ཁ་བྱང་ཡང་དེའི་ནང་ཤོར་ནས་ང་ལ་ཁ་བྱང་དེ་མ་ཐོབ་པ་རེད། དེ་
ནས་བརྒྱུང་ངས་ཁོང་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་རེད།

སློབ་གྲྭ་ཐོན་ནས་བཀའ་སློན་སྐྱབས་ལ་སློབ་ཡིན། ང་ཡང་མ་ཡུལ་ལ་
ལོག་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམས་པའི་རེ་བ་ཞིག་ཡོད། རེབ་གོང་རོང་གོ་དགོན་
པའི་སློམ་ཨ་ལགས་ཀྱི་གན་ཚང་གིས་རོང་གོ་སྐྱི་པའི་ཚོགས་ཟངས་
ཞིག་བཞེངས་ཡོད་པ་དེ་རྒྱ་གར་ནས་བོད་ཏུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས་ཀྱི་
ཡོད་པ་རེད། དེ་ཏུས་ངས་ཁྱེད་རང་ཡུལ་ལ་ཁྱིད་དགོས་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་
དེ་འདྲ་ཞིག་ཨ་ལགས་ཀྱི་གན་ཚང་གིས་ངའི་ན་ནང་ལ་བཞག་ཡོད་པ་
རེད། ང་ཡང་དེའི་སློབ་ལ་སྐད་ཆ་འདྲི་རྩ་སློབ་པ་ཡིན། ཨ་ལགས་ཀྱི་གན་
ཚང་གིས་ང་ལ་བཤད་དོན།

‘མ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་རྒྱུ་ཡོད། དེ་ཡོང་བ་ཡིན་ན་འགྲོ་ཐུབ་
མིན་ཉ་གོ་གི་རེད།’ ཟེར། བྱས་ཅང་། ང་རང་བཀའ་སློན་སྐྱབས་ནས་
གནས་ཚུལ་དེ་ལ་སྐྱབས་ནས་སྐྱབས་པ་ཁ་གསལ་རིང་བསྐྱད་པ་ཡིན། རྗེས་ནས་
ཁོང་གིས།

“ས་ཡུལ་ལ་འགོ་ཐུབ་ས་མ་རེད། ས་ཡུལ་ཚོང་མ་རྒྱ་བུང་ཁྲན་གྱིས་
བཟུང་འདུག ལོ་ཁ་གསལ་མ་བསྐྱེད་ན་འགོ་ཐུབ་ས་མ་རེད།” ཟེར།

ལྷ་ས་ཤོར་བ་རེད།

ཨ་ཁུ་པད་མ་རང་ལོ་ ༣༧ ལ་སྐབས་པའི་སྐབས་འདིར་བོད་ཤོར་བ་རེད། ཨ་ཁུ་ས་
མཚོ་སྒོན་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༡ རྒྱ་གར་ས་
མཚོ་ས་སུ་ཕེབས་འགྲོར་གནང་གིང་། མོན་ཏྲ་དབང་དང་ཉི་ཇི་པུར་སོགས་བརྒྱད་སྤྱི་
ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༢༡ མ་སུ་རི་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་གྲོག་ཁུག་ཁྱེད་པའི་
ལྷོ་ལྷ་ཁང་ཞེས་པའི་སོ་བུ་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད། སྤྱི་ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་རྒྱ་གར་གྱི་
སྤྱི་སྐོན་ལྷོ་ལྷ་ཁང་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་། བོད་རིགས་བྱིངས་ཁྲོད་ནས་ཀྱང་མི་གྲངས་
སྟོང་ཕྲག་རེ་བཅས་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་བཅོན་སྐྱོལ་ལ་འགྲོར་བཞིན་ཡོད།

ཡུལ་ཕྱོགས་སོ་སོའི་གསར་འགྱུར་མེ་ལོང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ སྤྱི་ཟླ་ ༩༡༠ ལྷ་ས་ཚན་

གྲི་གསར་ཤོག་ནང་འདི་ལྟར། བོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་
 བཞུགས་ཚུལ། བོད་དུ་རྒྱ་དམར་གྲུང་བཟོ་གྲི་བཅོན་དབང་འཛོག་ནས་ཐར་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་
 སྐྱབས་བཅོལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཁུ་མེད་སྐྱེ་མི་དམངས་ཉ་ལམ་ཆེག་སྲི་ལྟ་སྟོང་ཙམ་ཕྱིན་པ་
 བ་རྣམས་ལ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་གྲོགས་མགོན་ཆེན་པོ་གནང་ལུས། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་
 ཆེག་སྟོང་ལྟ་བུ་རྒྱ་གར་ཙམ་སྐྱབས་སུ་དུ་དུ་སྤྱད་དེ་སོགས་སྟོབ་གཉེར་གནང་སྟེ་
 བཞུགས་ཐབས་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྡེ་སྐྱོད་ཀྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཁྲུ་ཉེ་སྲི་ཞེས་པའི་ས་
 བསྐྱེད་གནས་སུ་དགེ་སྟོར་ཚོགས་སྤྱད་ལེན་གནང་སྟེ་བཞུགས་ཐབས་དང་། མི་སྐྱེ་
 དངུང་དམག་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐྱབས་ལམ་བཟོའི་སྤྱད་ལས་དང་། སྐྱེ་གཞོན་རྣམས་
 ལ་ཡི་གོ་ཡོན་ཏན་སྟོབ་གཉེར་གནང་ཐབས་སོགས་གནང་ལུས་སུ་མཆིས། དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་སྐྱེ་སྤྱད་ལས་སྐྱེ་ཡོན་རིག་གནས་མཁུ་མེད་རྒྱ་གར་གྱི་གཙུག་ལག་
 ཁང་ཁག་དུ་ལེགས་སྦྱར་དང་ཉིན་དེའི་སྐད་ཡིག་སྟོབ་གཉེར་ཐོག་རྒྱ་གར་གྱི་མཁུ་མེད་
 རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་སྟོབ་གཉེར་གནང་ཐབས་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་གནང་ལུས་སུ་
 མཆིས་པའི་གནས་ཚུལ་མདོར་བསྟུན། ཞེས་འཛོད་འདུག ཚོམ་པ་པོས་བཏུས།

འཇེལ་ལོ་རེད། ལྷ་ས་ཤོར་བ་རེད། བོད་མི་དང་རྒྱ་མིའི་བར་དམག་
 འབྲུག་ལངས་པ་རེད་ཅེས་པའི་སྐད་ཆ་དེ་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་བྱུང་

སོང་། ང་རང་བཀའ་ལློན་སྐྱབ་ན་ཡོད། དེ་ནས་ཉིན་མ་ཁ་གསུམ་ཤིག་གི་རྗེས་
 ལ་ཡར་ལྷུ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་གྱི་མི་སྲུ་མ་རིས་(Missamiri)ཞེས་
 བའི་ས་ཆ་ལ་མོན་ཏྲ་དབང་བརྒྱད་ནས་ཐེབས་པ་རེད། ཟེར་བ་དེ་ཁྱབ་
 བསྐྱབས་བྱས་སོང་། དེ་ནས་བཀའ་ལློན་སྐྱབ་དོ་རྗེ་གླིང་། སྤང་ཏོག་སོགས་
 གྱི་མི་མང་པོས་ཡར་ལྷུ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རེབས་བསྐྱེ་བར་འཚང་ཁ་ཤིག་
 ཤིག་གིས་འགོ་གི་འདུག ང་སོང་མེད། རྗེས་མར་དོ་རྗེ་གདན་ནས་མཇལ་
 ཁ་རེག་གི་རེད་བསམས་ནས་བསྐྱད་པ་ཡིན། ང་སྡོད་སའི་གནས་ཚང་
 ཚང་ཡང་སོང་ནས་མཇལ་ཁ་ཞུས་ནས་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག

དེ་ནས་ང་རང་དོ་རྗེ་གདན་ལ་སྤྱིན་པ་ཡིན། དེ་ ༡༩༧༩ ལོའི་དབྱར་ཁའི་རྗེས་
 བ་བཞི་པ་ལྷ་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་རེད། དོ་རྗེ་གདན་ནས་སྡོད་དགོས་
 བསམས་པ་ཡིན་རྒྱུ་ཚ་བ་ཡང་ཆེན་པོ་འདུག དོ་རྗེ་གདན་གྱི་གྲུ་བ་ཁ་
 གསུམ་ཡར་ལྷུ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མུ་སུ་རི་(Mussoorie)ལ་ཐེབས་ཡོད་པ་
 དེར་མཇལ་ཁར་འགོ་གི་འདུག ང་རང་ཡང་ཁོ་ཚོའི་མཉམ་ཏུ་ཡར་ལྷུ་ལ་བ་
 རིན་པོ་ཆེ་རེབས་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཡིན། དེ་ལ་སྤྱིན་དུས་ངས་ངོ་ཤེས་པ་དེ་འདྲ་
 བཅོལ། ལས་ཀ་ཞིག་འཚོལ་དགོས་བསམ་སྟེ་ལས་མགོ་འདྲ་བོ་ཞིག་

བཅུགས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ལ་ཡསྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་ཁ་ཞུ་
བར་འགོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅུང་། ཡུལ་པ་མིན་པོ་ཆེར་མཇལ་ཁ་ཞུ་མཁན་
དེ་འདྲར་སྐྱེད་ཤེས་མཁན་མེད་པས་ཁོ་ཚོས་པན་ཚུན་གོ་བརྟེན་མ་འདྲོད་པ་
དེ་ཚོར་སྐྱེད་བསྐྱེད་འདྲ་བྱས་ནས་ཉིན་གཤམ་རིང་ལ་མོགས་བྱས་པ་ཡིན།

ཉིན་གཅིག་ལ་ང་རང་གིས་ཀྱང་སོ་སོའི་མི་ཆེའི་ཐོག་ལ་བསམ་སྲོལ་བཏང་
བ་ཡིན། ས་གནས་དེར་བོད་ཀྱི་གདན་སའི་མཁན་པོ་མང་པོ་བཞུགས་
ཡོད་པ་རེད་ཟེར། ཉིན་གཅིག་དེར་མཇལ་བར་སྲིན་པ་ཡིན། དེར་མཁན་པོ་
ཚོས་ཁྱེད་རང་ལ་ག་རེ་བྱུང་སོང་ཟེར་བ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་དྲིས་སོང་།
དེ་ཚོང་མར་ལན་བརྒྱབ།

ང་རང་ཨ་རིའི་བཟའ་མི་གཉིས་ཀྱིས་བདག་ཉར་བྱས་ནས་མིག་མེད་པའི་
སློབ་གྲུའི་ནང་བཏང་། ཡི་གེ་འདྲ་བསྐྱབ། ལས་ཀ་འདྲ་བསྐྱབ། དེ་འདྲ་དེ་
འདྲ་བྱས་པ་རེད། ཅེས་ལོ་རྒྱུས་བཤད་དུས་ཁོ་ཚོ་ཡང་ཉལ་སྐྱོལ་སྐྱོལ་འདྲི་
མཐའ་སློར་དུ་གོར་གོར་བྱས་ཏེ་བཞུགས། ང་རང་ལ་ཁ་མཚར་བཤད། དེ་
ནས་ཁོང་ཚོས་ང་ལ་ངའི་ཡི་གེ་དང་ཡི་གེ་གཙགས་སྐྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་དེ་ཚོ་

ཚང་མ་ངའི་ལག་བར་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཁྱེར་ཤོག་ཟེར། སྤྱི་ཉིན་ངས་དེ་ཚོ་ཁྱེར་
 སོང་ནས་ངས་མུའུ་མོའི་ཐོག་ནས་ཡི་གེ་དེ་ཚོ་བསྐྲུབ་པ། ཡི་གེ་
 གཙམ་སྤྱད་སྤྱད་ནས་ཡི་གེ་འདི་འདྲ་བྱས་ནས་གཙམ་དགོས་པ་རེད
 ཅེས་བཤད་ནས་ཁོ་ཚོར་བསྐྱེད་པ་ཡིན། མཁན་པོ་གཅིག་གིས་ང་ལ།
 “ཡི་གེ་བྲིས་ཡོད་པ་དེ་ག་རེ་རེད།” ཅེས་གསུངས།
 “དེ་ཉིན་དྲིའི་ཡི་གེ་རེད།” ཞུས་པ་ཡིན།
 “ཡི་གེ་དེ་ཚོའི་ནང་དོན་ག་རེ་རེད།” གསུངས།
 “ཡི་གེ་འདི་ཚོའི་ནང་དོན་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འབྲུངས་རབས་རེད།” ཅེས་
 ཞུས།
 “དེ་ཡིན་ན། དེ་དག་ང་ཚོ་ལ་སློབ་རོགས།” གསུངས་སོང་བར་ངས་ཡི་
 གེ་རྣམས་མུའུ་མོས་སློབ་ཞོར། དང་པོ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འབྲུངས་རབས།
 རྒྱལ་ས་ནས་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་སྐབས་ལ། བཞི་བའི་ཚེས་བཙུ་ཉིན་
 ཁོང་སྤྱི་ལོགས་ལ་ཐེབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཤད་པའི་སྐབས་ལ་ཁོང་ཚོས།
 “བདེན་པ་རེད། བདེན་པ་རེད། དངོས་གནས་དེ་ག་རང་རེད།” ཅེས་
 གསུངས་ནས་ཁོང་ཚོ་ཉལ་ས་ཀྱི་འདུག་དེ་ནས་ངས།
 “ངས་ཉལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཇུག་ཁ་ཞུ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ ཁྱེད་རང་རྣམ་

བས་ང་ལ་རོགས་རམ་གནང་རོགས།’ ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་དུས་ཁོང་
ཚོས་བཤད་རྒྱུར།

“ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་སའི་རྒྱལ་ལོགས་ན་རྒྱུ་ཁང་ཆེན་མོ་
བཞུགས་བསྐྱོད་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གི་སྐྱུ་མདུན་ལ་བཙམ་ནས་ཞུས་དང་
བྱེད་རང་ལ་རོགས་པ་བྱ་ཐུབ་ཀྱི་རེད།” ཅེས་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་
ངས་རོགས་པ་ཅིག་བྱིད་ནས་རྒྱུ་ཁང་ཆེན་མོའི་སྐྱུ་མདུན་ལ་བཙམ་པ་
ཡིན། དེ་དུས་ལྷན་ལ་གོན་པ་ཡག་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད། ལྷོད་ཐུང་
དང་རྐང་ཐུང་གོན། གཟན་དཀར་པོ་ཞིག་ཁོག་སྟོད་ལ་གཡུགས། རོགས་
བས་བྱིད་ནས་ཁོང་གི་སྐོ་རྩ་སྟེ་བས་དུས། ཁོང་གི་ལྷན་སྐྱུ་ཞབས་ལ་
ཐུག་སོང་།

“ཁོ་ག་རེ་ཡིན་པ། ཁོ་ག་རེ་བྱས་པ་རེད།” ཅེས་རོགས་པར་འདྲི་གི་འདུག
“ང་མིག་མེད་པའི་ལོང་བ་ཞིག་ཡིན། ང་རང་ཨ་མ་དོ་བ་ཞིག་ཡིན། ད་ངས་
ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཇུག་ཁ་ཞིག་ཞུ་བ་ཡིན།” ཞུས་པ་ཡིན།

“ཡ་ཡ། བྱེད་རང་སྐྱུག་ཨ། ང་རང་གིས་ཡར་ལ་ཞུ་དགོས། བྱེད་རང་ཤོག་
ཨ།” གསུངས་ཀྱི་འདུག དེ་དུས་ལྷན་སྐྱུ་ཞབས་དེས་སྤོང་རྩེ་བསམ་ནས་
མིག་ཚུ་ཞིག་བཏང་སོང་ཟེར། དེ་ནས་ང་སྐྱུ་དོའི་སྐྱུ་མདུན་ལ་བཙམ་པ་

ཡིན། ལྷ་འོ་གཉིས་འདུག ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་ངའི་ལོ་རྒྱུས་འདྲི་གི་འདུག ཁོ་
གཉིས་ཀྱིས།

“ད་ཁྱེད་རང་གིས་བསམ་སློབ་ལ་ག་རེ་འཁོར་གྱི་འདུག” ཟེད།

“ད་ངའི་བསམ་སློབ་ལ་གང་ཡང་མེད། ང་རང་སྤྲང་བོ་བྱས་ཏེ་བསྐྱད་ནས།
ག་ས་ག་ལ་སློབ་བརྒྱབ་ནས། དགུ་ན་ཁ་རེ་རེ་རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་སོང་ནས་
བསྐྱད་ན་མ་གཏོགས། ང་ལ་སྤྲན་ཉེ་སོགས་བདག་པོ་གང་ཡང་ཡོད་པ་
མ་རེད། དེ་མ་གཏོགས། ང་ལ་ས་མཐའ་ན་བདག་པོ་གང་ཡང་མེད།”
ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན།

“ད་ཆ་ཏུ་ཉོར་(Dhalousie)ཟེར་བའི་ས་ཆ་དེར་གན་གློན་གཏོང་གི་
ཡོད་པ་རེད། ཨ་མདོ་བ་ཡང་ཡོད་པ་རེད། ཁམས་པ་ཡང་ཡོད་པ་རེད།
དབུས་པ་ཡང་ཡོད་པ་རེད། གན་གསོ་ཁང་ལ་ལས་ཀ་བྱ་མཁན་བཏང་གི་
ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་ཁྱེད་རང་དེར་བཏང་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱས་ན་གང་
འདྲ་འདུག ངས་བལྟས་ན་ཁྱེད་རང་ལ་དེ་ཡག་པོ་འདུག དེར་ཁྱེད་ལ་མ་གྲི་
བར་དུ་ཁ་ལག་རག་གི་རེད།” ཅེས་ཟེད། ཡང་།

“གན་གསོ་ཁང་ལ་སོང་ན་ཁྱེད་ཚོ་ཨ་མདོ་བ་དེ་ཚོ་ཡང་ཡོད་ཀྱི་རེད།
གཅིག་གིས་བདག་པོ་བརྒྱབ་བཞག་གི་རེད།” ཅེས་ཟེད། དེ་ནས་ཁོང་

གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་མཁུ་མཐུད་ནས།

“ཁྱེད་རང་ལ་མཇལ་ཁ་སང་ཉིན་རག་གི་རེད། སང་ཉིན་ཁྱེད་སློ་ཆེན་གྱི་
འབྲིས་མཇལ་ཁ་ལྷ་ས་དེར་ཤོག” ཟེར། ལྷ་ཉིན་དེར་ང་སློ་ཅུར་བཅར་བ་
ཡིན། མི་གཅིག་གིས།

“པདྨ། པདྨ་ཡར་ཤོག” ཅེས་སྐད་བརྒྱབ་སོང་། ངས་རོགས་པ་ལ་ཁྲིད་
བཅུག། དེ་ནས་ཐད་ཀར་ང་ལས་མཐུན་གྱི་འབྲིས་ལ་ཁྲིད་སོང་། ལས་ལས་
མགོན་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ། གཤམ་དེར་སྐད་དྲག་མང་པོ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་
ཚབ་མང་པོ་བཞུགས་འདུག། ང་རང་སར་བསྐྱད་པ་ན་རྒྱ་གར་དཔོན་པོ་ཆེན་
པོ་དེས་ང་ལ་ཉིན་དེའི་སྐད་ཐོག་ནས་ངའི་གནས་སྤངས་དང་པོ་རྒྱ་ས་
དྲིས་སོང་། ངས་ལྷིང་ཉིན་དེའི་སྐད་བཤད་ནས་ང་རང་རྗེ་ར་རྒྱན་ལ་མིག་
མེད་པའི་སློབ་གྲྭ་ནང་ལ་སོང་། དེར་སློབ་ཡུན་ལོ་གཉིས་དང་ཡང་བསྐྱར་
དམིགས་བསལ་གྱིས་ལོ་གཅིག་བཅས་ལོ་གསུམ་ལ་སློབ་གྲྭར་བསྐྱར་དེ་
ཉིན་དེའི་བསྐྱབ་པ་ཡི་ནཱེས་ལྷས་པ་ཡིན། ལས་ཀ་ག་རེ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
ཟེར། ལས་ཀ་རྒྱུ་སྐྱེ་གས་སྐྱེས་པ་སོགས་སྐྱེ་ཁ་དྲུག་བདུན་ཞིག་བསྐྱབ་
པ་ཡི་ནཱེས་ལྷས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་ང་ལ་ཁྱེད་རང་གིས་ཉིན་དེའི་སྐད་
ཡག་པོ་ཤེས་གྱི་འདུག་ཟེར། དེ་ནས་ཁོ་ཚོས་ཡི་གེ་འདི་སློབ་གསུངས་

བྱུང་། རས་མཚུབ་མོ་བེད་སྡོད་བྱས་ནས་ཡི་གེ་དེ་ཚོ་བཟང་བས་པ་ཡིན།
ཡསྟུ་མདུན་དང་དེར་ཡོད་ཚང་མ་བཞད་མོ་བཞད་ཀྱི་འདུག དེར་དབྱིན་ཇིའི་
སྐད་བསྟུར་ཅིག་འདུག ཡགོང་ས་མཚོག་གིས་ཁོ་ལ་བཀའ་གནང་ནས་ང་
རང་ཁལ་ཉོར་ལ་གཏོང་ན་ལྷོ་ལི་ལ་སྟན་སེང་ལུལ་དགོས་པ་རེད་ཅེས་
གསུངས་སོང་།

མཇལ་ཁ་གྲུབ་ནས་ང་ལྷི་ལོགས་ལ་ཡོང་སྐབས་སྐུ་ངོ་ནས་འདི་འདྲ་
གསུང་གི་འདུག
“ཁྱེད་རང་འདིར་ཉིན་ཁ་གསུལ་སྐྱབ་ལྷོ་ལི་ནས་ཡི་གེ་སྟེབས་ན་ཁྱེད་རང་
ཁལ་ཉོར་ལ་གཏོང་གི་རེད། ཁྱེད་རང་ལ་པ་སེ་སོགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་
མ་རེད།”

ང་སྡོད་ས་ནས་ཡསྟུ་མདུན་བཞུགས་ས་བར་ཐག་རིང་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཉིན་
གཅིག་ལ་ང་རང་གིས་མི་གཅིག་ལ་སྐད་བསྟུར་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ལ་
མི་གཅིག་གིས་ང་སྐད་བཏང་སོང་། ཁོས་བཤད་དོན་ལ།
“ད་ཁྱེད་རང་གི་ཅ་ལག་སོགས་ཚང་མ་ཁྱེད་ཤོག ཁྱེད་དེ་རིང་ང་ཚོའི་

དཔོན་པོ་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་ཇལ་ཉོར་ལ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་འདུག” ཟེད། དེ་
ནས་ཁོས་ཏྲ་གླ་རིལ་གྱི་སློལ་ཆ་སྤྲད་ནས་ལམ་གྱི་སྤྲོད་ཀ་ལ་སླེབས་ཡོད་
པའི་སྐབས་ལ་རྗེས་ནས་མོ་ཏྲ་ཞིག་སླེབས་སོང་།

“ཁྱེད་རང་ཅ་ལག་ལེན་དུ་འགྲོ་ལོང་མི་འདུག སྐྱོད་སླེབས་སོང་།” ཟེད།
ང་དེ་ནས་མོ་ཏྲའི་ནང་ལ་བཅུག་སོང་། ངས་རང་གིས་གོན་པའི་གྲོན་ཆས་
རྣམས་མ་གཏོགས་ཉལ་ཆས་སོགས་གཅིག་ཀྱང་ཁྱེད་མེད། དེ་ནས་མེ་
འཁོར་འབབ་ཚིགས་ལ་སླེབས་ནས་སྐྱུག་བསྐྱད་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་སྐྱོད་
སྤྱི་ཞིག་ཡིན་པ་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཁོ་ལ་ཞབས་ཞུ་གཉིས་འདུག དེའི་
མཚན་གང་བོར་ང་ཚོ་མེ་འཁོར་ལ་སྤྱི་ནུ་ཡིན། སྤྱི་ཉིན་ཞོགས་པ་ནས་
ལངས་དུས་ང་ཚོ་པ་ཐང་ཀོ་ཏེ་(Pathankot) ཞེས་པའི་མེ་འཁོར་
འབབ་ཚིགས་དེ་ལ་སླེབས་སོང་། དེ་ནས་ང་ཚོ་ཇལ་ཉོར་ལ་མོ་ཏྲའི་ནང་
འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མོ་ཏྲ་མ་སླེབས་སྤོན་ལ་ངས་དེར་ཡོད་པའི་
ཞབས་ཞུ་གཅིག་ལ་ང་རང་གཅིན་པ་གཏོང་སར་བྲིད་རོགས་གནང་ཞུས་
པ་ཡིན། སྐབས་དེར་ངས་ང་ཚོའི་སྐྱོད་འདི་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་པ་སྤྲད་ཆ་དྲིས་པ་
ཡིན། ཞབས་ཞུས་ང་ལ་ཁོང་ཀུན་བདེ་གླིང་ཚེ་སྐྱེད་མེད་ཟེད། དེ་ནས་ངས་

སྐྱོ་ངོ་སྲུ་ཡི་ཚལ་གཞི་ནས་ཤེས། ང་ཚོས་མེ་འཁོར་འབབ་ཚིགས་ནས་ཁ་
ལག་ཟས་རྗེས་ཀྱི་ལ་ཉོར་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན། ཅུ་ཚོད་བཞི་ལྷ་ཞིག་འགྲོ་དགོས་
ཀྱི་འདུག།

ཞ་ར་དང་ལོ་རྒྱུ་བ།

བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་འཁོད་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ ༡༩༧༩
ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ནང་། ༡༧འཁོར་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་ཁང་དེ་
བཙུགས་པ་དང་། ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་བོད་ཀྱི་ལག་ཤེས་རིགས་སློབ་སྦྱོང་དང་
རིམ་གྱིས་བཟོ་ཚོང་གི་ངོ་བོ་ཅན་ལ་བསྐྱར་ཐུབ་པའི་ཆེད་རེད། དམིགས་ཡུལ་དེ་གཞིར་
བརྒྱུད་ནས་མི་ས་མ་རི་ཞེས་པའི་ས་ཆའི་འབྲུལ་སེལ་གཞིས་ཆགས་ནས་བོད་རིགས་
༡༠༠ ༡འཁོར་ཁུལ་དུ་བཏང་བ་རེད། ༡༩༩༢ ལོར་བཟོ་བྱའི་འཛིན་སྦྱོང་དེ་དག་བཙན་
བྱོལ་གཞུང་གིས་ཅིས་ལེན་བྱས། དེ་ནི་མགོ་འཛུགས་ཀྱི་དུས་སྐབས་རིང་བཟོ་བྱའི་ཐོན་
སྐྱེད་ཡིད་ཚིམ་པ་མ་གུང་བའི་དབང་གིས་རེད། སྐབས་འདིར་མི་གྲངས་ ༩༢༩ བོད་
བའི་གན་གསོ་དང་དབང་བོ་སློན་ཅན་བདག་གཉེར་ཁང་ཞིག་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་

མུམུན་རྒྱུན་སྐྱར་ཏེ་ཏལ་ཉོར་ཁྲལ་དུ་བཅུགས་འདུག། ཚོམ་པ་པོས་གྲིས་པའི་མཚན།

ང་ཚོ་ཏལ་ཉོར་ལ་སླེབས་པ་དང་དེར་བོད་མི་ཚོས་སྐྱུ་རོ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་
མེད་ཅེས་མི་མང་པོས་ལམ་ཁ་ལ་སྐྱུག་འདུག། ང་ཞབས་ཞུ་གཅིག་གིས་
ཁྲིད་བསྟུན་ཡོད། ངས་མིག་ཤེལ་ནག་པོ་ཞིག་གོན་ཡོད་སྐབས་མི་ཚོས་ང་
ཞ་ར་ཅིག་ཡིན་པ་ཤེས་མེད་པ་འདྲ་བོ་འདུག། ད་ང་ཚོའི་སྐྱད་བསྐྱར་བ་
སླེབས་སོང་བ་མེད་ཅེས་མི་མང་གིས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི་འདུག་ཟེར། དེས་
གནས་བཤད་ན་ང་སྐྱད་བསྐྱར་བ་མ་མེད། ང་ཡང་སྐྱུ་རོ་ཐེབས་ནས་ཇ་
བཞུགས་ཞུ་སའི་སྐྱུག་ལ་སོང་། སྐྱུ་རོའི་ཞབས་ཞུ་ནམས་དང་མཉམ་དུ་
དེའི་མཐའ་ཞིག་ནས་བསྟུན་པ་ཡིན། དེའི་ནང་ལ་ཨ་མདོ་ལེགས་བཤད་
ཟེར་བའི་ཨ་མདོ་བ་གཅིག་ཀྱང་འདུག། རེད་ཀྱི་སེམས་ལ་ང་ལམ་སེང་
གན་གོན་བསྟུན་སའི་གན་གསོ་ཁང་ལ་བཏང་ན་བསམས་རུང་བཏང་མ་
སོང་། སྐྱུ་རོ་དེས་ང་ཉིན་ཁ་ཤས་ལ་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་འདུག་དགོས་པ་
མེད་ཅེས་གསུང་གི་འདུག་ཅེས་ཞབས་ཞུ་ཚོས་ང་ལ་བཤད་སོང་།

ཁོ་ཚོའི་མཉམ་དུ་ཞལ་ལག་ཟས། ཁོ་ཚོས་སོགས་ཟ་གི་མི་འདུག་ དེ་ནས་

ངས་སྐད་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པས་ཁོ་ཚོས་ང་ལ་སྐད་ཆ་དྲིས། ཚིག་འདི་དང་དེ་
ལ་ག་རེ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་བ་སྣ་བུའི་དྲི་བ་དྲིས། ཁོ་ཚོ་ཡི་གེ་
སྐད་ས་པའི་མཁས་པ་རྒྱང་ཡིན་པ་རེད། དགོང་མོར་གོན་པ་མེད་པས་ཉིན་
གཉིས་པ་ནས་ཨ་མ་ལོ་ལེགས་བཤད་ཟེར་བ་ཁོ་ལ་ཉི་མོ་སྐོར་ཤེད་ཉེ་ཁེབ་
ཅིག་འདུག་པ་དེ་གོན་པ་མ་གཏོགས། ཁོ་ལ་ཡང་གཡར་རྒྱུའི་གྲོན་པ་
གང་ཡང་མི་འདུག་ཁོ་ལ་ཀམ་པ་ལི་གཅིག་མ་གཏོགས་མི་འདུག་དེ་གོན་
ནས་ཉིན་གངས་བརྒྱད་ལ་ཁོང་ཚོར་ནས་བསྐྱད་པ་ཡིན།

ཉིན་གཅིག་ལྗིད་ལི་ནས་དཔོན་པོ་ཐེབས་སོང་། གཞུང་གི་ནང་སྲིད་ཀྱི་དཔོན་
པོ་ཞིག་ཐེབས་ནས་ཀུན་བདེ་གླིང་དང་ཁོ་ཚོས་སྐད་ཆ་ཉག་ཉག་བཟོས་
ཡོད་པ་རེད་ལ། དེར་ཀར་ཤ་ནས་ཡིན་པའི་སྐད་བསྐྱར་ཅིག་འདུག་ཁོ་དབྱིན་
ཇི་དང་ཉིན་དྲིའི་སྐད་ཉ་ཅང་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཁོའི་སྐད་དེ་
ལ་དུགས་ཀྱི་སྐད་འདྲ་བོ་ཅིག་རྒྱག་པ་དེ་ལ་མི་ཚང་མ་ལྷུ་ཐུག་བསྐྱད་
འདུག་དེ་ནས་ང་ལ་སྐད་བསྐྱར་བྱེད་རང་གིས་བྱོས་ཞེས་བཤད་སོང་།

སྐད་བསྐྱར་གང་འདྲ་བུ་དགོས་པ་རེད་ཟེར་ན། རྒྱ་གར་དཔོན་པོ་ཡིས་

མར་ཉིན་ཇི་ལི་ཐོག་གང་བཤད་པ་དེ་ཀུན་བདེ་སྤིང་སྐྱོ་ངོ་དང་མི་དམངས་
ཀྱིས་ཉན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དཔོན་པོས་གསུངས་བ་དེ་ཡར་སྐྱོ་ངོ་ལ་
ཞུས་པ་དང་མཉམ་དུ་མི་དམངས་སུ་མ་བརྒྱ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཉན་བསྟན་
ཡོད་པ་རེད། འདི་ངས་ཁལ་ཉོར་ལ་སྐད་བསྐྱུར་བྱས་པ་ཐེངས་དང་པོ་རེད།

དཔོན་པོ་དེས་ཁལ་ཉོར་ཟེར་བའི་ས་ཆ་འདིར་བོད་ཤོར་ནས་སྐྱབས་བཙུལ་
ལ་ཡོང་བ་ཁྱེད་རང་ཚོ་ང་ཚོའི་གྲོང་པ་བྱིས་མཚེས་ནང་ལ་སྐྱོ་མགོན་ལ་
སྤྲེགས་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་གན་གོན་ཚང་མ་ལ་བསྟན་སའི་ས་ཆ་
ཡག་ས། རི་ཡོད་ས། ཤིང་ནགས་ཡོད་ས། ས་ཆ་བསིལ་བོ་དེ་འདྲུ་ལ་
བསམས་ནས་ང་ཚོས་ཁལ་ཉོར་འདི་གྲ་སྤྲིག་བྱས་ཡོད་ཟེར་བའི་ཐོག་ལ་
གསུང་བཤད་མང་པོ་གནང་སོང་། གང་ཡིན་ཟེར་ན་འདིར་ཡོང་དགོས་པའི་
རྒྱ་མཚན་གན་གོན་ཚང་མ་འདིར་བསྟན། དེའི་སྐབས་དེར་གཞོན་པ་མང་
པོ་ལེན་རྒྱུའི་སྐོར་ལ་གསུང་བཤད་གནང་མ་སོང་།

“ཁྱེད་ཚོའི་བོད་ཤོར་བ་རེད། ལྷོ་ཕམ་དགོས་པ་མ་རེད། ད་ཁྱེད་ཚོས་
བསམ་སྐྱོ་ག་རེ་གཏོང་དགོས་པ་རེད་ཟེར་ན། ས་ལ་རིལ་ནས་ཡར་རྐང་

བའི་ཐོག་ལ་ལངས་བྱུང་བའི་ལས་ཀ་བྱ་དགོས་པ་རེད། ལས་ཀ་བྱ་བ་ལ་
དང་པོ་ལས་ཀ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལག་ཤེས་བསྐྱུང་གི་ཡིན། ལས་ཀ་དང་མཉམ་ཏུ་
སློབ་སྦྱོང་ཡང་ཉིན་དེའི་སྐད་ཡིག་བསྐྱུང་གི་ཡིན། དེ་ཉིན་དེའི་སྐད་ཡིག་གི་
སློབ་བྱ་འཇུགས་ཀྱི་རེད། དེ་ཚེས་མའི་ཐད་དུ་ཚོ་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་བྲམ་གྱི་
ཡོད། ད་བཟོ་བྱའི་མགོ་སྤྱི་དེ་ཚོ་ཡང་འདིར་ཐེབས་བསྐྱུང་ཡོད་པ་རེད།
བཟོ་བྱའི་ལས་ཀ་བྱེད་སྐབས་དེ་ཚོ་ཁོ་ཚོས་བཤད་གི་རེད།”

གསུང་བཤད་གནང་བ་དེ་ངས་མར་ལ་སྐད་བསྐྱུང་བྱེད་དགོས་པ་རེད། དེར་
ཀུན་བདེ་སྤྱི་ཡང་བཞུགས་བསྐྱུང་ཡོད་པ་རེད། བྱ་བ་དང་སྐྱེ་མ་མང་པོ་
བཞུགས་བསྐྱུང་ཡོད་པ་རེད། ངས་ཉ་གོ་མ་སོང་ཡང་། སྤྱི་སྤྱི་གོ་ཐོས་ལ་
མི་དམངས་ནང་ལ་མིག་རྒྱ་གཞོང་མཁན་ཡང་འདུག་ཟེད། ང་ཚོས་བོད་
ཤོར་ནས་ས་མཐའ་འདིར་ཡོང་སྟེ། ང་ཚོ་བྱ་བ་རྒྱུར་རེད། ལག་ཤེས་ལྡན་
བཟོ་བ་དང་ཐག་འཇགས་བའི་ལས་རིགས་འདི་དག་ནི་ང་ཚོ་བྱ་བའི་ལས་
ཀ་མིན་ལ། ང་ཚོས་ལས་ཀ་དེ་ཚོ་བྱེད་གི་མིན་ཞེས་སེམས་སྤྱོད་པ་རེད།
རྗེས་ནས་དཔོན་པོ་ལ་དེ་ཚོ་བྱ་བའི་ལས་ཀ་མིན་ཚུལ་ལྟ་རྟོགས་བཤད་
ནས་ངས་ཞུས་ཡོད། དེ་ནས་ཀུན་བདེ་སྤྱི་ནས་ཀྱང་།

“ད་ལྟ་དཔོན་པོས་གསུངས་པ་ལ། ང་ཚོས་རང་གི་ས་ཆ་ལེན་པ་ལ་ག་རེ་
བྱ་དགོས་པ་རེད་ཟེར་ན། ང་ཚོས་ས་མཐའ་སྐྱབས་སོང་ཟེར་ནས་ཉལ་
བསྐྱད་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། སོ་སོས་སྐད་སོགས་ཤེས་པ་བྱས་ནས་ལས་ཀ་
ཞིག་བྱ་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ལྷོ་ཆས་དང་སོགས་ཐོས་ནས་སྐྱོད་
རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། འདིར་ང་ཚོས་འགྲོ་སྐྱབས་དང་འདུག་སྐྱབས་གང་ཡང་
ཤེས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། འདིར་ལྷོས་དང་། དེ་རིང་མིག་མེད་མཁན་ཞིག་གིས་
ང་ཚོར་སྐད་བསྐྱར་བྱ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ག་ ད་ང་ཚོ་ལྷོ་སྐྱབས་འདུག་ག་ ང་ཚོའི་
རོགས་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་དུས་འདིར་སྐད་ཤེས་མཁན་ཡོད་པ་མ་རེད།
མིག་མེད་མཁན་ཞིག་གིས་སྐད་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་ལ་མིག་གཉིས་
ཆ་ཡོད་པ་མ་རེད།” ཅེས་ཁྲབ་བསྐྱབས་བྱས་སོང་།

དེ་ལྟར་གལ་སྲིད་ས་གནས་འདིར་བཟོ་བྱའི་སློབ་གྲྭ་སོགས་ཚུགས་སོང་
ན། འདིར་ཐེབས་པའི་མི་མང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ། ཐ་ན་སོ་སོ་ཆབ་
གསང་ནང་ལ་འགྲོ་བ་དང་། ཚོང་ཁང་ནང་ནས་ཉོ་ཆ་རྒྱག་པ། སྐན་ཁང་ལ་
འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆོག་རེ་གཉིས་རེ་ཤེས་རུང་ཤེས་དགོས་པ་རེད། བཟོ་
བྱུ་མགོ་བརྩུགས་པ་དང་མི་མང་ཚོས་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

འདི་ཚོའི་སྐོར་གོང་རིམ་ནས་རྒྱས་པའི་ཐོག་ནས་མར་གསུང་བཤད་གནང་
སོང། དེ་ནས་སྐུ་ངོས་ཡར་རྒྱ་གར་དཔོན་པོ་ལ་བཟོ་གྲུ་ཚུགས་རྒྱའི་ལས་
འཆར་སྐོར་ལ་གསུང་བཤད་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་སོང། དེ་ལྟར་
ངས་སྐད་བརྒྱུར་ཐེངས་དང་པོ་བྱས་པ་རེད།

དེ་དུས་གྲུ་བ་དང་སྐུ་མ་ཆེ་རྒྱ་ཆེ་ཚད་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། སྐོ་སམ་བྱུང་བ་
རེད། ས་མཐའ་འདིར་སྐྱེ་བས་ནས་འདི་ལྟར་བསྐྱད་ན་གང་ཡང་མ་རེད། དེ་
ལས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་རོགས་རམ་འོག་ང་ཚོ་མཁྱོགས་པོར་སྤྱིར་བོད་ལ་
ལོག་ཐུབ་པའི་རོགས་རམ་གནང་རོགས་ཞེས་ཡར་ལ་ཞུ་རོགས་བཤད་
སོང། ཡར་ལ་ཞུ་ཞུས་བྱས་རྒྱུ་དེ་ལ་རྒྱ་གར་དཔོན་པོ་ཚོས་ལན་གནང་
དོན་ལ།

“ང་ཚོའི་ཡན་ཚད་ལ་འཇོམ་སྒྲིང་རྒྱལ་སྤྱི་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་ལོགས་ལ་ཐོན་
ཚར་དུས་ལམ་སང་སྤྱིར་འགོ་ཚོག་ཚོག་ཡོད་པ་མ་རེད། ཞུང་ཚོའི་ས་ཆ་
ཚང་མ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱིས་ཟས་པ་རེད། དེ་སྤྱིར་ལེན་པའི་ཐབས་ཤེས་
ག་རེ་བྱེད་དགོས་པ་རེད་ཟེར་ན། ད་སོ་སོ་རང་རང་གི་རྐང་པའི་སྐྱུང་ནས་
ཡར་ལངས་དགོས་པ་རེད།” ཅེས་ལན་གནང་སོང། ཁོ་ཚོས་གོ་རྒྱུ་ཅན་

གྱི་གཏམ་ཞིག་བཤད་པ་རེད།

དེ་ནས་དཔོན་པོ་དེ་གི་ཉིན་མེད་སངས་མོང་བ་རེད། དེ་ནས་བཟུང་སོགས་ལེན་
པ་དང་སྐྱེ་ནམ་ལ་འགྲོ་བ་སོགས་ཚང་མར་འགྲོ་སྐྱེས་འདུག་སྐྱེས་
ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། མ་ན་བྱུང་མེད་ནམས་ལ་གསང་སྐྱོད་ལོགས་ཁ་
ཡོད་པ་ཡང་ཉ་གོ་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། སྐད་བསྐྱུར་བྱ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་
བཤད་མཁན་ཡོད་ཅུང་མེད་ཅུང་སྐད་བསྐྱུར་མ་བྱས་རང་བྱས་རེད། སྐད་
བསྐྱུར་དོ་མ་དེར་བཤད་ན་ཁོ་ཚོས་གོ་གི་མི་འདུག་ཟེར། དཔོན་པོ་ཞིག་ལ་
སྐད་ཆ་བཤད་ན་ཡང་ང་སྐད་གཏོང་གི་འདུག་ ངས་ཀྱང་སོ་སོས་འཛོན་
ཅུང་མ་འཛོན་ཅུང་སྐད་བསྐྱུར་བྱས་ཡོད། དགའ་ལྷན་གྱི་འབྲུམ་ཁང་ཚོན་
ཀྱི་གྲུ་བ་གན་པ་དང་བྲུ་མ་བྲུག་མཛོད་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་ཚོས་པར་
ལ་སློར་གྲོག་ཟེར་ནས་པར་ལ་སློར། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ཉིན་རྟག་པར་ངའི་
ལག་མགོ་ལ་འཇུག་ནས་སྐྱེ་ནམ་ལ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཚོ་
ཁང་ལ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སོགས་ལེན་སར་སྐད་ཆ་འདྲི་གི་འགྲོ་
དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལྷ་དཔོན་ལ་ཡང་སྐད་བསྐྱུར་བྱ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་
རེད། བྱ་བ་གང་ལ་ཡིན་ཅུང་ཉིན་མཚན་གཉིས་ལ་ཁྲིད་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་

མེད། ངའི་ཉི་མ་རེ་རེའི་ལས་ཀ་དེ་མེད། བཟོ་གྲུའི་མགོ་སྤྱིས་ང་ལ་ད་ལྟར་
རང་བཟོ་གྲུ་ནང་གི་དགོ་གནས་བྱུང་། ལྟར་རང་གིས་ལག་ཤེས་སློབ་པ་
སོགས་ད་བཟོ་གྲུ་འཇུགས་ཀྱི་ཡིན་ཟེད། དེ་ནས་ཡང་བསྐྱར་མི་དམངས་
ལ་འཚོགས་འདུ་འཚོགས། ལྷ་བ་གཉིས་ཙམ་པལ་ཆེར་འགོར་ཡོད། དེ་
ནས་མི་སི་མ་རིས་ནས་གཞོན་པ་མི་ལྟ་བུ་ཅིག་བཏང་ཡོང་སོང། ཁོང་
ཚོ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཡན་ཆད་དང་ལོ་སྲུལ་ཅུ་འི་མན་ཆད་རྒྱང་ཡིན་པ་མེད། མི་ལྟ་
བུ་དེ་བཟོ་གྲུའི་ནང་འཇུག་ཆེད་ཁལ་ཉོར་ལ་བཏང་ཡོང་བ་མེད།

བཟོ་གྲུ་དེ་ཐོག་མར་ཚུགས་སྐབས། ལག་ཤེས་ཙམ་ཙམ་རིགས་ཉེ་དཔེར་
ན། ཀང་སུག་(Socks)སྤྲེས་པ་སོགས་ལས་ཀ་རྒྱང་རྒྱང་དེ་ཚོ་སྤྲེས་
དམན་དེ་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་མེད། དེ་དུས་ཉིན་གཅིག་ལ་སྐྱ་ཆ་ཨ་ན་
བཞི་མ་གཏོགས་ཡོད་པ་མ་མེད། ལྷ་གཅིག་རིང་ལ་ཉིན་གཅིག་རྒྱང་མ་
ཆག་པར་ལས་ཀར་སྤྱིན་ན་ཡང་ལྷ་རེ་སྐྱ་ཆ་ཉིན་སྤོར་དུག་དང་ཨ་ན་བཞི་
མ་གཏོགས་འབབ་ཀྱི་མེད།

བཟོ་གྲུའི་མགོ་སྤྱིས་ང་ལ་དདུལ་ཐོགས་ལེན་གྱི་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་ཐོགས་

ལེན་གི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་སོང་། དངུལ་ཕོགས་སྒྲངས་ནང་ལ་རྒྱ་རེ་སྒྲོར་
བརྒྱ་རེ་སྒྲོད་རྒྱ་དང་། ཕོགས་སྒྲངས་ན་མཁོ་ཆས་ཉེ་ཆེད་རྒྱ་རེ་སྒྲོར་ཉེར་
ལྷ་རེ་སྒྲོད་རྒྱ་ཡིན་ཟེ། དེ་ནས་ངས་ཕོགས་སྒྲངས་ན་ཡག་ག་མེད་དམ་
ཞུས་པ་ཡིན་ལ། མཁོ་སྤྲིས་ཀྱང་ཁྱེད་རང་གིས་ཕོགས་ཕོས་ན་དགའ་གི་
རེད། ཅེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ང་ལ་རྒྱ་བ་རེ་སྒྲོར་ཉེར་ལྷ་རེ་སྒྲོད། བཟོ་བྱའི་དགེ་
ཆན་ཡང་བྱས་པ་རེད།

མཚམས་ཤིག་ལ་སྐབས་རྗེ་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་༧ལ་ཉོར་ལ་ཕེབས་སོང་།
སྐབས་དེར་ཡང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དཔོན་པོ་དེ་དང་ལྗི་ཡི་ནས་དཔོན་པོ་ཞེ་
དུག་མཐོན་པོ་མིན་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་སྐད་བརྒྱུར་ཁྱེད་རྒྱུར་ང་སྐད་
བཏང་སོང་། དེ་ནས་ངས་སྐབས་རྗེ་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྐད་བརྒྱུར་བྱས་པ་
ཡིན། བརྒྱ་དཔོན་ཕོགས་སྐད་བཏང་སྟེ་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ནས་ལས་ཀ་
ཁྱེད་སྣང་ས། བཟོ་བྱ་རྒྱག་སྣང་ས། ཕོགས་སྐད་སྣང་ས། ཕོགས་ལེན་སྣང་ས་
ཕོགས་སྤྲིག་ཁྲིམས་གང་ལ་གང་འཚམས་ཤིག་བཟོས་ཡོད་པ་དེ་སྐད་
བརྒྱུར་བྱས། དེ་ནས་སྐབས་རྗེ་གླིང་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་གསལ་ལ།
ཐངས་འདིར་ཁྱེད་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་བྲ་སྤྲིག་དཔེ་མ་སྤྲིད་ཡག་པོ་གནང་

ཡོད་པ་རེད། ས་ཆ་དང་གང་ཅིའི་ཐད་དཔེ་ཡག་པོ་འདུག། ཅེས་མར་
གསུངས་བཤད་གནང་། དེ་རྗེས་ནས་བཟུང་ངའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ང་ལ་མིག་
མེད་པ་ཡང་སྐྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་མཁྱེན་འདུག། བྱས་ཅང་ཁོང་གིས་
བཀའ་གནང་དོན།

“བད་མ་ལ་མིག་ཡོད་པ་མ་རེད། ས་ཆ་རྩལ་པོ་རེད། ལམ་ཁ་སྐྱག་ཅག་
རེད། བྱེད་རང་ཚོས་ཁོ་ལ་ལག་བསམ་འབྲིད་ནས་འགྲོ་བའི་རོགས་པ་པར་
ལ་བྱ་དགོས་པ་རེད། ཁོས་ཚུར་ལ་ཡང་རོགས་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།”
ཅེས་བརྗེད་པོ་ཚོ་ལ་བཀའ་གནང་སོང་། དེ་ནས་བརྗེད་པོ་ཚོས་ཀྱང་།
“ཡིན་དང་ཡིན། ཁོ་ཚོས་རོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན།” ཅེས་ཞུས་པ་རེད་ལ། དེ་
ནས་ང་ལ་ཁང་བ་དམིགས་བསལ་སྐྱད་དེ་ང་ལ་གཡོག་པོ་གཅིག་ཀྱང་
བཞག་སོང་། དེ་ནས་བཟུང་ང་ཡར་མར་ལ་བྲིད་པ་དང་ཟ་མ་བཟོ་བ་
སོགས་ཁོས་རོགས་པ་བྱས་སོང་།

ངའི་འཆང་ས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ།

མཚམས་གྲིག་ནས་ང་ཚོའི་རོགས་པ་གཅིག་གིས་ང་ལ་བསམ་ནག་ལྟ་
བོ་བྱས་ཏེ་གྲོས་གཞི་གསར་པ་ཞིག་བཏོན་པ་རེད།
“པད་མ་ལ་བཏེན་ས་ལྟ་བོ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། གཡོག་པོ་བཅུགས་
ནས་ཁྱེད་ལ་འབྲོལ་གྱི་མ་རེད། དེ་ལས་ཁོ་ལ་སྐྱེས་དམན་ཅིག་བཙལ་བ་
ཡིན་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད།” ཅེས་ཟེར། དེ་ལྟར་སྐད་ཆ་འདི་དང་བསམ་
ཚུལ་འདི་ཡར་མར་ལ་བྱུང་ཅིང་། མཚམས་གཅིག་ང་ལ་སྐྱེས་དམན་ལེན་
རྒྱུ་ལྟར་སྐད་ཆ་དེ་བྱུང་བ་རེད། བྱ་མོ་ལོ་རྒྱུང་རྒྱུང་གཅིག་ཡོད་པ་རེད། ཁམས་
ནང་ཆེན་མོ་ལྟར་རེད། སལ་ཆེར་བྱ་མོ་དེ་ལོ་བཅུ་དྲུག་བཅུ་བདུན་ལ་སྐྱེས་
ཚར་ཡོད། ང་ཚོས་བྱ་མོ་ལ་ཡང་དེའི་སྐོར་སྐད་ཆ་བཤད། དེ་ནས་བྱ་མོའི་པ་

མ་གཉིས་ལ་ཡང་བཤད་པ་རེད། མཐའ་མ་དེར་བྱ་མོ་དེས་ཀྱང་ཁས་
 གུང་སྤྱོད་ལྟར་བྱས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་བྱས། ངས་བྱ་མོ་དེ་
 མཐའ་མ་ལ་ལེན་ལྷན་བྱས་ནས་བྱ་མོ་དེ་ནང་མི་ཚང་མ་ངའི་ཁང་པ་ལ་
 གུང་སྤྱོད་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་ངས་ཁོང་ཚོར་བཤད་དེ། ང་ཚོ་ཚང་མ་ཁང་པ་
 འདིར་མཉམ་དུ་བསྐྱོད་ན་ཡོང་གི་མ་རེད། གནས་སྐབས་དེར་མཉམ་དུ་
 སྐྱོད་དགོས་བྱུང་ཡང་མཐའ་མ་ང་ཚོ་ལོགས་ཀྱིས་བྱས་ནས་སྐྱོད་དགོས་གྱི་
 རེད། ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། བྱ་མོ་དེ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ངས་གང་བཤད་དེ་ལ་
 ཁས་ལེན་བྱེད་གྱི་འདུག། ང་ཚོས་ང་ཚོའི་བྱིམ་གཞིས་འདིའི་སྐོར་ལ་གྲོས་
 བྱས། དེ་ནས་ང་ཚོའི་བར་ལི་གོ་བྱིས། དེ་ལྟར་ང་གཉིས་གཉེན་སྲིད་བྱས་པ་
 རེད། བྱ་མོ་དེ་ཡང་ཡར་བཟོ་གྲུ་འདི་ནང་ལ་བཅུག། དེ་ནས་བར་སྐབས་ཅིག་
 ལ་བཟའ་ཚང་གཉིས་ཆ་གསར་བ་ཡིན་ཅེས་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནས་
 ང་གཉིས་ལོ་གསུམ་ལ་མཉམ་དུ་བསྐྱོད་ཡོད་པ་རེད། ཇི་སྲིད་ནས་ངས་
 མཐའ་མ་ལ་གསེར་གྱི་མཚུབ་དཀྱིས་ཚུང་ཚུང་གཅིག་ཀྱང་གཡོག་གོན་པ་
 ཡང་ཡག་པོ་རེ་བསྐྱོན། ངས་ཡང་བཟོ་ལྟ་འདྲ་པོ་བྱས་ནས་བཟོ་གྲུ་ལ་
 སོང་དུས། ང་ལ་མིག་ཡོད་པ་མ་རེད། ལོ་ཡང་བཞི་བཅུ་ཡས་མས་ཅིག་
 ཡི་ན་རྒྱ་རེད། དེ་དུས་ང་ཡར་མར་ལ་བྱིད་པ་ཡང་བྱ་མོ་དེས་བྱིད་གྱི་ཡོད་

པ་རེད། ཐོག་མའི་སྐབས་མོ་རང་ངོ་ཚ་གི་ཡོད་པ་མ་རེད།

མཚམས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་ངའི་སྐྱེས་དམན་ལོ་རྒྱུང་རྒྱུང་རེད། འགྲོ་སྐྱབས་
འདྲུག་སྐྱབས་བཤད་ན། མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བརྟམས་བཅོས་བྱས་ནས།
“ཁྱེད་རང་ལོ་རྒྱུང་རྒྱུང། ཁྱོད་ག་ལོ་ཆེན་པོ། མིག་ཞ་ར་རེད།” ཅེས་བཤད་
ཡོད་ས་རེད། བྱས་ཅང་། གང་ལྟར་མོའི་སེམས་ནང་ལ་ཡང་བསམ་ཚུལ་
འདྲ་མིན་ཅིག་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། ངའི་ན་ནང་ལ་སྐད་ཆ་འདྲ་མིན་སྐྱབས་
ཡོད་གི་འདྲུག་ ཞ་ར་འདྲ་པོ་དེ་འདྲ་བཤད་ཡོད་ན། ང་རང་གི་སེམས་ནང་
ལ་བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་འདྲུག་ དེ་བདེན་པ་རེད། ངས་ལོ་རྒྱུང་
རྒྱུང་འདི་འདྲ་ཞིག་མནའ་མར་སྐྱབས་པ་དེ་ནོར་འདྲུག་ རྗེས་མ་ཞིག་ལ་
གཡུགས་ནི་གཡུགས་མ་ཐུབ། གལ་སྲིད་ཉིན་གཅིག་ལོ་རྒྱུང་མནའ་མ་
འདིའི་ཆེད་དུ་རྩོག་གཞི་འདྲ་བུ་དུང་། ང་རང་གིས་མནའ་མའི་རྒྱབ་རྩ་ལ་
ལངས་ཁུལ་བྱས་ན། ཁོང་ཁོ་ལངས་ན། སར་སྐྱོགས་དེས་ངའི་མགོ་ལ་
གཞུས་ན་ཡང་ང་ རང་གི་གྲོང་རེད་མ་གཏོགས། ངས་གང་ཡང་བྱ་ཐུབ་
ཀྱི་མ་རེད། དེ་ལྟར་བསམ་སློབ་བཏང་དུས། མོ་སོས་རྗེས་མ་ཞིག་ལ་
སྐྱབས་འཁྲོལ་གྱི་མ་རེད་སྐྱམ་པའི་བསམ་སློབ་འཁོར་གྱི་འདྲུག་ རྗེས་མ་ང་

རང་གིས་ཀྱང་མནའ་མའི་སྐྱོན་ཁ་གས་མཐོང་སོང་། སྐབས་ཇི་བུང་རིན་
པོ་ཆེ་ཏེ་ལ་ཉེ་ལ་ཐེབས་པའི་སྐབས་ལ་མི་ཚང་མ་ཐེབས་བསུ་ཞུ་བར་
བཅར་ཡོད་པ་རེད། ཇི་མར་སྐྱེས་དམན་གྱི་པ་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་
དབྱངས་སྐྱིད་སླེབས་མི་འདུག མིང་ལ་དབྱངས་སྐྱིད་ཟེར་གྱི་ཡོད། ཇི་མ་
ནས་ནང་ལ་སླེབས་སྐབས་མོ་ཡང་སླེབས་སོང་། དེ་ནས་ང་རང་ལ་རྣམ་
རྟོག་ཅིག་ཡོད་པ་རེད་ལ། བྱས་ཚང་ཁོང་ཁོ་ལངས་ནས།

“ཁྱེད་རང་ག་བར་སྐྱིན་པ་ཡིན།”

“ང་མཇུག་ཁ་ལ་སོང་བ་ཡིན།”

“ཁྱོད་དེ་ན་མི་འདུག་ཅེས་བཤད་གྱི་འདུག ག་བར་སྐྱིན་པ་ཡིན། ཁྱེད་རང་
འབྲུམས་སོང་བ་རེད།” ཅེས་བཤད་དེ་འབྲུགས་པ་ཅིག་བརྒྱབ། དེ་ནས་
བཟུང་ང་རང་གིས་ཀྱང་སྐྱོན་ཅིག་མཐོང་། ང་རང་གཉིས་གང་ལྟར་འགྲིག་
ས་མ་རེད་བསམ་ནས་བསམ་སྲོལ་བཏང་སྟེ་ང་རང་གིས་ལམ་ཁ་གསར་བ་
ཞིག་བཅུལ། ང་ཚོའི་ད་ལྟའི་ཤེས་རིག་བཀའ་སྲོལ་སྐབས་བསྐྱེད་ལུང་རིགས་
གྱི་ཨ་པའི་སྐྱོན་གྱི་ཨ་མ་དབྱངས་སྐྱིད་ཟེར་པའི་ཨ་ཡེ་གཅིག་ཡོད་པ་
རེད། དེ་ངའི་བྱིམ་མཚེས་ཡིན། ཨ་ཡེ་དེས་ཀྱང་ཅུང་ཙམ་ཤེས་གྱི་ཡོད་པ་
རེད། དེ་བས་སྐྱེས་དམན་ལོ་ཚུང་འདིས་ཁྱེད་རང་ལ་པན་ཐོགས་གྱི་མ་

རེད་ཅེས་ང་ལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཨ་མདོ་ཤར་བ་ནས་ཡིན་པའི་ཨ་
 ཡེ་ཅིག་ཡོད། མིང་ལ་གནམ་འཚོ་ཟེད། དེ་ལ་བྱེད་རང་གིས་བསྐྱེད་ལ་
 རོགས་པ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ན། བྱེད་རང་གཉིས་ཡུལ་སྤོགས་གཅིག་པ་རེད་
 ཅེས་ཚིག་ལྟར་ཞིག་བརྗོད་ཡོད་པ་དང། ཁོ་མོས་ཀྱང་བལྟ་གི་ཡིན་ཟེར་
 བ་ཅམ་ལས་ཐག་བཅད་མི་འདུག་ན་ཡང་། རྗེས་ནས་མོ་རང་གིས་པལ་
 ཚེར་ཡོང་གི་རེད་ཟེར་བའི་ཚིག་ཅིག་འདི་རྣ་ནང་ལ་གོ་སོང། དེ་འདྲ་བུ་
 དུས་ངས་ཀྱང་སེམས་ཐག་བཅད་ནས་བྱངས་མི་འབྱོལ་ཐག་ཚོད་རེད་
 བསམ་སྟེ། ཉིན་ཅིག་ཡག་པོའི་ཐོག་ནས་བཟའ་ཚང་ལོགས་ཀ་བུས་ན
 ཡག་པོ་འདུག་བསམ་སྟེ། དགྲུང་མོ་གཅིག་ལ། ངས་ཤ་ཉོས་ཏེ་པ་ཡུལ་
 བཞིན་ཤ་བཅོས། ཤ་སྐལ་བཤོས་པ་ཡིན། མོ་རང་ལ་པ་མ་གཉིས་ཀྱང་
 ཡོད་པ་རེད། མོ་རང་གི་སྐྱུན་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད།
 ཁོང་ཚོས་འདི་བཟའ་ཚང་གི་སྐོར་ལ་གང་ཡང་བཤད་ཀྱི་མི་འདུག་ པ་མ་
 གཉིས་ཀྱིས་ང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་འདུག། ཁ་ལག་ཐོས་རྗེས་ང་རང་གིས་
 ཁོ་ཚོ་ལ་བཤད་དོན།
 “དེ་རིང་ང་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱ་གཅིག་ཡོད། དེ་རིང་གི་ཉིན་མོ་འདི་ང་
 ཚོས་མཉམ་གཅིག་ཏུ་ཁ་ལག་ཟ་བའི་གོ་སྐབས་ཐ་མ་དེ་ཡིན། གང་ཡིན་

ཟེར་ན། ང་རང་གིས་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་སྤྱོད་གས་དང་པོ་ནས་ནོར་སོང་བ་རེད།
 གུ་མོ་མོ་རང་སེམས་པ་བཟང་པོ་རེད་དེ། རྗེས་སུ་མོ་རང་ལ་སྦྱོན་ཡོད་པ་
 མོ་རང་གི་སེམས་ནང་ཡོད་པ་རེད། མོ་རང་ལ་ས་མ་གཉིས་ཡོད་པ་རེད།
 རྒྱུ་ཚོ་མཉམ་དུ་བསྐྱད་གྱི་ཡིན་ན་མོ་རང་གིས་བསམ་སྒྲོ་ཐོང་ས། གང་
 ལྟར་ང་གཉིས་དེ་རིང་ནས་བཟུང་བཟང་ཚང་བྱས་ཏེ་མཉམ་དུ་བསྐྱད་གི་
 མིན། ད་ང་གཉིས་ལོགས་ཀ་བྱས་པ་ཡིན།” ཅེས་བཤད་དུས། ཁོང་ཚོས།
 “ལམ་སང་དེ་ལྟ་བུ་དགོས་པ་མ་རེད། མོ་རང་གཅིག་བྱས་ན་ཡར་རྒྱས་
 འགོ་རྒྱ་ཡོད་རྒྱ་རེད།” ཟེད། ཡིན་ན་ཡང་། རྗེས་དམན་མོ་རང་གིས་ཁ་ཅི་
 ཡང་མི་གྲག་པར་བསྐྱད་གྱི་འདུག།
 “ད་ང་རང་གཉིས་ལ་ཅང་བཤད་རྒྱ་ལྷག་ཡོད་པ་མ་རེད། མོ་རང་ཡང་
 བདེན་པ་རེད། ལོ་རྒྱུང་རྒྱུང་རེད། རྗེས་སུ་ཅིག་ལ་བཟང་ཚང་ཡག་པོ་ཞིག་
 ཐོབ་པའི་སྒོན་ལམ་རྒྱག་གི་ཡོད། ངས་མོ་ལ་འཁྲུག་པ་རྒྱག་པ་དང་སྐྱུག་
 ཅག་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་མིན། ང་རང་ལ་ཡང་རོགས་པ་ཅིག་ཐོབ་པ་བྱེད་གྱི་
 ཡིན། མ་ཐོབ་ན་ཡང་ངས་འདི་ལྟར་དཀའ་སྐྱུག་སྐྱུངས་ནས་ཡོང་བ་རེད།
 ད་དུང་ཡང་དཀའ་སྐྱུག་སྐྱུངས་ནས་ངའི་མི་ཚོ་བསྐྱུལ་དགོས་པ་རེད།”
 ཅེས་བཤད་དེ་བཟང་ཚང་འཐོར་བའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ཡིན།

སྤྱི་ཉིན་དེ་ལ་མོ་རང་ཡང་ངའི་ཁང་བ་ནས་སློབ་བ་རེད། མོ་རང་གི་ཕྱོད་
 ཆས་ཡོད་པ་དེ་ལས་ཁ་ཤས་ཤིག་ཁྱེར་བ་རེད། ཁ་ཤས་ཤིག་ངས་སྤྱད་
 མེད། དེ་ནས་ཉིན་ཁ་ཤས་རྗེས་ལ་མོ་ལ་སྤྱ་གུ་འདུག་ཟེར། དེ་གོ་རྗེས་ངས་
 མོ་དང་སྐད་ཆ་བཤད་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་བཙལ་ནས།
 “ཁྱེད་རང་ཕྱིར་ལོག་གི་ཡིན་ནམ།” ཅེས་དྲིས།
 “ཡོང་གི་ཡིན།” ཟེར། ཡིན་ན་ཡང་ང་ཚོས་ཐག་བཅད་ཚར་རེད།
 “ཁྱེད་རང་ག་རེ་ཕྱེད་ཀྱི་ཡིན་ནའང་ཁྱེད་རང་གིས་བལྟས། ང་ཚོས་ག་ལེ་
 བྱས་ནས་བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས།” ངས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན། རྗེས་སུ་
 བཤད་དུས་སྤྱ་གུ་ཡོད་པ་བདེན་པ་རེད་འདུག།
 “སྤྱ་གུ་དེ་ངེད་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པ་བདེན་པ་རེད་པས།”
 “ང་གཉིས་ཀྱི་མིན་ན་སྤྱས་རེད།” ཅེས་ཟེར། རྗེས་ནས་མོ་རང་ལ་ལ་
 དྲུགས་པ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་སོ་བ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཕྱེད་མཁན་དེ་
 འདྲ་ཅིག་ལ་དགའ་གིན་འདུག་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་ངས་གོ་སོང་། སྤྱིས་སུ་
 ལ་དྲུགས་པ་དེ་དང་བཟའ་ཚང་བྱས་པ་རེད་ལ། དེ་ནས་ང་རང་གཅིག་བྱར་
 རྗེས་ལ་ཁ་ཤས་བསྤྱད་ནས་ངས་ཡང་ཨ་མ་དོ་ཨ་ཡེ་དེ་མནའ་མར་སྤངས་
 པ་ཡིན།

ཨ་མདོ་ཨ་ཡེ་དེ་དང་ང་གཉིས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་རིང་མཉམ་དུ་བསྐྱད་
ཡོད་པ་རེད། མོ་རང་ཨ་མདོ་ཤར་བ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་བོན་པོ་རེད།
མོའི་བྱིམ་ངོ་མ་དང་སྐུན་ཉེ་དེ་ཚོ་བོན་པོ་རེད་འདུག། སེམ་ལ་ན་བོན་པོའི་
གཞིས་ཆགས་སོ་ལན་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། གཞིས་ཆགས་དེ་ལ་མོ་
ལ་པ་གཅིག་མ་གཅིག་གི་སྐུན་ཉེ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་རེད། དེའི་སྐྱེལ་འདྲ་པོ་
སྐྱད་ནས་བྱེད་རང་པར་ལ་ཤོག་ཅེས་བཤད་སོང་ཡང་། མོ་རང་གིས་འགྲོ་
གི་མིན་ཅེས་བཤད་ནས་བྱིན་མ་སོང་།

མོ་རང་སྐྱོན་མར་རྙིང་མའི་མི་ཚང་ཞིག་ལ་མནའ་མར་འགྲོ་ཡོད་འདུག།
བོན་པོ་ཁེ་གཙང་མ་གཏོགས་རྙིང་མ་བ་དང་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན་ཆེ་
གཞིས་ཆགས་དེའི་ནང་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། མོ་རང་གི་སྐུན་ཉེ་ཚོས་
བཤད་ཀྱང་མོ་རང་གིས་དེ་ཚོའི་ངག་ལ་ཉན་མ་སོང་། ང་གཉིས་མཉམ་དུ་
བསྐྱད་ནས་མོན་གློ་(Mundgod) གན་གསོ་ཁང་ལ་ཡོང་བ་རེད། དེ་
ལྟར་ང་ལོ་ལྗའི་བར་དུ་བཟོ་གྲའི་ནང་བསྐྱད་པ་དང་། དེ་ནས་ ༡༩༧༩
ལོ་བར་དུ་༧ལ་ཉོར་དུ་ཡོད་པའི་གན་གསོ་ཁང་ནང་དུ་བསྐྱད་པ་རེད།

ཞ་ར་ཡིན་ཡང་། བན་ཐོགས་ཡོད།

དངས་པལ་ཉོར་གྱི་སྐད་བསྐྱར་སྐོར་དེ་མུ་མཐུད་ནས་བཤད་གྱི་ཡིན། དེ་
ལྟར་ང་བཙོ་བྱ་དེའི་ནང་ནས་ལོ་གསུམ་ལ་སྐད་བསྐྱར་ངོ་མའི་གོ་ས་དང
གནས་བབས་མེད་ན་ཡང་སྐད་བསྐྱར་བྱས་པ་ཡིན། ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་
ཉིན་ཉལ་པར་སྐད་བསྐྱར་བྱ་དགོས་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ཚོགས་པར་ཅིག་གི་
ཐོག་བོད་གྱི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་སླེབས་ཡོད་ན།
མི་དམངས་གྱི་སེམས་པ་གསོ་ཆེད་དུ་རྒྱ་གར་དཔོན་པོ་དེས་ཚོགས་པར་
མར་ལྷོག་སྟེ་བོད་གྱི་སྐོར་ལ་འཇོམ་གྱིང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ཕྱེས་གྱི་ཡོད་པ་
རེད། འཇོམ་གྱིང་ནང་བོད་དོན་འདི་བྱས་པ་རེད། ག་བྱས་པ་རེད། ཟེར་བ་

སོགས་གསུངས་ཀྱི་རེད། དགོང་མོར་བཟོ་གྲུ་ཁང་པ་ཆེན་པོ་དེའི་ནང་
ཉན་མཁན་ཉག་ཉག་ཁེངས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། ངས་གནས་ཚུལ་དེ་ཚོ་
བོད་སྐད་ཐོག་ནས་བཤད། མཚམས་མཚམས་ལ་དགོང་མོའི་ཚུ་ཚོར་བཅུ་
གཅིག་བར་དུ་འགོར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། སྐད་བརྒྱུར་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་
གིས་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

“ཁྱོད་ཚོས་ངའི་སྐད་གོ་ཡི་འདུག་གམ།” ཅེས་དྲིས་དུས། ཁོང་ཚོས།
“གོ་གི་འདུག་ གོ་གི་འདུག་” ཟེར་མོད་ཚིག་ཁ་ཤས་གོ་གི་ཡོད་པ་མ་
རེད། ངའི་སྐད་ཀྱི་ནང་ཨམ་སྐད་འདྲེས་སོང་བ་རེད། དེ་ལྟར་སྐད་བརྒྱུར་གྱི་
མི་དགོས་ས་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད། གསང་སྦྱོད་ལ་འགོ་བ་དང་སྐྱེན་
ཁང་ལ་འགོ་བ། བཟོ་གྲུ་ལ་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱ་མིན་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་སོགས་མང་
པོ་ཡོད།

ཡང་ཉིན་གཅིག་ང་ཚོའི་བཟོ་གྲུ་མི་མང་ཚང་མ་ཚོགས་འདུ་འཛོགས་པ་
རེད། དེར་མི་རེ་རེ་ལ་ང་ཚོས་སྐད་ཆ་དྲིས་པ་རེད། དེ་ཡང་།
“ཁྱེད་རང་གིས་ལས་ཀ་ཅི་ཞིག་བྱེད་གྱི་ཡིན།” སོགས་ཀྱི་དྲི་བ་དེ་ཚོ་རེད།
མི་མང་གིས་སྐད་ཆ་བཤད་དོན་ལ།

“ང་ཚོས་ཐག་འཐག་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་མིན། ང་ཚོས་མགར་བའི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་མིན། བྱ་པ་ཚོས་ལས་ཀ་དེ་རིགས་བྱེད་ཅུང་གི་མ་རེད། དེ་ལས་ངས་གནམ་གྱའི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། མེ་སྐྱོགས་རྒྱག་པའི་ལས་ཀ་སློབ་སློང་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། ཁྱིམ་ས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཀ་བྱེད་ཡིན།” ཞེས་བསམ་འཆར་བཤད་པ་རེད། ཁྱིམ་ས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་ཐོ་བྲངས་ཚེ། མི་ཚང་མས་འཚང་ཁ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མོ་ལ་སློང་ཚོགས་གི་རེད་ཟེར་དུས་ཡང་མི་ཚང་མས་ཐོ་འགོད་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་པོ་དེས་ག་རེ་བཤད་པ་རེད་ཟེར་ན།

“གནམ་གྱུ་བཟོ་བའི་ལས་ཀ་བྱེད་པ་དེའི་སློབ་ལ། བྱེད་རང་ཚོ་སྐྱས་འཛེགས་འདབས་ནས་འཛེགས་ཐངས་གཅིག་གིས་ལམ་སངས་སྐྱས་འཛེགས་ཅེ་ལ་སློབས་ཀྱི་མ་རེད། སྐྱས་འཛེགས་ཀྱི་སྐྱས་རིམ་རིམ་པ་བཞིན་སྟེ་སྐྱས་མགོ་ལ་སླེབས་ཀྱི་རེད། དེ་ཡིན་དུས། བྱེད་ཚོས་གནམ་གྱའི་ལས་ཀ་བྱས་ནའང་རེད། མོ་ལའི་ལས་ཀ་ཡིན་ནའང་རེད། མེ་སྐྱོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཡིན་ནའང་རེད། གང་ལྟར་ཡང་དེ་ཚོ་ཚང་མ་ལྷགས་བཟོ་བའི་ལས་ཀ་རེད། ལྷགས་བཟོའི་ལས་ཀ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ན། ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ད་བྱེད་རང་ཚོས་མགར་བའི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་མིན།

ཞེས་བཤད་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟར་བྱས་ན་བྱེད་རང་ཚིའི་སྐད་ཆ་ལ་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་པ་མ་རེད།” ཅེས་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་པ་རེད། མཐའ་མ་དེར་
བོད་རིགས་ཁ་ཤས་གྱིས་ལྷ་མ་བཟོ་བའི་ལས་ཀ་བྱས་པ་དང་། ཡང་ཁ་
ཤས་གྱིས་མགར་བ་བྱས་པ་རེད།

ཕགོང་ས་མཚོག་ལ་གསུང་བསྐྱར།

༡༩༩༠ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༩།༡ འཁོད་ཡུལ་སྤོགས་སོ་སོའི་གསར་འགྲུར་མེ་ལོང་དུ་འཁོད་པ་
ལྟར་ན། སྤྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་ཕགོང་ས་མཚོག་ཁལ་ཉོར་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་ཅིང་།
དེ་ནི་དེར་ཡོད་བཙན་གྲོལ་བོད་མིའི་འགོ་འདོམས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་དཔོན་རིགས་ཁབ་ནས་
གདན་ཞུ་གནང་བ་ཞིག་རེད། ཕགོང་ས་མཚོག་གིས་བཙན་གྲོལ་བོད་མིའི་ལག་ཤེས་
བཟོ་ལས་ཁང་གི་དབུ་འབྱེད་གནང་བ་དང་། ལག་ཤེས་ཐོན་རྒྱུ་ལ་གཟིགས་ཞིབ་
གནང་། དེ་བཞིན་མི་མང་ལ་བཀའ་སློབ་དང་གསུང་བཤད་གནང་བ་རེད། གསུང་
བཤད་ཁབ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་བོད་གཞུང་གི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྱུན་གནང་
བའི་བཀའ་སློབ་སྤོགས་བསྐྱེབས་ཀྱི་ནང་འཁོད་འདུག

ལྷ་གར་དབྱུག་གཞུང་གི་སྐོབ་གསོ་ཚོགས་པའི་དྲུང་ཆེ་སྐུ་ཞབས་གུལ་དང་། ཏ་ལ་ཉའོ་
སེའི་སྐོབ་གསོ་ཚོགས་པའི་དྲུང་གཙོ་སྐུ་ཞབས་ཨེ་སེ་མི་ལི་ཁུ་ན། བཟོ་ལས་ཁང་གི་
དབྱུ་འདོམས་སྐུ་ཞབས་གོ་བོ་གྱི་ཏ་ཆ་བཅས་ནི་སྐབས་འདིའི་འབྲེལ་ཡོད་ལྷ་གར་གྱི་
ལས་སྡེ་བ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་སྒྲུང་།

ཡགོང་ས་མཚོག་གིས་ལག་གེས་བཟོ་ལས་གྱི་དགོ་ཤུན་ལས་བྱེད་དང་བཅས་པར་
དམིགས་བསལ་མཇལ་ཁ་གནང་ཐོག་འགའ་ཞིག་ལ་གནས་ཚུལ་བཀའ་འདྲི་གནང་།
ཕྱི་ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡ ཉིན་ཡགོང་ས་མཚོག་གིས་མི་མང་ལ་སྐོལ་དཀར་ཆེ་དབང་དང་། དེ་
མེས་བཀའ་སྐོབ་གནང་། ཉིན་འདི་དག་གི་གནས་ཚུལ་གོང་གསལ་གསར་ཤོག་ཏུ་ཞིབ་
གསལ་འཕྲོད་པ་ལས་མདོར་བསྟུན་གྱི་འདིར་དྲངས་ན། སྐོལ་དཀར་ཆེ་དབང་གནང་
སྐབས་ལ་འདི་སྐབས་བོད་མི་ ༡༠༠༠ སྐོར་ཡོད། ཚང་མས་མིག་ནས་མཆི་མ་ལྷུག་ལྷུག་
གཏོང་བ་དང་། ཉེ་སྐོར་ལྷ་གར་བ་མང་པོ་འང་རྒྱང་ནས་ཡགོང་ས་མཚོག་ལ་ཐལ་མོ་
སྒྱར་ཏེ་ཞལ་མཇལ་གྲུས་འདུད་གྱིས་ཚང་མ་འཇམ་ཐིང་ངེར་བཀའ་སྐོབ་ལྷ་བཞིན་
འདུག་སྐབས་འགར་ཡགོང་ས་མཚོག་གྱང་སྐྱུན་ཆབ་སིལ་ཉེའི་སྐྱང་ཚུལ་བྱང་སོང་།
ཞེས་དང་། ཡགོང་ས་མཚོག་ད་ལམ་ཏ་ལ་ཉའོ་སེར་འབྲུགས་ཐེབས་ལ་ལྷ་གར་དཔོན་
ཕྱོགས་ནས་གཟེངས་བསྟོད་ཐེབས་སྐྱིག་གཟེབ་ཅིང་རྒྱས་པ་ལྷུས་འདུག་དཔེར་ན།

བཀའ་ཚོས་གནང་ཡུལ་བོད་མིའི་ལག་ཤེས་ཐོན་ཇུག་ལྟམས་སྟོན་གྱི་སྤང་ཐང་དེར་
 བན་ཇམ་ཡུལ་ལུགས་གྱི་བྱ་གཞུག་ཚོན་བྱ་ལུགས་འི་ཡོལ་སྐོར་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་ནང་
 གང་སར་སློབ་གཞུག་ཤེས་བྲིས་བརྒྱ་བྲལ་མང་པོ་བསྐྱར་བསྐྱིགས་དང་། སློབ་གཞུག་ཤེས་
 འོག་ཚོས་སྤྲིགས་གྱི་མེ་དོག་འདྲ་བ། སློབ་གཞུག་ཤེས་འོག་ཚོས་ཚོགས་གྱི་དབྱིན་ཡིག་
 ཟེལ་ཀམ་དགའ་བསུའི་ཚིག་བརྗོད་ཅན། བཞུགས་ཁྲི་ཁྲི་ལྷོག་དང་བཅས་གསར་
 བཞེངས་རྒྱན་སློབ་ལུན་བ། རྒྱང་བསྐྱེད་ལའོར་ལོ་གསར་བཅུ་གས། བཟོ་ལས་ཁང་
 ནས་གསར་བཏབས་ཁ་གདན་སྤྲོ་ཚོགས་བཏོང་བ་སོགས་བྲམ་སྤྲིག་བྱུན་སུམ་ཚོགས་པ་
 རྒྱས་འདུག ཅེས་འཁོད། ཚོམ་པ་པོས་བྲིས་གིང་བཏུས་པའི་མཚན།

ཉིན་གཅིག་ང་ཚོའི་བཟོ་བྲལ་གྱི་འགན་འཛིན་གོ་བོ་གྱི་ཁ་ཆ་ཡིས་ང་ལ་བཤད་
 འོན། ཁོང་གིས་ཕྱུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཁལ་ཉོར་བྱུལ་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་
 རྒྱུར་གདན་འདྲེན་བྱས་ཡོད། དེ་ལ་ཕྱུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཞལ་བཞིས་ཐོབ་
 ཡོད་ཟེར། དེ་དུས་ལྷོ་བ་གང་ཡིན་གསལ་བོ་མི་དྲན་རྒྱུང། སལ་ཆེར་སྤྱི་
 ལྷོ་དང་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་ལ་ཡིན། ཕྱུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཁལ་ཉོར་ལ་
 ཐེབས་གྱི་རེད། དེ་དུས་ཕྱོང་ས་མཚོག་ང་ཚོའི་བཟོ་བྲལ་ལ་ཐེབས་གྱི་རེད་
 ལ་དེར་མཇལ་ཁའི་ཐོ་རྒྱག་དགོས་པ་མ་ཟད། ང་ཚོའི་བཟོ་བྲལ་ལས་ཀ་བྱ་

སྒྲུབ་སོགས་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྒྲུབ་སེང་འབྲུལ་གྱི་རྟེན་ཟེར།

དེ་ནས་ངས་ཡལོང་ས་མཚོག་གི་ཆེབས་བསྐྱུང་ལ་སྐྱུག་བསྐྱུང་བའི་ཉིན
གཅིག་ལ་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་སོང། ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་
སྐབས་དེར་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་བསྐྱུང་ཅིག་ཁྲིད་གནང་ཡོད་ས་རེད། བཟོ་གྲུའི་
དགོ་ཚན་དེའི་སྐད་བསྐྱུང་ང་བུས་ཡོད་སྐབས། ཁོང་གིས་དེ་དུས་ང་ལ་
ཁྲིད་ངང་གིས་སྐད་བསྐྱུང་བྱེད་དགོས་པ་རེད་ཅེས་ཟེར། ངའི་སེམས་ནང་
སྐྱུག་ཡང་སྐྱུག་གི་ཡོད་ལ། ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་སྐད་བསྐྱུང་ཞུ་བྱུ་ཞིག་
ངའི་སེམས་ལ་བྲན་ཡང་བྱུབ་གྱི་མི་འདུག གང་ལྟར་སྐད་བསྐྱུང་མ་བུས་
ངར་བུས་རེད།

བཟོ་གྲུའི་དགོ་ཚན་ཚང་མ་ཡང་བཟོ་གྲུའི་ཐང་ག་དེར་བང་བསྐྱིགས་ནས་
བསྐྱུང་ཡོད། སྐད་བསྐྱུང་བྱེད་དགོས་པའི་ཁ་ཕྱག་དེར་ང་ཡར་ལ་སྐད་བཏང་
སོང། དཔོན་པོ་དེས་སྐད་ཆ་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ། ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་
གདན་འདྲན་ཞུས་སྐྱེངས། སྒྲུབ་སེང་འབྲུལ་སྐྱེངས། ཐབས་ཤེས་བུས་སྒྲུབ་སེང་
སོགས་ཁོས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་པའི་འབྲུས་བྱེད་དེ་དེ་རིང་སྐྱིན་པ་རེད།

ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཏེ་འཕྲོ་བྱེད་ཀྱི་བཟོ་བྱེད་ཐང་འདྲི་བ་གདན་འདྲེན་ཞུ་བའི་
ཉི་མ་འདི་ནི་ཉི་མ་བཟང་པོ། སྐལ་བ་བཟང་པོ། རྒྱུ་རང་མི་དམངས་ནས་
ཀྱང་རྒྱ་གར་ལྷང་བར་ཐེབས་ནས་ཞལ་མཇལ་ཞུ་རྒྱུ་ལོ་སྐབས་ཐེངས་
དང་པོ་བྱུང་བ་རེད། རྒྱུ་རང་ཚོ་ཁོང་གི་སྐྱེ་མཉམ་རང་ལ་འདུག་རྒྱུ་བྱུང་བ་
རེད། ང་ཚོ་ཡིན་ཏུང་འདི་ལྟར་གདན་འདྲེན་ཞུས་ནས་སྐར་ལྟར་བྱུང་མ་སྐྱོང་
བ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། ད་སྐལ་བ་བཟང་པོ་འདི་འདྲ་བྱུང་ཡོད་པས་རྒྱུ་རང་
ཚོས་ཀྱང་སྐོན་ལམ་ཡག་པོ་བརྒྱབ། ཅེས་གསུངས་སོང་། ཡང་ཁོང་གིས་
མུ་མཐུད་ནས་ཡོང་ས་མཚོག་ལ་སྐྱེན་སེང་ཞུས་པའི་ནང་དོན་ལ། ཁོང་
གིས་བཟོ་བྱེད་མཁོ་འཇུགས་ཆེད་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་སྐྱེད་སྤྲོད་དེ་ཆ་བཟོ་
བྱེད་ནང་མི་གྲངས་ལྔ་བརྒྱ་ལེན་པའི་འཇམ་གཞི་ཡོད་པ་དང་། དགེ་ལྷན་
བསྐོ་བཞག་བྱས་ནས་བཟོ་བྱེད་བཅུགས་སྐྱེད་སྤྲོད་། བཟོ་བྱེད་ལག་གེས་ཀྱི་
ཐད་ནས་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་གེས་བཟོ་བྱེད་ཞིག་ནས་མཁོ་
བཅུགས་ན་སོ་སོའི་ལྷང་པའི་ལག་གེས་ཡིན་སྐབས་ཡག་པོ་ཡོད་པས།
དེ་ཡང་བསྐྱབ་གཞི་བདུན་ཀྱི་ཐོ་བཞོད་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་དེར་སྐྱེ་རིས་
པ་དང་འཇིམ་བཟོ། བོད་ཀྱི་ཕོག་བྱ་བཟོ་བ། བོད་ཀྱི་ཐག་འཐག་བ། བོད་
ཀྱི་རུམ་གདན་འཐག་བ། བོད་ཀྱི་ཤིང་བཟོ་སོགས་བདུན་ཡོད་པ་དང་། དེ་

དག་གི་དགོ་གན་ཚོའི་མིང་ཐོ་སློབ་ཏེ། བཟོ་བྱའི་ནང་ཡོད་པའི་བོད་མི་
 ཚོས་སོ་སོའི་འདོད་མོས་ཐོག་ཆེད་ལས་གང་གི་ཆེད་དུ་ཐོ་འགོད་བྱེད་ན་
 ཡང་རུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིན་རེ་ཉིན་དེའི་སྐད་ཡིག་སློབ་པའི་ཚུ་ཚོར་རེ་
 རེ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་གན་གཞོན་ཚང་མས་སྐད་ཡིག་སློབ་དགོས་པའི་
 སྐུལ་མ། དེ་བཞིན་རྗེས་སུ་བཟོ་བྱ་བ་ཚོས་ལག་ཤེས་དང་སྐད་ཡིག་
 སོགས་ལེགས་སོ་ཤེས་སོང་ན། ང་ཚོས་བཟོ་བྱ་མཐོ་ས་ལ་རིམ་བས་
 གཏོང་གི་ཡིན་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་སོང་། ཁོང་གིས་གང་
 གསུངས་པ་དེ་རེད་ཀྱིས་བོད་སྐད་ལ་བསྐྱུར་ནས་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་ནས་
 གཞུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་མི་མང་ལ་བཀའ་གནང་བ་ལ། བཟོ་བྱ་འདིས་གྲ་
 གྲིག་བྱས་པ་དང་། མི་དམངས་འདི་འདྲ་ཅིག་ལ་སྐད་ཡིག་དང་ལག་ཤེས་
 བསྐྱུར་པའི་མཐུན་སྲུང་ཚང་བར་བྱས་པ་འདི་ཚོར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ཞེས་
 བཀའ་གནང་སོང་།

དེ་ནས་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་མར་བཟོ་བྱའི་ནང་ལ་ཕེབས་ནས་དགོ་གན་
 རེ་རེ་ལ་ལེགས་སྐྱེས་གནང་། ང་རང་ཡང་ལག་ཤེས་དེ་ཅུ་ཡོད་པ་དེར་
 དགོ་སྐྱུག་ལྟ་བུ་ཅིག་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་ཚོས་ལག་ཤེས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་

བཞིན་པ་དེ་ལ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་སྟེ། ཁོང་གིས་བྱུགས་མཚར་སྤང་
གནང་སོང་། སྤྱིས་སྤྱོད་ལོ་མོས་ལ། དེ་དྲུས་ང་དང་ངའི་སློབ་མ་ཚོའི་ལས་
ཀ་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་བར་བརྒྱབ་ནས་དེང་སང་རྩ་རམ་ས་ལའི་གཟིམ་ཚུང་
ནང་ལ་དེའི་བར་སོགས་བཤམས་ཡོད་པ་རེད། ཅེས་ཟེར། དེ་ནས་ཉལ་གོང་
ས་མཚོག་གིས་ང་ལ་བྱུག་ཅིག་བཏང་གནང་བུང་། དེ་ཚོ་ཡང་བར་བརྒྱབ་
ཡོད་པ་རེད།

དེའི་སྤྱི་ཉིན་ཅམ་པ་(Chamba)ཞེས་པའི་ས་ཁུལ་ལ་བོད་པའི་ལམ་
བཟོ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེར་ཉལ་གོང་ས་མཚོག་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་སོང་། དེ་
ཡང་ཞོགས་པ་སྤྱོད་ལོ་མོས་ལ་ཐེབས་སོང་། ཐེབས་ལམ་དུ་ངས་རོགས་པ་
ཨ་མ་དོ་གཅིག་ལ་བྲིད་བཅུག་ནས་ཐེབས་ལམ་ནས་མཇུག་ཁ་གཅིག་
ཞུས་པ་ཡིན། དེ་དྲུས་ངས་ཉལ་གོང་ས་མཚོག་ལ་མེ་ཉོག་གཅིག་སྤུལ་བ་
ཡིན། མི་དམངས་ཀྱིས་བང་བསྐྱིགས་ནས་ཉལ་གོང་ས་མཚོག་ལ་མེ་ཉོག་ཆེར་ཐེབས་
ཚུར་སྐྱབ་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་གར་དགེ་ལམ་ཚང་མ་ཡང་དེར་ཡོད་པ་
རེད། ངས་མེ་ཉོག་དེ་ཡར་སྤུལ་དུས་ཉལ་གོང་ས་མཚོག་གིས་ང་ལ་བཀའ་
གནང་དོན།

‘ཁྱེད་རང་ཡག་པོ་རེད། ད་ཁྱེད་རང་གིས་རྒྱུ་ཐག་བྱས་ནས་སྐད་བསྐྱུར་
བྱས་ནས་པན་ཐོགས་པོ་ཞེ་དྲགས་བྱུང་འདུག ད་དུང་ཡིན་ཅུང་རྒྱུ་ཐག་
བྱས་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་ཞུས་ཨྱ།’ ཞེས་ཁོང་གིས་བཀའ་
གནང་སོང་།

དེ་ཉིན་ཁོང་ཅམ་པ་ལ་ཐེབས་ནས་དགོང་མོར་སྤྱིར་ཐེབས་གནང་སོང་།
ཉིན་རྗེས་མ་དེར་ཡོང་ས་མཚོག་གིས་མི་མང་ལ་གསུང་ཚོས་གནང་ཡོད་
པ་རེད། དེར་སྐད་བསྐྱུར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། གསལ་མཁུ་ཚང་མ་
བོད་པ་ཤ་སྟག་རེད། དེ་ལྟར་ངས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་བཤད་
གནང་བ་དེར་ཐེངས་དང་པོར་སྐད་བསྐྱུར་ཞུས་པ་རེད།

མཚམས་གཅིག་ཀྱི་ལོ་ལ་རྟོག་ལ་རོགས་རམ་ཚོགས་པ་ཞིག་གིས་མི་གྲངས་
ལྔ་བརྒྱལ་ལྔ་མ་ལྔ་བརྒྱ་ཅིག་བཏང་ནས་སྤེལ་སོང་། དགུན་ཁར་གངས་
རྒྱུ་གི་ཡོད་ལ། བཞུ་ལོ་ན་དང་གྲ་བ་དག་བཤེས་དེ་འདྲ་ལ་ལྟམ་གོན་རྒྱ་
མེད་པ་མང་པོ་ཡོད། ཁ་ཤས་དཔེ་བྱིད་དུ་རྐང་རྗེན་ལ་གངས་ནང་ལ་
ཐེབས་མཁུ་གང་མང་འདུག་ཅེས་གོ་སོང་། དངོས་གནས་སེམས་པ་སྐྱོ་

བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། ང་ཚོས་ལྷམ་ཕོགས་དེ་
 སློད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ལྷམ་ལྔ་བརྒྱ་བོ་དེ་ལྷམ་མེད་མཁན་རྣམས་
 ལ་སློད་རྒྱུ་རྒྱ་གར་བའི་ལས་བྱེད་པས་ཐབས་ཤེས་མང་པོ་བྱས་པ་རེད།
 ཉིན་གཅིག་མི་ཚང་མ་བང་བསྐྱབས་ནས་མི་རེའི་རྐང་པར་བལྟ་བཞིན་ཐོ་
 གཅིག་བརྒྱབ་པ་རེད། དེ་ཡང་ལྷམ་ཡོད་མཁན་ཚོས་ཀྱང་ཤེས་ནས་ལྷམ་
 ཟུད་ནས་ཡོང་བ་རེད། བྱས་ཅང་། དེ་ཡང་ལམ་ལྗོངས་བྱུང་བ་རེད། ང་ལ་
 ལྷམ་མེད་ཟེར་མཁན་ལས་ཡོད་ཟེར་མཁན་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད།
 དེའི་རྐྱེན་གྱིས། ཉིན་གཅིག་ངས་བཟོ་གྲུའི་འགན་འཛིན་ལ་བཤད་པ་ཡིན།
 ང་ཁང་པ་ཚང་མ་ལ་སོང་ནས་མིང་ཐོ་ལེན་གྱི་ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་
 ཡིན། དེ་ནས་ངས་ཡི་གེ་གཙམ་སྤྱད་དེ་དང་ཕོགས་པ་གཅིག་བྲིད་ནས་
 དང་ཕོར་གྲུ་བ་བསྐྱད་སར་སོང་བ་ཡིན། ངས་ཁང་མིག་རེ་རེ་བཞིན་འགྲེལ་
 བཤད་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན།
 “འདིར་ལྷམ་ཡག་པོ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཚང་མ་ལ་འདེང་ངེས་
 ཤིག་ཡོད་པ་མ་རེད། ང་ཚོ་པ་གིའི་དོ་ཁང་ནང་ལུས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལས་
 ལྷམ་མགོ་མེད་མཁན་རྣམས་ལ་སྤྱད་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟེན་རང་
 རྣམས་ཀྱིས་དྲང་པོའི་ཐོག་ནས་ལྷམ་གོན་རྒྱ་མེད་མཁན་དང་རལ་བསྐྱད་

ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོ་རྒྱུ་རོགས་བྱོལ། ངས་ཐོ་ཞིག་རྒྱུ་གི་ཡིན། དེ་
ལས་ལ་སོང་ན་ཡག་པོ་ཡོང་ས་རེད། དེ་མིན་ལྷན་འདྲི་ཚོའི་ཐད་ག་རེ་
བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ནའང་རྒྱ་གར་བ་ཚོའི་ལག་ན་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་གར་བ་ཚོས་
ཡག་པོ་མ་བྱུང་ན་ལྷན་སྤྱིར་གཏོང་གི་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱི་འདུག”

སྐད་ཆ་འདི་འདྲ་ཞིག་བོད་མི་ཚང་མར་བཤད་པ་ཡིན། ངས་ཉིན་གཉིས་
གསུམ་རིང་ཁང་པ་ཚང་མར་སོང་ནས་སྐད་ཆ་དྲིས་ཏེ་སྐོར་ཁག་རེ་ནས་
མི་གྲངས་ཉི་ལྷུ་དང་སུམ་ཅུ་བཅས་ཁྲོན་མི་གྲངས་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་ཐོ་
བརྒྱབ་འདུག ད་ངས་གཙགས་ཡིག་ནང་བྲིས་ཡོད་པ་རེད། ཡི་གེ་
གཙགས་མ་དེ་ཚུར་ཡོང་ནས་བཟོ་བྲལ་དུང་ཡིག་ལ་ཉིན་དེའི་ཐོག་ཐོ་
འགོད་དུ་བཅུག དེ་ནས་དཔོན་པོ་དེས་བརྒྱ་དཔོན་ཚོ་དང་ཚོགས་འདུ་ཞིག་
འཚོགས་ནས།

“འདི་བརྒྱ་ནས་ཐོ་བཀོད་པ་དེ་རེད། ཐོ་ལ་འཁོད་པ་བཞིན་ང་ཚོས་ལྷན་
སྤྱོད་འདི་དག་སྤོང་གི་ཡིན། དེ་ལྷན་སྤྱོད་ན་འགྲིག་ས་རེད་དམ་མ་རེད།”
ཅེས་དྲིས་སོང་། དེ་ནས་ངས་ཐོ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་མར་སྐོག་པ་ཡིན། བརྒྱ་
དཔོན་གྱིས་ཀྱང་།

“ང་ཚོ་ལ་བྱ་ཐབས་མི་འདུག ད་གང་ལྟར་ལྷན་དེ་མི་དམངས་ལ་སྤྱོད་

རོགས་སྤོས།” ཟེང་། ངའི་ཡི་གེ་གཙམ་མ་དེ་ཡང་ལམ་འགྲོ་རྒྱལ་ས་
ནས་ཕན་ཐོགས་བྱུང་བ་རེད།

ང་བཟོ་བྲལ་ལ་སྡོད་སྐབས་ཀྱི་ཉིན་གཅིག་གི་ལས་ཀ་དེ་ལྟར་རེད། རྒྱ་གར་
ཀྱི་དཔོན་པོ་མང་པོ་ཡོང་གི་རེད། ཡོང་ཐངས་རེ་རེ་ང་སྐད་གཏོང་གི་
ལྟུག་ཁྲབ་བསྐྱབས་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་ཡོད་ན་ཡང་ངས་སྐད་བསྐྱུར་བྱ་དགོས་
པ་རེད། མི་དམངས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་གར་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཚོ་ལ།

“བོད་ རང་ དབང་ རང་བཙན་ཐོག་ལ་བྱེད་ རང་ཚོས་ བྱལ་ས་ རྒྱ་གར་རོགས་
གནང། ང་རང་ཚོ་མགྲོགས་པོར་བོད་ལ་ལོག་སྐབས་པ་ཞིག་གནང་རོགས་
གནང།” ཞེས་ཡར་ལྷོས་བསྐྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད།

དཔོན་པོ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་གསུངས་གསལ།

“རང་བཙན་སྐོར་ལ་ལས་ཀ་བྱ་མཁན་དཔོན་པོ་ཆེན་པོ་གཞན་པ་ཡོད་པ་
རེད། ང་ཚོ་འདིར་སྐྱོབ་གསའི་རོགས་རམ་བྱ་མཁན་རེད། ལས་འགན་མ་
ལྟར་བ་ཡོད་པ་རེད།” ཅེས་བཤད་ཀྱི་ལྟུག་

ཁ་ཤས་ཀྱིས།

“ཡ་ཡ། ང་ཚོས་བྱེད་རང་ཚོ་བོད་ལ་གང་མགྲོགས་ངང་ལོག་སྐབས་ལ་

རོགས་བྱ་ངེས་ཡིན། ཞེས་ཁ་མཁས་པོ་དང་སྐད་ཆ་སྙན་པོ་དག་བཤད་
གྱི་འདུག དེ་འདྲ་བྱས་ནས་མཚམས་མཚམས་ལ་ཁ་ལག་ཟ་བཞིན་པའི་
སྐབས་ལ་ཡང་ང་སྐད་བཏང་འགྲོ་གི་རེད། ཡང་ན་བཟོ་གྲུའི་ནང་ལ་མི་
དམངས་པོ་ཞིག་སླེབས་འདུག བྱེད་རང་ཡོང་ནས་ཅིག་བཤད་དགོས་གྱི་
འདུག་ཅེས་ང་སྐད་གཏོང་གི་རེད། ཡང་ང་སྙན་ནས་སྐད་བསྐྱུང་བྱེད་དགོས་
པ་རེད། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ངས་ལོ་གསུམ་ལ་སྐད་བསྐྱུང་བྱས་སྐབས་དེ་
འདྲ་རེད།

མཚམས་ཤིག་ལ་སྐས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་དང་ལྷུ་མ་གཉིས་ཆ་ཇལ་ཉོར་ལ་
ཐེབས་སོང། དེའི་སྐབས་ལ་རྒྱ་གར་དཔོན་པོ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་
དུས་ང་ལ་ཉིན་དྲི་ཐོག་ནས་སྐད་བསྐྱུང་བྱོས་བཤད་ནས་རྒྱ་གར་དཔོན་
པོ་དེར་གནས་ཚུལ་སྐད་བསྐྱུང་བྱས་པ་ཡིན། རྒྱ་གར་དཔོན་པོ་དེས་སྐས་
རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་གྱི་ལྷུ་མ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དྲིས་སོང། ངས་དེར་ལྷུ་མ་གྱི་ལོ་
རྒྱུས་བཤད། ཁོ་རང་གིས་ཀྱང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་དེ་འདྲ་བཤད་སོང། གཞན་མི་
མང་ལ་གསུང་བཤད་གནང་དུས་ལྷུ་མ་པོད་སྐད་བདེ་པོ་འདུག

དེ་ལྟར་ང་ཇལ་ཉོར་ལ་སྒྲོད་སྐབས་ཀྱི་ཉི་མ་གཅིག་གི་ལས་ཀ་ནི། ང་དགེ་
 བཞན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་སྐད་བསྐྱུར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནས་བར་
 བར་ལ་དཔོན་པོ་ཅིག་སླེབས་ན་དེ་སྐད་བསྐྱུར་བྱ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
 ཡང་བཟོ་བྱའི་ནང་རྒྱ་དཔོན་ཚོའི་ཆེད་རྒྱ་གར་བའི་དཔོན་པོ་ཞིག་ཡོང་ན་
 ཡང་། ང་རང་ཡོང་རོགས་ཞེས་བཤད་ན་ངས་ཁོ་ལ་སྐད་བསྐྱུར་གྱི་
 དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་མིན་བཟོ་བྱའི་ནང་གི་ལས་ཀ་ཅིག་ཅིག་གཞན་
 ཡང་ང་ལ་མིག་མེད་ཀྱང་ཁོ་ཚོའི་མཉམ་དུ་གྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མཚམས་
 རེར་རྒྱ་གར་གྱི་དཔོན་པོ་ཚོས་མི་མང་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་སྐབས།
 “ཁོ་རེ་ཚོ། བསྐྱུར་ལ་མིག་མེད་ཀྱང་ལས་ཀ་གྱེད་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལྷིང་
 ཚོས་མི་ཤེས་པ་ག་རེ་རེད།” ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད།

ངས་སྐད་བསྐྱུར་གྱི་མ་ཕུབ་པ་ཞིག་ནི། ཉིན་གཅིག་རྒྱ་གར་གྱི་སྐྱ་མ་ཞིག་
 ཡོང་ནས་ངེ་ཉོར་སྐྱོར་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་སྐབས། ཚོས་
 སྐྱོར་གྱི་སྐད་བསྐྱུར་གྱི་དགོས་ཞེས་སྐད་བཏང་སོང་། དེའི་སྐྱོར་དེ་ང་རང་
 གིས་ངོས་ནས་བཤད་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག ངས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐྱ་མ་དེ་ལ།
 “དགོངས་པ་རྩ་ནས་མ་ཚོམས། ཚོས་ཀྱི་སྐྱོར་ངས་སྐད་བསྐྱུར་གྱི་ཕུབ་

གྱི་མེད།” ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། རྗེས་མར་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཚོ་
ཡང་དེར་བཞགས་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་ཚོས་ང་ལ་བྱེད་རང་འགོ་ན་ཞེས་སྐྱུལ་
མ་བྱས་བྱུང་མོད། ངས་དེའི་སྐོར་ལ་ཁྱོད་ནས་བསྐྱུར་བྱུང་བ་མེད་ཅེས་
བཤད་པ་ཡིན།

ང་རང་གིས་ལས་ཀ་འདི་ཚོ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་བྱས་པ་ཡིན།
མིག་ཞར་ཡིན་ན་ཡང་ད་ཐེངས་ང་ལ་གོ་སྐབས་བརྗེ་བོ་ཞིག་བྱུང་བ་
རེད། ང་མིག་མེད། བདག་མེད། འབྲམས་པོ་ཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ།
ང་འདིར་ཡོང་ནས་གྲུ་བ་དང་དགེ་བཤེས། དེ་བཞིན་སྐྱེས་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་
མང་པོ། ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། འདི་ཚོང་མར་
གསུང་བསྐྱུར་ཅིག་བྱེད་བྱུང་བ་བྱུང་བ། དེ་བཞིན་མི་མང་ལ་སྐྱད་བསྐྱུར་
ཅིག་བྱེད་བྱུང་བ་འདི་དག་ནི་ངའི་ཚོགས་བསམ་དགེ་སྐྱུ་བ་ཅིག་ཡིན་
བསམས་ནས་བྱས་པ་ཡིན། ང་རང་འདི་འདྲའི་སྐྱད་བསྐྱུར་བྱེད་བྱུང་གི་
རེད་བསམས་པ་ཞིག་སེམས་ནང་ལའང་མེད།

སྐྱད་བསྐྱུར་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་རིང་། ངས་ང་ཕོར་བ་ཁ་ཤས་རེ་བཏུང་ཡོད་པ་

རེད་མ་གཏོགས། ང་དེའི་ནང་གི་སྐད་བསྐྱར་བྲགས་ཅན་ཞིག་གྱེད་དགོས་
 ཡོད་བསམས་པའི་ང་གྱལ་དང། སྐད་ཆ་ཡག་པོ་ལྟོག་གཉིས་ཆ་བཤད་
 དགོས་པ་ལ་འཛམས་ཐོན་སོགས་བྱས་པ་མེད་ལ། ལས་ཀའི་ངོ་བོའི་
 ཐོག་ནས་ཀྱང་མཚམས་རེར་ང་ལ་དདུལ་གྱི་དཀའ་ངལ་ཡང་འབྲད་མྱོང་།
 ཡིན་ན་ཡང་ངས་སྐད་བསྐྱར་བྲགས་པའི་རིན་ལྗངས་པ་མེད་ལ། ང་ལ་
 དདུལ་དགོས་ན་ངས་ཁྱོད་ནས་སྐད་བསྐྱར་གྱེད་གྱི་མིན། དེ་མིན་སྐད་
 བསྐྱར་བྱ་དགོས་ན་ང་རང་གིས་ཤེས་པ་དེ་བཤད་ཆོག་ཅེས་མི་མང་ཚོར་
 བཤད་གྱི་ཡོད།

གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། ལྷོ་ནུལ་བོད་ནས་དགེ་འཤེས་ལྷ་རམས་པ་
 ཡི་ནང། དགའ་ལྷན་གྱི་དགེ་ཉི་མ་ལགས་༧ལ་ཉོར་ལ་ཤེབས་དུས་ངའི་
 ནང་ལ་ཐེངས་ཁ་ཤས་ལ་ཤེབས་འདུག ངའི་ཁོང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རེད་
 ཅེས་གོ་བ་མ་གཏོགས་གང་ཡང་གྱེད་ཐུབ་ཡོད་པ་མ་རེད། ལོ་ཤས་ལྷོན་
 ཁོང་འདི་ག་མོན་གྱི་ཁྱི་ལ་ཡོད་པའི་དགའ་ལྷན་དགོན་པར་བཞུགས་དུས།
 ཉིན་གཅིག་ང་མཇུག་ཁར་བཅར་པ་ཡིན། ཁོང་གིས།
 “སྲུ་རེད།” གསུངས།

“ཨ་མདོ་བརྒྱ་རེད།” ཅེས་ཞུས་པོང་།

“ཨོ། ང་ཚོའི་སྐད་བརྒྱུད་ཨ་མདོ་བརྒྱ་རེད་པས། ཁོས་སྲོན་མ་ང་ཚོར་སྐད་
བསྐྱེད་རོགས་བྱོས་ཐེངས་དུས། ཁོས་ངས་སྐད་བསྐྱེད་ཀྱི་མིན། ངས་མ་ཁི་
འདོན་དགོས་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་རེད།” ཅེས་ཁོང་གིས་གསུངས་ཀྱི་འདུག

མཚམས་མཚམས་ལ་ངས་བཟོ་གྲུ་ནང་སྐད་བརྒྱུད་བྱས། བཟོ་གྲུ་དགོང་
དོ་ཚུ་ཚོད་ལྷ་པ་ལ་གྲོལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། གྲོལ་ནས་ནང་ལ་སླེབས་དུས་
ཡང་བརྒྱུད་ཚོགས་འདུ་ལ་སྐད་བཏང་ནས་སྐད་བརྒྱུད་བྱེད་དགོས་ཡོད།
མཚན་གྱི་ཚུ་ཚོད་བཅུ་གཅིག་བར་དུ་ལོག་མ་ཐུབ་པ་གང་མང་ཡོད་ལ།
མཚམས་མཚམས་གངས་ནང་ལ་ཡོང་དགོས་པ་ལ་ཐུག་གི་ཡོད། དེ་དག་
ནི་རང་གིས་ཚོས་དགེ་བ་སྐྱེ་བ་ནས་ཚེ་འདིར་མིག་མེད་པའི་ཚོགས་
བསགས་རེད་བསམས་ཡོད། དེ་ཚོ་ནི་ངའི་ཉི་མ་རེ་རེའི་ལས་ཀ་རེད།

ང་རྒྱ་གར་གློ་སྤོགས་སྤྱ་གནས་སྤོར་བྲས།

མོན་གློ་འདོད་རྒྱ་སྤོར་ཞེས་པའི་གཞིས་ཆགས་དེ་ ༡༩༩༩ ལོར་གསར་དུ་བཙུགས་ཤིང་
། དེ་ནི་རྒྱ་གར་གློ་སྤོགས་ཀར་ཧ་ལ་ཀ་མང་འ་སྤེའི་བྱང་སྤོགས་སྤྱ་ཆགས་ཡོད། གཞིས་
ཆགས་དེར་རིམ་པས་གོང་སྤེའབ་དག་དང་། གདན་ས་ཆེན་པོ་གཉིས་སོགས་ཚུགས་
ཤིང་། ༡༩༧༠ ལོར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རོགས་དངུལ་བརྒྱད་གཞིས་ཆགས་
འདིར་ཀན་གསོལ་བཙུགས་ལ། ལོ་དེའི་ཟླ་ ༡༢ པའི་ནང་ཧ་ལ་ཉོར་དང་ཀྱ་ལུ་སོགས་
ཀྱི་ས་གནས་ནས་ཀན་གོན་ ༢༩༤ ཐོག་དང་པོར་སྤོབས། དེ་ནས་ ༡༩༧༣ ལོར་ཐེངས་
གཉིས་པར་ཀན་གོན་བསྐྱུས་སྤོབས་ཨ་ཁུ་བད་མ་ཡང་སྤོབས། དེ་དུས་ཁོང་ལོ་ ༩༤ རེད།
གཞིས་ཆགས་འདིར་ཁོང་གིས་མི་ཆེད་ལྟེད་ཀ་བསྐྱུལ་བཞིན་པ་རེད་ལ། ད་ལོ་ཁོང་
དགུང་ལོ་ ༧༡ རེད། ཚུམ་པ་པོས་བྲིས་པའི་མཆན།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ལོར་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་གློ་སྤོགས་མོན་ལྷོ་གཞིས་ཆགས་
 ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་གན་གསོ་ཁང་དུ་གནས་སྡོར་བྱས་པ་ཡིན།
 མཚམས་འདིར་ངའི་བཟའ་རྒྱ་འདས་པོ་ཨ་ཡེ་གནམ་མཚོའི་སློར་ཞིག་
 བཤད་ཀྱི་ཡིན། ང་ཚོ་མོན་ལྷོ་ལ་སླེབས་ཚར་རྗེས་སུ་ཡང་། འདི་སྐྱེས་
 དམན་ཨ་ཡེ་གནམ་མཚོ་ཡི་ནང་མི་ཚོས་སོ་ལན་དུ་ཡོང་དགོས་ཞེས་
 བཤད་ཀྱང་མོ་སྤྱིན་ཡོད་པ་མ་རེད། མོ་རང་དཔེ་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད། ང་
 གཉིས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་མཉམ་དུ་བསྐྱད་པ་རེད། མོ་རང་མཉམ་དུ་བསྐྱད་ནས་
 ངས་ཚོས་བྱ་རྒྱ་དང་ཞལ་འདེབས་འབྲུལ་བ་སོགས་སེམས་ལ་དྲན་པ་
 དང་གོམས་གཤིས་གི་ཆགས་པ་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་ཨ་ཡེ་དེའི་སྐྱེ་བྱིན་
 རེད། སྤོན་མར་ཁམས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དཀའ་ཉམ་དུ་ཡོད་དུས་དེ་འདྲ་གང་
 ཡང་བྱ་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་རེད།

མོ་རང་གི་ཡུལ་གྱི་བཟའ་ཚང་དེ་རི་ལ་བྱུང་ནས་གྲང་ཁམ་ལ་ཁ་གཏད་
 བྱས་པ་རེད། བྱས་ཅང་། བོད་ནང་ཁོ་མོའི་ནང་མི་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་
 བྱུང་ཡོད་འདུག་མོ་རང་གིས་ཀྱང་སྐྱུག་པོ་ལྷུངས། རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་པས།
 “བྱིས་ཚང་གི་རྒྱ་ཅ་ལག་གང་ལ་ཡོད།” ཅེས་འདྲི་ཞོར་མོ་ལ་ཁབ་

མོ་རང་གྲོངས་དུས་ཁང་པའི་ནང་རང་གཅིག་སྤྱི་ཡིན། ངས་ལག་སྐྱུལ་
 བྱས་ནས་དངུལ་རྒྱུ་ཞོད་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་མཚོད་མེ་ཅིག་བཞག་ དེ་ནས་
 ངའི་སྐབ་ཁྲག་ནང་ལ་ཉལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་འབྱུལ་སྐྱུའི་ཅ་ལག་དང་བསྡོ་
 ཉེན། དགའ་ལྷན་གྱི་རིན་པོ་ཆེར་འབྱུལ་སྐྱུའི་བསྡོ་ཉེན་དེ་ཚོ་བཅུག་ དེ་ནས་
 ཨ་ཡེ་འདས་པོའི་གཟུགས་པོ་ཁང་པའི་ནང་ལ་བཞག་སྟེ། དེ་ལ་ཉལ་
 ཆས་ཤིག་གཡོགས། དེ་ནས་རང་འབྲས་སྐྱུངས་ལ་སོང་བ་ཡིན། འབྲས་
 སྐྱུངས་ལ་མ་སློབས་པའི་སྡོན་ལ་ཕྱིས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེར་གྲད་པོ་
 ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ང་ལ་རོགས་བྱས་ཏེ་ལམ་ཁ་བསྐྱུན་སོང་། དེ་ནས་ཕྱིས་
 པ་དེར་ཨ་ཡེ་འདས་པོའི་སྐྱུང་པོ་འདོན་སྤྱོད་གས་ཀྱི་སྐྱོར་ལ་ཕྱིས་ཤིག་
 བརྒྱབ་པ་ཡིན། ཕྱིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ། སང་ཉིན་ཞོགས་པ་ཚུ་ཚོད་བརྒྱད་
 པ་ཅམ་ལ་སྐྱུང་པོ་བཏོན་ན་ཡག་པོ་འདུག། ཟེར་ཞིང་ཕྱིས་འབྲས་ལག་པོ་
 བབས་སོང་། ཞབས་བཏན་ཁ་གས་ཞིག་འདུག། ཕྱིས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཚར་བ་
 དང་། ང་ལ་རོགས་པ་མེད་པས་ངས་དབྱུག་པ་གཡུགས་བཞིན་འབྲས་
 སྐྱུངས་ལ་སྤྱིན་པ་ཡིན། མི་ཁ་གས་ཤིག་གིས་གསུང་ཚོས་ལ་མ་ཉན་པར་
 སྤྱིར་ལོག་ཡོང་གི་འདུག། ང་ལ་མོ་ལ་ཅིག་རྒྱ་སོང་བས་མོ་ལའི་ནང་
 འབྲས་སྐྱུངས་ལ་སྤྱི་མཁ་ཡིན། དེར་སློབས་དུས་བཀའ་སློབ་གནང་བཞིན་

བའི་སྐབས་ཤིང། དེ་ནས་ང་རང་ཨ་མ་དོ་བ་ཁ་གསལ་ལྷན་སོང། རས།
 “དེ་ཨ་ཡེ་གྲོངས་སོང། ང་རང་བསྐྱོ་རྟེན་འབྲུལ་བར་ཡོང་བ་ཡིན།”
 ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། དེ་རང་རང་ལ་ངོ་ཤེས་བ་གྲུ་བ་ཨ་ཁུ་སངས་རྒྱས་
 སོགས་ཁ་གསལ་ཡོད། ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་བསྐྱོ་རྟེན་སྤུལ། དེ་བཞིན་གྱི་
 རིན་པོ་ཆེར་བསྐྱོ་རྟེན་སྤུལ། དེ་དག་གྲུ་བ་པ་དང། ང་ཚོར་ཆེན་གསོ་ཁང་
 ལ་ཡོང་དུས། ཆེན་གསོ་ཁང་གི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང།
 “ཨ་ཡེ་གྲོངས་ཚར་བ་ཡིན་ས་ཤིང། བསྐྱོ་བསྐྱད་མི་འདུག” ཅེས་བཤད་
 ཀྱི་འདུག དེ་ནས་ངས་སྐྱོ་སྤྲེས་ཏེ་གྲུ་བ་ཁ་གསལ་ངའི་ནང་ལ་སྐྱད་བཏང།
 སྐྱོན་ལམ་ཞིག་གསུངས། ཨ་མ་དོ་བ་ཚོ་ལ་འབྲས་སྐྱུངས་དང་དགའ་ལྡན་
 ནས་བད་བརྒྱབ་ཟིན་ཡོད། ང་ཚོའི་ཆེན་གསོ་ཁང་ནས་རོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
 པ་ཤིང་མོད། དེའི་ཁར་ཆེ་དབང་ལ་ཡོང་བསྐྱད་པའི་མི་ལྔ་དུག་ཅིག་ཡོད་
 པ་དེ་ཚོ་ལ་སང་ཉིན་ཞོགས་པའི་ཚུ་ཚོ་བདུན་པ་ལ་སྐྱེབས་སུ་བ་ཤོས་
 ཞེས་བཤད་པ་ཡིན།

ཁོང་ཚོ་ཚུ་ཚོ་བདུན་པར་སྐྱེབས་སོང། ཞོགས་པར་གདན་ས་ཁག་དུ་
 ཚོགས་ཡང་ཡོད་འདུག་པས་སྐྱོན་ལམ་གསུངས་བར་སྐྱབས་རྟེན་ཞིག་

སྤྲུལ། དེ་ནས་ཤིང་འཁྲུང་བ་དང་སྤང་བོ་འཁྲུང་བ་དེ་ཚོ་ཨ་མ་དོ་བ་ཚོས་
རོགས་པ་བྱས་ཤིང་། སྤང་བོ་ཞུགས་འབྲུལ་སོགས་ཀྱི་མཇུག་སྤྱད་ཀྱི་
ལས་ཀ་ཚང་མ་གྲ་འགྲིག་པོ་དང་ཡག་ཐག་ཚོད་བྱུང་སོང་། ཁོང་ཚོ་སྤྱིར་
སླེབས་དུས་ངས་ཉིན་གུང་གི་ཁ་ལག་ཅིག་སྤྲད། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན།
ངས་ཨ་ཡེ་འདས་པོའི་གཞུག་བསྐྱུལ་སྤངས་དེ་འདྲ་རེད།

བོད་ལ་ཞེ་ཆགས།

དངས་འདི་ནས་བོད་ནང་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་པའི་སྐོར་བཤད་གྱི་ཡིན། གང་
ཡིན་ཟེར་ན། ང་ཚུང་དུས་ནས་བཟུང་སློན་དཀར་ཐང་དགོན་པའི་གྲུ་བ་བྱས་
པ་རེད། ཡོན་ཏན་སོགས་ལ་གང་ཡང་འཇོན་མེད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་
གོམ་པ་དེ་ནི་ང་ཚུང་དུས་ཀྱི་གྲོད་པ་ཐོན་ས་རེད། ༡༩༥༧ ལོར་ང་ཚོའི་
དགའ་ལྷན་བསམ་སློབ་ཁང་ཚན་གྱི་གྲུ་བ་ཁ་གསུམ་པ་ཡུལ་ལ་སྤྱོད་པ་རེད།
དེ་དུས་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་བྱེད་ཙམ་དུ་རྩེ་རིན་པོ་ཆའི་སྐུ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་
དང་། དེ་ནས་དོ་རྩེ་གདན་གྱི་སྟོན་པའི་ཞབས་རྗེས་དང་ཕྱག་རྗེས་རས་ལ་
དཔར་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་བསྐྱར་བ་ཡིན། ངའི་བྲིམ་ལ་སྐོལ་མའི་སྐུ་རྒྱུང་རྒྱུང་
གཅིག་ཐངས་དང་པོར་བསྐྱར་བ་ཡིན། རྟེན་སྐུལ་དེ་དག་བསྐྱར་ཡུལ་ཁག་
ལ་ཏག་ཏག་འབྲོར་འདུག། གྲུ་བ་གནས་ཁ་གསུམ་དང་རི་བྲོད་པ་ཁ་གསུམ་

ཡོད་པ་དེ་ཚོས་པད་མ་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་རབས་ཀྱང་བཤད་འདུག།

ཡང་སྤྱིས་སྲུང་ལ་བསམ་སློབ་ཞིག་འཁོར་སོང་། སྤེན་དཀར་ཐང་ལ་རྟེན་
ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་རྗེ་དུ་ཁ་མ་རེད། དེའི་བསྟན་པ་སྤྱང་མཁའ་
ནི་དམ་ཅན་ཚོས་རྒྱལ་རེད། དམ་ཅན་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་ཐང་ཞིག་ལ་
ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་ཉག་གི་གོ་བོ་དེ་ནས་ཡུལ་ལ་བསྐྱར་སྐྱབ་
པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་རེད་བསམས། དེ་ནས་དམ་ཅན་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་
ཐང་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེངས་པ་ཡིན། ལྷ་གྲིས་པ་ཡང་འབྲས་སྤྱངས་ཀྱི་ཨ་
ལགས་རིག་རྒྱ་ཚང་ཞུ་བའི་ལྷ་གྲིས་པ་གྲགས་ཅན་དེ་ལ་བཤད། ཐང་ག་
བཞེངས་རྒྱ་དང་སྤྱི་ཆ་ཡང་ཐག་གིས་བཅད། ཐང་ག་བཞེངས་རྒྱ་མགོ་
བཅུགས་ནས་ལོ་གཅིག་འགོར་སོང་། དགུ་བཅུ་ཐམ་པ་ལོ་བར་དུ་བསྐྱར་
སྐྱབ་མ་སོང་། ཐང་ག་འགྲུབ་ནས་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་འབྲས་སྤྱངས་ལ་
ཕེབས་པའི་སྐབས་སློབ་མང་བསྟན་པ་བརྒྱུད་ནས་ཡགོང་ས་མཚོག་གི་
མཚན་ཉག་འགོད་རྒྱུར་སྤུལ་བ་ཡིན། ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཐང་ག་དེར་
གཟིགས་ནས་སྐྱབས་ལ་བབས་ཡོད་པ་དང་།
‘པོད་ལ་བསྐྱར་བ་ཡིན་ན་ཐང་ག་འདི་འདྲ་བསྐྱར་དགོས་པ་རེད།’ ཅེས་

བཀའ་གནང་འདུག། དེ་ནས་ཉིན་བདུན་རིང་ཐང་ག་གཟིམ་རྒྱུང་ནང་
 བཤམས་ནས་ཐེབས་ཁར་ཁོང་གིས་མཚན་རྟགས་བཀོད་ནས་ཐང་ག་དེ་
 སྤྱིར་ང་ལ་གསོལ་རས་གནང། ཐང་ག་དེ་དགའ་ལྡན་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་
 ནས་བཞག་པ་ཡིན། ངས་དེར་རྟེན་འབྲེལ་བརྟགས་ནས་བསྐྱད་པ་ཡིན།
 བོད་ལ་བསྐྱར་ས་མ་རག་བར་ལོ་སར་གཉིས་ལ་དགའ་ལྡན་ནས་ལྷག་
 སོང་བ་རེད། ༡༩༩༡ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༡ ལ་སྐྱ་ར་ན་སིར་ཡོང་ས་མཚོག་གིས་
 ཏུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་ཡོད་པ་རེད། ངའི་རོགས་པ་ཚོས།
 “ཁྱེད་རང་སྐྱ་ར་ན་སི་ལ་སོང་ན་པ་ཡུལ་ལ་བསྐྱར་ས་རག་གི་རེད།” ཟེད།
 ངས་དེ་ལ་རེ་བ་བྱས་ནས་ཐང་ག་སྐྱ་ར་ན་སི་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་སོང་བ་
 ཡིན། སྐྱ་ར་ན་སི་ལ་སོང་བའི་སྐབས། སྤྱིང་གྱའི་དོ་བླ་ཟེར་བའི་རེབ་གོང་
 གི་ཚོང་པ་དེའི་སྐུན་རླུ་ཞིག་འདུག། ཁོ་ལ་བཤད་སྐབས་ཁོས་ལམ་སངས་
 ཁས་སྐྱེས་སོང།
 “སྤྱི་ན་དཀར་ཐང་དགོན་པ་ལ་ང་ཚོ་ཚོས་འབྲེལ་ཡང་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོར་
 ཐང་ག་བསྐྱར་སྐྱུ་ཡོད་ན་ང་ཚོས་མི་འཁྱར་སྐྱུས་འཁྱར་དགོས་པ་རེད།”
 ཅེས་ཁས་ལེན་གཙང་མ་བྱས་སོང། དེ་ནས་ཐང་ག་འཁྱེད་སྐྱུ་བྱས་ནས་
 ངས་སྐྱ་ཆར་སྐོར་སྐྱུས་བརྒྱ་སྐྱད་པ་ཡིན་ཡང་ཁོས་སྐྱ་ཆ་དེ་སྐྱེས་མ་སོང་

ལ། ཁོ་ཚོ་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཟེང་། ང་ཚོས་སྐྱ་ར་ཆ་སིར་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་ནས་
བར་མང་པོ་བརྒྱབ། ང་རང་གིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་
ས་ནས་དམ་ཅན་ཚོས་རྒྱལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཡོད་པས་ཞུ་ས་དེ་ཉིན་
འབྲེལ་གང་ལེགས་བྱུང་། དེ་ནས་ཁོས་ལམ་སངས་སྐྱ་ར་ཆ་སི་ནས་བལ་
བོད་ས་མཚམས་འགྲམ་བར་དུ་ཤར་རྒྱག་འགྲོ་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་
བསྐྱེད་འདུག།

“ཐང་ག་དེ་ཉིན་གཉིས་ནང་འགྲམ་ལ་སླེབས་འགྲོ་གི་དེ། ང་ཚོས་ལྷི་ལི་
ནས་ཉོ་ཆ་བརྒྱབ་སྟེ་ས་ཡུལ་ལ་ལོག་འགྲོ་གི་ཡིན། ངས་ཐང་ག་དེ་ས་
ཡུལ་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ནས་ད་ལོའི་ལོ་སར་བར་དུ་སླེབས་ཐུབ་པ་བྱ་
ངེས་ཡིན།” ཞེས་ང་ལ་ཡང་བསྐྱེད་ཁས་ལེན་བྱས་བྱུང་། ང་ལ་ལམ་སྟོང་
ཡག་པོ་བྱུང་བ་དེ། ང་སྤྱིར་མོན་སྟོ་ས་གནས་ཀྱི་སྟོན་ཁང་ལ་ལོག་ཡོང་
ནས་ས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཉན་བསྐྱེད་པའི་སྐབས། ཐང་ག་སླེན་
དཀར་ཐང་དཔོན་པ་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པའི་གནས་ཚུལ་གསལ་བོར་གོ་
སོང་། རྗེས་མར་སླེན་དཀར་ཐང་དཔོན་པའི་ལས་སྟེ་བ་ཚོས་ང་ལ་ཡི་གེ་
ཞིག་བཏང་བའི་ནང་།

“ཐང་ག་ལ་མཇམ་ཁ་རྒྱུན་མ་ཚད་པར་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། ཐང་ག་དེར་
མཚན་རྟགས་ཡོད་པ་ཉ་ཅང་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་།” ཞེས་བྲིས་འདུག།

ངས་སྲིང་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྒྲོལ་མའི་སྐྱུ་ཞིག་བསྐྱར་བ་དང་མཉམ་དུ་
ངས་ལན་ཞིག་བསྐྱར་བ་ཡིན།

“ད་ལྟེང་རང་གིས་སྐྱུ་འདི་ལ་གསོལ་བ་སློན་ལམ་ཐོབ་སུ། སྐྱུ་འདི་དགོན་
བ་ལ་མ་འཇོག། བྱིས་དུ་བཞག་ནས་དེ་ལ་མཚོད་པ་སྤུལ་བ་སོགས་བྱས་
ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད།” ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། སྲིང་མོ་ལ་རྗེས་ནས་ན་ཚོ་
ཞིག་སླེབས་པ་དང་། དེ་ནས་ཅང་མ་འགོར་བར་མོ་རང་གོངས་འདུག། དེ་
ནས་སྐྱུ་དེ་དགོན་པར་སྤུལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་དགོན་པར་སྤུལ་ཡོད་
འདུག། ངས་དགོན་པར་སྤུལ་བ་དེ་རྣམས་ཡིན།

ཡང་སླེན་དཀར་ཐང་དགོན་པ་ལ་དུང་དཀར་གཡས་འབྲེལ་ཞིག་བསྐྱར་བ་
ཡིན་མོད་དེ་འཕྲོད་མི་འདུག། ངའི་གོང་གསེབ་ལྷ་ཁང་གྲེ་བ་ལ་མ་ཁི་
འདོན་དུས་དགོས་ངེས་སུ་བསམས་ཏེ་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤུག་བཞི་བ་
གཅིག་བསྐྱར་བ་ཡིན། རོང་བོ་གྲུ་ཚང་ལ་སྒྲོལ་མ་བྱུ་གང་མ་ཞིག་བསྐྱར་བ་

དེ་འབྱོར་བའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ངས་གསལ་བོར་གོ་བྱུང་། བྱང་ཅེ་གྲ་ཚང་
གི་དབལ་ལ་ལྷན་ལྷན་མེདེ་འདྲ་བར་ཞིག་རོང་བོ་གྲ་ཚང་གི་ལྷན་མེདེ་ཁང་ལ་
བསྐྱར་བ་ཡིན། དེ་ཡང་འཕྲོད་ཡོད། ཡི་དགའ་དགོན་པར་དབལ་ལ་ལྷན་ལྷན་
མེདེ་སྐྱ་བྱ་གང་མ་ཞིག་མར་ལ་བསྐྱར་བ་ཡིན། ངའི་མ་བྱིས་བྱི་མི་ཚང་
ཚོར་ཡང་རྟེན་སྐལ་རེ་བསྐྱར་བ་ཚོ་ཡང་འཕྲོད་འདུག བ་ཡུལ་གྱི་མི་ཚོས་ང་
ལ་ཁ་བཏགས་དང་། དདུལ། ར་ནག་སོགས་མང་བོ་ཅིག་བསྐྱར་རབས་གོ་
ཡང་ང་ལ་འཕྲོད་མ་སོང་།

ངའི་དགེ་བ་ལས་ཀ

སྒོན་མ་ངའི་ཨ་ཡེ་གོང་ས་ཁ་ལ། ངས་མདོ་སྡེ་སྐལ་བཟང་གི་དཔེ་ཆ་ཞིག་
འབྲས་སྤྲུངས་སྒོ་མང་གི་ཚོགས་ཆེན་ནང་ནས་ཡལ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
སྤུལ་བ་ཡིན། དེ་སྤུལ་བའི་སྐབས་ལ་བྲག་དཀར་སྡེལ་རྫོང་གི་གྲུ་བ་དང་མི་
སྐྱ་ཁ་ཤས་ཤིག་སྐྱ་གཞོགས་ཆེན་མོ་ཚང་གི་ཡང་སྲིད་སྐོར་ལ་ཕེབས་
བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཁ་སྤྲུག་དེ་སྤུལ་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་ཚོས་མཇུག་ཁ་ཞུས་ནས།
ངས་མདོ་སྡེ་སྐལ་བཟང་གི་དཔེ་ཆ་སྤུལ་བ་དེ་ཁོ་ཚོའི་མར་གསོལ་རས་
གནང་ཡོད་པ་རེད། ང་དགའ་བོ་བྱུང་། ཁོ་ཚོས་དགའ་བསུ་ཞུས་ནས་སྐལ་
བ་བཟང་པོའི་མདོ་སྡེ་སྐལ་བཟང་གི་ཚོས་ཤིག་ཐོབ་སོང་ཞེས་བྲག་དཀར་
སྡེལ་རྫོང་ལ་མར་གསོལ་འདྲེན་ཞུས་སོང་བ་རེད།
ཡལ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་དོ་རྗེ་གདན་ནས་སྲིད་འཇུག་ཆེན་མོ་གསུངས་པ་

མེད། སྐབས་དེར་ཨ་མ་དོ་འབྲོག་པ་སྤྱིན་པ་ཟེར་བས་ང་ལ་རོགས་བྱས་
ནས་ངས་མ་ཁེའི་ལྷགས་ལུང་ཞིག་ཞུས་པ་ཡིན་པས་ཁོང་གིས་མི་
དམངས་ལ་ལྷགས་ལུང་གི་ཞལ་བཞེས་ཐོབ། དེ་དུས་ང་རང་གིས་གཟིམ་
ཚུངས་ལྷོ་འགྲམ་ནས་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་ཁ་ཞུ་བྱུང་བ་བྱུང་སོང་།

ཡང་འབྲས་སྤྱངས་ནས་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་ཐེངས་གཉིས་ལ་མ་ཁེའི་
ལྷགས་ལུང་ཞུས་ཡོད་པ་ཞལ་བཞེས་གནང་ནས་མི་དམངས་ལ་གནང་
ཡོད་པ་མེད། དེའི་རྗེས་དེ་ལ་ང་རང་གིས་སྐྱ་ར་ན་སིར་ཡགོང་ས་མཚོག་
མེབས་དུས་ངས་གསེར་གྱི་མཚུབ་དྲིལ་ཅིག་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་སྤུལ་
བ་ཡིན། དེའི་རྗེས་ནས་འབྲས་སྤྱངས་ཚོགས་ཆེན་སྐོ་འབྲེད་གནང་བའི་
སྐབས་ལ་ང་རང་གིས་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་སྤུལ་དོར་གྱི་སྐུ་ཨིན་ཇི་
(Inch)དགུ་ཅན་ཞིག་དང་ཉིན་སྐོར་ཁྲི་གཅིག་སྤུལ་བ་ཡིན། འབྲས་
སྤྱངས་ཚོགས་ཆེན་ནང་དུ་གཟིམ་ཚུངས་མཇལ་ཁ་གཅིག་ཞུས་པ་ཡིན།

དེ་རྗེས་དགའ་ལྷན་ཚོགས་ཆེན་སྐོ་འབྲེད་གནང་སྐབས་ང་རང་གིས་ཡུལ་
བ་རིན་པོ་ཆེར་བསྐོ་ཉེན་དུལ་གྱི་མཚོད་ཀོང་བདུན་ཚོར་དོ་ལ་བདུན་བཅུ་

ཅན་ཞིག་སྤུལ་བ་ཡིན། སྐབས་དེར་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ།
 “འདིའི་ནང་ལ། ད་དུང་ཁྱོད་ཀྱིས་མཚོད་པ་ཤོམས།” ཞེས་བཀའ་གནང་
 སོང།
 “ད་ངས་མཚོད་པ་བཤམས་ནས་ཁྱངས་འཁྱོལ་བ་ཞིག་ཡོང་གིན་མི་
 འདུག་སྟེ། འདི་རིན་པོ་ཆེར་འབྲུལ་རྒྱ་ཡིན།” ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན།
 ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས།
 “དེས་ན་འདིའི་ནང་ངས་མཚོད་པ་བཤམས།” ཞེས་གསུངས་སོང།

དེ་རྗེས་ཡང་བསྐྱར་འབྲས་སྤུངས་ལ་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་བའི་སྐབས་ཤིག་
 ལ། ངས་ཡོང་ས་མཚོག་ལ་སྟོན་པའི་སྐུ་ཚིན་ཇི་བཙུང་ཅན་ཞིག་
 སྤུལ་བ་ཡིན། སྐབས་དེར་ང་ལ་རོགས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ས་ལ་བསྐྱར་བ་
 དང་ང་རང་ས་ལ་བསྐྱར་གྱི་ཡིན་ཟེར་བའི་སྐབས། ཡོང་ས་མཚོག་གིས།
 “ཁྱེད་རང་རྒྱུ་སྟོན་ཆུང་ཆུང་སྐང་ལ་བསྐྱར་ཞོག” ཅེས་བཀའ་གནང་
 སོང་ལ། ཁོང་གིས་དེ་ནས་ངའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་བཀའ་འདྲི་གནང་སོང། དེ་
 དུས་ངའི་ལག་པ་ལ་མིག་མེད་པའི་མིའི་ཆེད་དུ་བཅོས་པའི་རྩ་ཚོད་ཅིག་
 ཡོད།

“མིག་མེད་པའི་མིའི་ཚུ་ཚོད་འདི་ང་ལ་སྤྲིན་བདག་ཅིག་གིས་གནང་བ་
མེད།” ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། ཚུ་ཚོད་དེ་ངའི་ལག་པ་ནས་ལྷན་དེ་ཁོང་གིས་
གཟིགས་ཞོར་དུ།

“ད་ལྟ་ཚུ་ཚོད་ག་ཚོད་མེད།” ཅེས་བཀའ་གནང་སོང་། ངས་

“ད་ལྟ་ཚུ་ཚོད་གཉིས་དང་སྐར་མ་བཅོ་ལྔ་ལོན་འདུག” ཅེས་ཞུས་དུས་
ཁོང་བཞད་མོ་ཞིག་བཞད་སོང་། ངའི་རོགས་པ་གཉིས་ལ་ཡང་རྟེན་སྐྱེས་
ཁ་ཤས་གནང་བ་དང་། ངས་སྟོན་པའི་སྤྲི་ཅིག་སྤུལ་བ་ཡིན། དེ་འདྲའི་སྐྱེས་
བ་བཟང་མོ་ཞིག་བྱང་ཡོད་པ་མེད། སྐབས་དེར་ངས།

“རྗེ་སྤྲི་ཞིག་རྗེས་མར་དགའ་ལྡན་བྱང་ཅེ་གྲུ་ཚང་སྟོ་འབྱེད་སྐབས་འབྲུལ་
རྒྱུའི་གྲ་སྤྲིག་བྱས་ཡོད།” ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས།

“ཡ་ཡ།” ཞེས་གསུངས་ཏེ་བཞད་མོ་ཅིག་བཞད་སོང་། དེ་ནས་ཉལ་གོང་
ས་མཚོག་གིས་ང་ལ།

“སྟོན་མ་ངས་གཟུངས་གཞུག་ལ་འབྲུལ་རྒྱུའི་ཚུ་ཚུ་གཉིས་བྱེད་ལ་
བསྐྱར་བ་ཡིན་པས་དེ་བྱེད་རང་ལ་འབྱོར་སོང་ངས།” ཞེས་ང་ལ་ཚུར་དྲི་བ་
བཀོད་སོང་། ངས།

“ཚུ་ཚུ་དེ་གཉིས་ང་ལ་འབྱོར་བ་དང་། གཅིག་སྟོན་པའི་སྤྲི་གཟུངས་

གཞུག་ལ་སྤུལ་བ་དང། གཅིག་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་བ་ལྷན་པ་གཞུག་ལ་
སྤུལ་ཡོད།” ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན།

དགའ་ལྷན་ནས་བྱང་ཅེ་གྲུ་ཚང་གི་ཚོགས་ཁང་དབྱེ་འབྲེད་སྐབས་རྗེ་རིན་
པོ་ཆེའི་སྐྱེ་དེ་དང་སྐོར་གྱི་གཉིས་སྤུལ་བ་ཡིན། དེ་ཚང་མ་ངས་ཕ་རྒྱལ་བ་
རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲུལ་ལ་སྤུལ་བ་ཡིན། སྐབས་དེར་ངས་ལྷ་དོན་གཅིག་ལ། དང་
རང་སྐྱ་ར་ན་སི་ལ་འགྲོ་འདོད་ཡོད་ཅུང་འོགས་པ་ཡང་རག་གི་མི་འདུག
ཅེས་ཞུས་དུས་ཁོང་གིས།

“ད་ལྟོ་རང་དོ་རྗེ་གདན་ལ་འགྲོ་དགོས་པ་རེད། འདི་ནས་ལྟོ་རང་
ཚོའི་སྐྱེ་སྤྱང་བ་དེ་ཚོར་མངགས་ནས་ལྟོ་ལ་འོགས་རམ་བྱས་ཚོག་” ཅེས་
བཀའ་གནང་སོང་ལ། བཀའ་གནང་དོན་བཞིན་ངའི་པར་འགྲོ་ཚུར་འོང་གི་
མེ་འཁོར་ལག་འཁྱེད་དེ་ཚོ་མོན་གྱོ་ས་གནས་ཀྱི་སྐྱེ་དོན་གཅོད་ལ་
བཏང་གནང་འདུག བྱས་ཚང་ན་ཉིང་ངས་འོགས་པ་ཞིག་འབྲིད་ནས་དོ་
རྗེས་གདན་ལ་སོང་ཡང་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་མ་ཐོབ་པར་ཚུར་ལོག་
ཡོང་བ་རེད།

ཉེ་ཆར་ཕ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་འབྲས་སྤྱངས་ལ་ཐེབས་ཡོད་པས། ང་རང་

གསུང་ཚོས་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་དུས་ང་ལྷོ་བྱུང་དུ་སྐད་བཏང་ནས།
 “སང་ཉིན་ཚུ་ཚོད་ དང་པོར་ཡར་ཤོག” ཅེས་གསུངས་ནས་སྐད་བཏང་
 སོང་བས་ཡང་མཇལ་ཁ་ཞུ་རྒྱུ་ལ་བ་བཟང་པོ་བྱུང་། ལོ་གོང་ས་མཚོག་
 གིས། “ཁྱེད་རང་གི་གདོང་པ་ཡག་པོ་འདྲག། གས་རྒྱ་མི་འདུག་ག”
 ཅེས་གསུངས་ནས་བཞད་མོ་བཞད་ཀྱི་འདུག། དེ་ནས་ཁོང་གིས་སྐྱེ་འཁོར་
 མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ།
 “མི་འདི་ལ་མིག་མེད་ན་ཡང་། ལྡོན་མ་ཤལ་ཉོར་ལ་ང་ཚོས་ཁོ་ལ་རེ་ནས་
 ཁོས་ང་ཚོའི་སྐད་བསྐྱུང་བྱས་པ་རེད་ད།” ཅེས་བཀའ་གནང་སོང་།
 “ད་ཁོ་རང་སྐད་བསྐྱུང་ཆེན་མོ་བ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད།” ཅེས་
 གསུངས་ནས་བཞད་མོ་བཞད་ཀྱི་འདུག། ངའི་ལག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁོང་
 ཡང་གཟིམ་སྟོ་གཉིས་པ་བར་དུ་ཕེབས་སོང་། ཁོང་ཡང་སྤྱི་ལོགས་ལ་
 ཕེབས་དགོས་ཡོད་ས་རེད། ཁོང་གིས། “ད་ལོ་ཡང་ཁྱེད་དུས་འཁོར་དབང་
 ཆེན་ལ་འགྲོ་དགོས་པ་རེད་ད།” ཅེས་བཀའ་གནང་སོང་། ལས་ཀ་འདི་
 ཚོན་རེད་ཀྱིས་སླ་མ་ལ་མཚོད་པ་སོགས་སུལ་ནས་ཆེ་འདི་ལ་དགོ་བའི་
 ལས་ཀ་བྱས་པའི་སྐོར་ཡིན།

ངའི་ཡི་གེ་གཙགས་སྐྱད་དང་བོད་ཡིག

ངའི་ཡི་གེ་གཙགས་སྐྱད་དང་བོད་ཡིག་འདི་ཚོ་ཉིན་གཅིག་ང་བོད་ལ་ལོག་
བ་ཡིན་ན། མིག་མེད་མཁན་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཞིག་སྦྱོང་ཐུབ་པའི་རེ་བ་བྱས་
བ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་ངའི་མི་ཚོ་འདི་ཚོ་གསོ་ཁང་ལ་སླེབས་ནས་རྫོགས་
བ་རེད། ཡི་གེ་སྦྱོང་སྐྱད་འདི་ཡུན་རིང་བར་དུ་ཉར་བ་ཡིན། ངའི་བསམ་
ཚུལ་ལ་གཙགས་ཡིག་འདི་ཚོ་བོད་ཡིག་ལ་བསྐྱུར་ནས་མིག་མེད་མཁན་
ལ་སློབ་ཐུབ་པའི་གདེང་ཚིན་ཅིག་ང་ལ་བྱུང་། ང་ཇལ་ཉོར་དུ་སྡོད་སྐབས་
བོད་ཀྱི་སླ་ཚན་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་གཙགས་ཡིག་ཐོག་བོད་ཡིག་གྲིས་བ་
ཡིན། དེ་ཡང་རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་ལ། རྒྱལ་བའི་ཞབས་བཏན། ཚད་མེད་
ཡོན་ཏན། བདེ་གཤེགས་རིགས་ལྷ་སོགས་ཀྱི་སློན་ལམ་རྣམས་གཙགས་
ཡིག་ཐོག་གྲིས་བ་ཡིན། དེ་དུས་ང་ཡང་ལོ་ ༡༧ ཅམ་རེད། དེའི་ཐོག་ནས་

ངས་སློན་ལམ་དེ་ཚོ་ཡང་སློ་འཛིན་བྱས། ང་ལ་བོད་ཡིག་གི་དག་ཆ་མེད་
པ་མ་གཏོགས་བོད་ཡིག་ཏུ་གཙགས་ཡིག་འདྲི་ཐུབ་པའི་གདེང་ཚོད་ཆེན་
པོ་ཞིག་བྱུང། མ་འོངས་པར་བོད་ལ་ལོག་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན། ངས་བོད་
མི་ལོང་བ་ཁག་ལ་ཡི་གེ་སློབ་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན། རེ་བ་
དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ངའི་ཡི་གེ་གཙགས་སྐྱད་ཀྱི་ཅ་ལག་འདི་ཚོ་ཡུན་རིང་ཞིག་
བར་བདག་ཉར་བྱས་པ་ཡིན། ཉེ་ཆར་ངའི་རེ་བའི་ཁོ་ཐག་ཆད་ནས་ཡི་གེ་
གཙགས་སྐྱད་དེ་ཚོ་ཡང་ངེད་རང་གི་སློན་མའི་སློབ་བྱ་ལ་ཞལ་འདེབས་
སྐྱད་པ་ཡིན།

ད་ངས་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ནམས་བཤད་ཚར་སོང་། ངའི་མི་ཚེ་འདིར་མིའི་
སྐྱེ་བ་ཞིག་སྐྱངས་ཏེ། རང་གི་ས་མའི་དྲིན་ལན་གསལ་བ་པ་ཞིག་ཡོང་མ་
ཐུབ། དེ་ནས་ལོང་བ་ཆགས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་དང་བོད་མི་རིགས་ལ་ཞབས་
འདེགས་ཤིག་ཀྱང་མ་ཡོང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་། ད་བར་རང་གིས་ཤེས་
ཚོད་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྐྱད་བསྐྱར་གྱི་ཞབས་ཁུ་ཞུས་པ་དང་། ཡང་ཚོས་
དགོ་བའི་ལས་ཀ་བྱས་པ། དེ་བཞིན་ཁ་ཏོན་ཡང་། མ་ཁི་དུང་སྐྱར་

གསུམ་ལྷག་བཏོན་ཟིན་པ་སོགས་དགེ་བའི་ལས་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་
བ་འདི་བསྐྱོ་གི་ཡིན། དེ་ཡང་། དགེ་བ་འདི་དག་གིས། བ་མའི་དྲིན་
ལན་གསལ་བར་ཤོག། ཡལ་ལ་བ་བསྐྱེད་འཇིག་རྒྱ་མཚོ་སྐྱེ་ཚེ་བཏུན་པར་
ཤོག། བོད་མི་དམངས་ཀྱི་བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པར་ཤོག། བོད་
ལ་རང་དབང་བདེ་སྲིད་ཀྱི་ཉི་མ་ལྷུང་དུ་ཤར་བར་ཤོག། ཅེས་བསྐྱོ་གི་ཡིན།
གཤེད་བ་བསྐྱོས་པ་དེ་དག་གི་དོན་རྣམས་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག། ཅེས་ཞུ་བ་
ཡིན།

རྫོགས་སོ།།

ཨ་མདོ་པད་མའི་སྐོར་བཀའ་སློན་གྱི་བ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་

ཆེ་མཚོག་ལ་བཅར་འདྲི་ལྷན་པ།

དྲི་བ། རིན་པོ་ཆེ་སྡོན་མ་ཁལ་ཉོར་ལ་བཞུགས་དུས་ལོ་དུས་གང་ནས་གང་
བར་དུ་མེད། དེ་དུས་ཨ་མདོ་བད་མ་ལ་ཐུགས་རྒྱས་ཡོད་དམ།
གསུང་ལན། ང་ཐོག་མར་ཁལ་ཉོར་ལ་ ༡༩༩༠ ལོའི་དགུན་ཁར་སོང་བ་
དང་། དེ་དུས་ཨ་མདོ་བད་མ་ལོ་ཤེས་པ་ཡིན། ང་ཐོག་དང་པོར་ཁོང་ལ་
ཐུག་དུས་ཁོང་གིས་མིག་མེད་མཁམ་གྱི་ཚུ་ཚོད་ལག་བས་ཚུ་ཚོད་ལ་བལྟ་
དགོས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་བཏགས་ཡོད་པ་མཐོང་སོང་། དེ་དུས་ཁོང་གིས་
ཁལ་ཉོར་གྱི་བཟོ་བྱའི་ནང་སྐད་བསྐྱར་བྱེད་བཞིན་འདུག་ལ། དེ་ལྷལ་གྱི་
བོད་མི་ཚོར་སྐད་བསྐྱར་བྱེད་པ་དང་། ཁོང་གིས་སྐྱབ་མའི་རྒྱབ་སྐྱོབ་ལ་
འདྲའང་སྐྱེས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པས་དེ་འདྲའང་སྐོབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མེད། སྐབས་
ཤིག་ལ་མི་ཞིག་གིས་ཁོང་ལ་མིག་ཡ་གཅིག་སྐྱིན་པ་གཏོང་རྒྱ་བྱས་པ་
མེད། མི་དེའི་མིང་དུན་གྱི་མི་འདུག ཡིན་ནའང་སྐྱན་ཁང་ནས་བཏག་དཔྱད་
བྱས་པར་ཨ་མདོ་བད་མའི་མིག་ཡོངས་སུ་འཕྲོ་བརྒྱག་དུ་སྐྱིན་ཡོད་པས་
བརྗེ་བོ་བརྒྱབ་ནའང་མན་ཐོགས་མི་འདུག་ཅེས་མན་ཐོགས་མ་བུང་བ་
མེད། ང་རྗེས་སུ་ཁལ་ཉོར་ལ་འགྲོ་དུས་ཁོང་དེར་བསྐྱད་མེད་པར་གང་ཞིག་

ལ་འགོ་ཚར་འདུག

དྲི་བ། ཨ་མདོ་བད་མས་བཤད་དོན་ལ། ལན་གཅིག་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ལ་
རྒྱ་ཉོར་རྒྱུ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བརྒྱུད་ལྟེང་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་
བྱས་པ་རེད་ཟེར། དེ་བདེན་པ་རེད་པས།

གསུང་ལན། རས་རྒྱ་ཉོར་རྒྱུ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེར་སྐད་བརྒྱུད་ལྟེང་དགོས་
པའི་སྐུལ་མ་དེ་འདྲ་བྱས་མ་ལྟོང་ལ། རྒྱ་ཉོར་རྒྱུ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེར་སྐད་
བརྒྱུད་བྱས་པ་དེ་འདྲ་མཐོང་ཐོས་ཀྱང་བྱུང་མ་སོང་། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ཉོར་རྒྱུ་
དཔོན་རིན་པོ་ཆེར་སྐད་བརྒྱུད་བྱས་ཡོད་མྱིང་པ་ཞིག་རེད། དེ་དུས་རྒྱ་ཉོར་
རྒྱུ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཇལ་ཉོར་དུ་བཞུགས་པ་དང་། དེ་ཁྱལ་གྱི་རྒྱ་གར་མི་
ཚང་ཆེ་ཁག་དེ་འདྲས་རྒྱ་ཉོར་རྒྱུ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བོད་པའི་དགེ་
འདུན་པ་ཚོར་གསོལ་སྟོན་དེ་འདྲ་བཤམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ར་རང་གིས་དོས་
སུ་མཐོང་ཐོས་བྱུང་། དེ་འདྲའི་སྐབས་ལ་སྐད་བརྒྱུད་གནང་དགོས་བྱུང་
ཡོད་ཀྱི་རེད་པས་མས་ཀྱི་འདུག

དྲི་བ། ཨ་མདོ་བད་མ་ལོང་བ་གཅིག་གིས་བོད་མི་ཆེ་དྲགས་མང་པོར་སྐད་

བསྐྱུར་གྱི་ཞབས་ཏུ་ཞུས་འདུག རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ལ་གཟིགས་ཚུལ་དང་
གདེང་འཇོག་གང་འདྲ་གནང་གི་ཡོད།

གསུང་ལན། གདེང་འཇོག་ཆེན་པོ་བྱེད་གྱི་ཡོད། དེ་དུས་སྐབས་ལ་སྐད་
རིག་གཞན་པ་ཤེས་མཁན་དགོན་པོ་ཡོད་པ་རེད། དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཤེས་
མཁན་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་རེད་མོད། ཡིན་ནའང་རྒྱ་གར་སྐད་ཤེས་མཁན་
དགོན་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་སྐབས་ལ་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་
རེད། ༢༠༠༢ ལོའི་དོར་གདན་གྱི་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་སྐབས་ཐུག་སོང་།
ཐུག་པ་དང་ཨ་མདོ་པད་མས་ངའི་སྐད་ལ་ཉན་ནས་ང་ལ་མ་སེང་ངོ་ཤེས་
སོང་།

སློ་མང་ཚོང་ཚུ་ཁང་ཚོན་གྱི་དགོ་བཤེས་སངས་རྒྱས་ལ་བཅར་འདྲི།

དྲི་བ། དགེ་བཤེས་ལགས་ཀྱི་མཚན་ལ་ཅི་ཟེད།
ལན། ངའི་མིང་ལ་སངས་རྒྱས་ཟེད། མིང་ཆ་ཚང་ལ་བྱམས་པ་
སངས་རྒྱས་ཟེད།

དྲི་བ། དགེ་བཤེས་ལགས་དགྲུང་ལོ་ག་ཚོད་རེད།
ལན། ང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་ཡིན། ལོ་ཉགས་ཡོས་རེད།

དྲི་བ། དགེ་བཤེས་ལགས་རྒྱ་གར་ལ་ག་དུས་ཡོང་བ་རེད།
ལན། ང་ ༡༩༧༩ ལོར་ངའི་བུ་ལགས་དང་མཉམ་དུ་མི་ས་མ་རིས་
ལ་སླེབས་པ་རེད། ༡༩༩༠ ལོའི་དབྱར་ཐོག་ངའི་བུ་ལགས་༧ལ་ཉོར་དུ་
གན་གསོ་ཁང་ལ་སློན་པ་དང་མཉམ་དུ་ང་ཡང་དེར་སློན་པ་ཡིན།

དྲི་བ། ཇལ་ཉོར་དུ་ཡོད་སྐབས་ཨ་ཁུ་བད་མ་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པས།
ལན། ངས་ཁོང་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོ་ལོ་གཅིག་ཅུ་ལྷི་རིང་ལ་ཁང་བ་
ཡང་གཅིག་ནང་བསྐྱད་པ་རེད།

དྲི་བ། ཨ་ཁུ་པད་མས་དེ་དྲུས་ལས་ཀ་ག་མེ་བྱེད་གྱི་འདུག
ལན། ཁོང་བཟོ་གྲུ་འི་དགེ་ལྷན་རེད། ཁོང་གིས་རྒྱལ་བ་བཀུག་ལྷ་རྒྱུ་
སོགས་ལག་གེས་ཚག་ཚིག་གེས་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

དྲི་བ། ཨ་ཁུ་པད་མས་སྐབས་དེར་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཟོ་གྲུ་འི་
འགན་འཛིན་ལས་བྱེད་སོགས་གྱི་སྐད་བསྐྱུར་བྱས་པ་རེད། དེ་ཚོའི་སྐོར་
ལ་གནས་ཚུལ་ཞིག་གསུངས་རོགས།

ལན། ང་དེ་དྲུས་ལོ་ཚུང་ཚུང་རེད། ལྱས་ཚང་། དེ་ཚོ་ལག་པོ་དྲན་གྱི་
མི་འདུག ཡིན་ན་ཡང་། ཨ་ཁུ་པད་མས་རྒྱན་བཤད་གྱི་མ་རེད། ངས་
མི་ཚེའི་ནང་ཨ་ཁུ་པད་མས་རྒྱན་བཤད་པ་རེད་ཟེར་བ་ཞིག་ཅ་ནས་གོ་མ་
ལྟོང་། ཁོང་མིག་མེད་ནའང་མིག་ཡོད་མཁན་ཚོ་ལས་གྲུང་བ་ཞིག་ཡོད་
རེད།

དྲི་བ། འོ་ན། བྱེད་རང་གིས་ཨ་ཁུ་པད་མས་ཉིན་དྲི་སྐད་གེས་གྱི་
ཡོད་པ་གེས་གྱི་ཡོད་དམ།

ལན། ལོས་ཡིན། ང་ཚོ་སྤྱོད་ས་ཐག་ཉེ་ཡིན་སྐབས་ང་ཚོ་ཐར་ཚུར་གྱི་
ནང་ལ་འགོ་རེས་བྱེད་གྱི་ཡོད། ང་ཚོ་ངོ་ཤེས་འདྲིས་པོ་ཆགས་པ་རེད།
དེ་ནས་ཁོང་གིས་ང་ཚོའི་ལོ་ཚུང་གསུམ་ཚོར་ཉིན་དྲི་སྐད་བསྐྱབ་པ་རེད།
དེ་ཡང་ང་ཚོ་ཟ་སྐད་འབྲུང་སྐད་གྱི་རིགས་བསྐྱབ་པ་རེད། ཁོང་རྒྱ་གར་
སྐད་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད།

དྲི་བ། དགེ་བཤེས་ལགས་ལྷོ་ཕྱོགས་ལ་ག་དུས་ཐེབས་པ་རེད།
ལན། ངས་གསལ་པོར་དྲན་གྱི་མི་འདུག བལ་ཆེར་ང་ཇལ་ཉོར་ལ་ལོ་
བརྒྱ་གངས་ཤིག་བསྐྱོད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་ལ་སློར་བ་ཡིན།

དྲི་བ། ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་ཨ་ཁུ་པད་མ་ལ་འབྲེལ་འདྲིས་གང་འདྲ་ཡོད།
ལན། ང་ཚོ་དགའ་པོ་ཉེ་པོ་ཡིན། ཨ་ཁུ་པད་མའི་ཚུང་མ་ཨ་མ་གནམ་
མཚོ་ཡིས་ང་ལ་དཔེ་མི་སྲིད་དགའ་པོ་གནང་གི་རེད།

དྲི་བ། ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་སྐད་ཡིག་གང་འདྲ་ཞིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་ཡོད་
པ་རེད།

ལན། ཁོང་གིས་འཇམ་གླིང་གི་གསར་འགྲུར་ལ་ཉན་གྱི་རེད། དེ་ནས་
གནས་ཚུལ་རྣམས་གསལ་བོ་བྱས་ནས་ང་ཚོ་ལ་མོད་གྱི་ཡོད། ཁོང་དེ་
འདྲའི་རིགས་ལ་ཤེས་བྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། གནས་ཚུལ་རྣམས་
གསལ་བོར་ཤེས་གྱི་རེད། ང་ཚོའི་དགོན་པའི་གྲུ་པ་ཚོས་ཁོང་ལས་གསར་
འགྲུར་སོགས་ཉན་པར་དགའ་བོ་བྱེད་གྱི་ཡོད།

དཀར་ཆག

ངའི་སྐྱེས་ལུལ།
ས་མའི་དྲིན་ལན་གསལ་ཆེད། ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་མཇལ་དགོས།
སྐ་ཚུ་ལ་དར་ལམ་ཆགས།
དབྱུག་པའི་མོ།
ང་ཚོ་ལྷ་ས་ལ་སླེབས།
ང་ཚུ་གར་ནས་ཞ་ར་ཆགས།
ལོང་བའི་སློབ་བླ།
ཨོ་ཅི། ལྷ་ར་རྗེ་ལ།
ལྷ་ས་ཤོར་བ་རེད།
ཞ་ར་དང་ལོ་རྒྱ་བ།
ངའི་འཆང་ས་གཉིས་ས་དང་གསུམ་པ།
ཞ་ར་ཡིན་ཡང་། བན་ཐོགས་ཡོད།
ཧ་གོང་ས་མཚོག་ལ་གསུང་བསྐྱུར།
ང་ཚུ་གར་ལྷོ་སློབ་ས་སུ་གནས་སློབ་བྱས།
བོད་ལ་ཞེ་ཆགས།

ངའི་དགེ་བའི་ལས་ཀ
ངའི་ཡི་གེ་གཙགས་སྐྱད་དང་བོད་ཡིག
ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེར་བཅར་འདྲི།
དགེ་བཤེས་སངས་རྒྱས་ལ་བཅར་འདྲི།